

DOMSTOLENE I NORGE

2007

Innhold

Innledning Domstolene 2007

Styret i 2007	2
---------------------	---

Dette er domstolene

Domstolenes rolle i samfunnet	4
De alminnelige domstolenes oppgaver	4
Kart domstolene	6
Jordskifterettene sine oppgaver	8
Kart jordskifterettene	10

Domstolenes virksomhet

Saksavvikling og mål.	13
Saksavvikling i jordskifterettene.	16
Omdømmeundersøkelse	19
Tilbakeblikk på 2007	20

Domstolenes ressursbruk

Økonomiske nøkkeltall for domstolene	21
Arbeidsmiljø i domstolene	22
Likestilling	22
IKT for domstolene	23
Domstolenes lokaler	25

Utviklingen i domstolene

Prosjekt ny tvistelov	26
Kompetansearbeidet	28
Strukturendringer	30
Tinglysingsreformen	30
Videokonferansr i justissektoren	31
Risiko, sikkerhet og beredskap i domstolene	31
Lagrettemedlemmer og lekdommere – nye bestemmelser	31
Dommernes mediegruppe	32

Offentlige oppnevnte råd og utvalg

Tilsynsutvalget for dommere	33
Innstillingsrådet	33

Domstoladministrasjonen

Oppsummering fra direktøren	34
DAs rolle og arbeidsoppgaver	35
Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark	35
Domstoladministrasjonens styre	36
Ressursgruppedommere	37
DA som serviceorgan,	37
Vitnestøtte	39
Sidegjøremålsregisteret for dommere .	39
www.domstol.no	40
Rett på sak	40
Videreutvikling og modernisering av domstolenes organisasjon	41
Jordskifterettens ressursbehov	41
Domstolenes idé- og verdigrunnlag	42
Domstolkompetanse i DA	43
Internasjonalt samarbeid. Offisielle besøk, reiser etc.	43
Oversikt utviklingsprosjekter	44
Arrangement: Domstolledermøte og IAJ	44

Vedlegg

Årsstatistikken	45
-----------------------	----

Styret i 2007

ET SAMLA ÅRSMELDING

Denne årsmeldinga er ei melding både om det arbeidet som er utført i Domstoladministrasjonen (DA) og i domstolane i 2007. Det har vore eit viktig siktemål å gi ein samla dokumentasjon av dette. Styret er av den oppfatning at det er gjort svært godt arbeid både i administrasjonen i DA og i domstolane, og at tilstanden for domstolane – med visse unntak som vi kjem tilbake til – er god.

SAKSAVVIKLINGA I 2007

Dei framlagde statistikkane viser at norske domstolar har ei saksbehandlingstid som plasserer Noreg i fremste rekkje i Europa. Det gjeld særleg for straffesakene, men – med unntak for nokre domstolar – også for dei sivile sakene.

For *straffesaker* var gjennomsnittleg saksbehandlingstid for meddomsrettssaker i tingrettane på 2,7 månader i 2007, som er innanfor måлтаlet frå Stortinget tre månader. Fleirtalet av straffesaker for tingrettane er dessutan tilståingssaker, der sakene normalt blir avgjorde innanfor ei tidsramme på 2-4 veker. For slike saker er måлтаlet frå Stortinget på ein månad.

Lagmannsrettane har ikkje like kort saksbehandlingstid som tingrettane. Snittet for lagrettesaker er 4,9 månader, for meddomsrettssaker 4,8 månader og for saker med berre juridiske dommarar 3,9 månader. Måлтаlet frå Stortinget for lagmannsrettane er på tre månader, slik at det her er grunn til vidare innsats.

Om lag ei av ti av meddommarsakene blir behandla som ankesak i lagmannsrettane. Langt dei fleste sakene blir såleis avgjort endeleg i tingrettane, som også har eit stort tal einedommarsaker der det er relativt få ankar. Det store fleirtalet av straffesaker blir dermed endeleg avgjorde før tre månader har gått frå dei kom inn til domstolane. Berre eit fåtal saker hadde i 2007 så lang samla saksbehandlingstid i domstolane at vil er rimeleg å seie at dei representerte restansar.

Også for *sivile saker* er situasjonen i hovudsak god. Såleis var snittet for tingrettane vel 6 månader. I lagmannsretten var saksbehandlingstida i snitt 8 månader, men med variasjon mellom 4,7 og 11,2 månader for dei ulike rettane. DA har fokus på dei tingrettane og lagmannsrettane der saksbehandlingstida er lengst, mellom anna gjennom tilførsel av ekstra dommarressursar. For lagmannsrettane har gjennomsnittleg saksbehandlingstid gått ned frå 9,8 månader i 2005 til 8,6 månader i 2006 og 8,0 månader i 2007.

Tvistelova stiller krav om at sivile ankesaker i tingrettane til vanleg skal vere avgjorde innan 6 månader, men 3 månader for saker etter småkravprosessen. For lagmannsretten og Høgsterett er kravet 6 månader frå sakene kjem inn. Dette er

strengt krav, også ved det ikkje lenger skal reknast gjennomsnitt, og det stiller både DA og domstolane overfor nye og store utfordringar i 2008 og i åra framover.

IDÉ- OG VERDIGRUNNLAG FOR DOMSTOLANE

Dei tilsette i DA og i domstolane – både dei ordinære og jordskifterettane – har delteke i eit stort prosjekt for å drøfte grunnlaget for arbeidet i domstolane. Sjølv om oppgåvene er fastsette ved lov, har det vist seg å vere verdfullt at alle tilsette har fått høve til å vere med på grunnleggjande tenking omkring arbeidsoppgåver og arbeid.

I tillegg til den verdi som har lege i arbeidet med dette for alle tilsette i DA og i domstolane, har DA her fått eit viktig grunnlagsdokument for vidare innsats. Styret har gjort vedtak om eit idé- og verdigrunnlag for domstolane. Grunnlaget er uttrykt slik:

” Domstolene skal være uavhengige. De skal sikre og fremme rettsikkerheten og verne omrettssamfunnet. Domstolene skal til enhver tid ha høy tillit i samfunnet.”

Det er deretter sett opp følgjande verdiar i prioritert rekkefølge: Kvalitet, integritet, respekt, service, openheit og effektivitet. Dette er verdiar som styret i DA legg vekt på å fremje i det arbeidet som blir gjort.

LOK-PROSJEKTET

DA har dei siste åra gjennomført eit stort utviklingsprosjekt, det såkalla LOK-prosjektet. Leiing, Organisering og arbeidsprosessar og Kompetanse har vore dei tre hovudpilarane. Styret har behandla dei ulike rapportane, samtidig som resultatane av arbeidet gradvis har vorte innarbeidd i den ordinære verksemda i DA og i domstolane. Det står att å slutføre arbeidet som gjeld kompetanse.

KOMPETANSE OG KVALITET

I arbeidet med idé- og verdigrunnlag vart kvalitet rangert øvst av dei verdiane som skal prioriterast. LOK-rapportane har verdfulle innspel til drøftingane om utvikling av kompetanse i domstolane. Styret har alt gitt signal om at kompetansearbeidet skal prioriterast i tida som kjem. Korleis dette konkret skal skje, vil bli avgjort av styret i 2008.

Domstolane har hatt ein ikkje liten aktivitet i form av kurs og seminar. Det synest å måtte bli eit auka fokus på sider som går på det praktiske dommararbeidet. Tilhøvet til sakkunnige i sivile saker og straffesaker, gjennomføring av saker som gjeld barn, bruk av tekniske bevis (t.d. DNA-prøver og dokumenta-

sjon frå telekommunikasjon) kan vere nokre døme. Samtidig ser styret at det også må skje ei utvikling på leiarsida. Det er ønskjeleg at det i tilknytning til kompetansarbeidet skjer meir utviklingsarbeid og praktisk forskning som kan vere til nytte for arbeidet i domstolane.

Omsynet til kvalitet kjem også opp gjennom organiseringa av domstolane. Styret i DA har tidlegare stilt spørsmål ved om omsynet til kvalitet i framtida kan varetakast tilstrekkeleg ved domstolar som ikkje har ein viss minste storleik. Andre spørsmål er til dømes spørsmål om spesialisering blant dommarane og om bruken av dommarfullmektigar.

TVISTELOVA

Førebuingane til ikraftsetjinga av tvistelova frå 1.1.2008 var eit prioritert arbeidsområde for DA i 2007. Det har vore gjort eit stort arbeid med omsyn til opplæring i lova og førebuing til det kulturskiftet som tvistelova inneber. Heile domstolsystemet har vore engasjert i å gjennomføre dette, og det har vore ei svært positiv haldning hos alle både i DA og i domstolane. Faktisk er det nok også slik at svært mange domstolar – innanfor rammene av den tidlegare tvistemålslova – har teke i bruk mange av dei verkemidla som tvistelova har, noko som gjer at kulturskiftet har skjedd gradvis og ikkje ved eit sprang.

For styret har det vore maktpåliggjande å skaffe dei nødvendige midlane til innføringa av tvistelova. Det er av Stortinget gitt midlar til opplærings- og kompetansetiltak, og også til lydopptak av forhandlingane.

For styret er det viktig at dette også blir følgt opp av løyvingar som gjer biletkommunikasjon, og også videoopptak, mogeleg i alle domstolar. Styret er også klar over at det er nødvendig at behandlinga av både sivile saker og straffesaker i større grad blir tilrettelagd for bruk av elektronisk kommunikasjon.

Tvistelova representerer ei viktig modernisering av behandlingsmåten for sivile saker. Styret vil peike på at det er tale om ein heilskap, og at det først er ved ei fullstendig innføring av lova, også med moderne former for kommunikasjon, at lova får sin fulle effekt.

JORDSKIFTERETTANE

DA tok over ansvaret for jordskifterettane frå 1. januar 2006. Styret vil peike på tre tilhøve som det er grunn til å arbeide vidare med.

For det første er det viktig at det no blir teke sikte på ei modernisering av jordskiftelova. Jordskifterettane arbeider stadig meir innanfor kompliserte utbyggings- og utviklingsaker, og det er ikkje minst i den samanhengen nødvendig med eit godt regelverk.

For det andre må jordskifterettane har eit romslegare budsjett enn det som er tilfelle i dag. Ikkje minst gjer kravet til å ha tidsmessig teknisk utstyr dette nødvendig.

For det tredje må jordskifterettane tilførast midlar som gjer det mogeleg å rekruttere og behalde eit godt kvalifisert personale. På eit prinsipielt grunnlag meiner styret også at jordskiftedommarane som embetsdommarar må ha ei løn som viser dette. I dag har jordskiftedommarane ei løn som ligg ca. 200 000 kroner under løna for mange tenestemenn i nemnder av ulikt slag og ca. 300 000 kroner under løna for tingrettsdommarar. Styret i DA viser til at dette ikkje kan rettast opp utan at budsjettkapitlet for jordskifterettane blir tilført vesentlege friske midlar.

DOMSTOLSBYGG

Frå styret i DA har det vore lagt ned mykje arbeid i å skaffe midlar til nytt tinghus for Gulating lagmannsrett i Bergen. Det har vore arbeidd med dette i om lag 10 år, etter at Justisdepartementet sette i gang arbeidet i 1998. Styret vonar at dette bygget snart kan realiserast.

Ved sida av nytt tinghus for Gulating er det også nødvendig med nye tinghus i Sandefjord og i Steinkjer, som følge av strukturreforma. Stortinget gjorde vedtak i 2001 om gjennomføring av ei strukturreform, og det fleste av samanslåingane er gjennomførte, også der det har vore nødvendig med nye tinghus. Styret reknar med at det også her vil bli tilført midlar som gjer at bygga i Sandefjord og Steinkjer no kan realiserast, slik at dei siste av samanslåingane kan gjennomførast.

EI EVALUERING AV DOMSTOLADMINISTRASJONEN

DA tok over ansvaret administrasjonen av norske domstolar 1. november 2002. Styret meiner det dermed no er tid for å sjå på korleis ordninga har fungert. Hausten 2008 vil styret invitere til ein konferanse til evaluering av DA. I tillegg til meir interne deltakarar – frå DA og frå domstolar – vil også offentlege styresmakter og representantar for aktørar i rettsvesenet bli inviterte.

Karl Arne Utgård
Leder

Elisabeth Stenwig
Ole Henrik Magga
Ove Einar Engen
Magne Reiten

Helge Aarseth
Anne Austbø
Turid Moldenæs
Kirsti Damberg

Dette er domstolene og jordskifterettene

DOMSTOLENES ROLLE I SAMFUNNET

Statsmakten deles opp i en lovgivende, (Stortinget), en utøvende (Regjeringen) og en dømmende (domstolene). Hovedoppgaven for domstolene er å løse rettslige tvister. Dette skjer gjennom behandling av de straffesaker og sivile tvister som bringes inn for retten. Enhver borger kan benytte seg av domstolen for å løse en sivilrettslig konflikt. Innenfor strafferett er det kun domstolene som kan ilegge straff. I tillegg utfører domstolene flere forvaltningsoppgaver. Domstolene har også en rettsutviklende funksjon gjennom sin tolking av lovene.

De alminnelige domstolene i Norge er Høyesterett, lagmannsrettene og tingrettene, som alle dømmer i både sivile saker og straffesaker. I tillegg finnes forliksrådene, som er organisert i hver kommune. Forliksrådene er meklingsinstitusjoner med begrenset domsmyndighet. De behandler kun sivile tvister. Forliksrådene administreres ikke av DA, og omfattes ikke av denne årsmeldingen.

Hver lagmannsrett arbeider innenfor et geografisk lagdømme og hver tingrett innenfor et domssogn. Innenfor Oslo domsogn finnes foruten Oslo tingrett også Oslo byfogdembete. Ved utgangen av 2007 var det til sammen 70 domstoler i første instans, og ved utgangen av 2008 vil det være 69. Oversikt over domstolene framgår av kart på sidene 6-7.

I tillegg finnes enkelte domstoler med spesielt avgrenset kompetanse, kalt særdomstoler, som jordskifterettene og Arbeidsretten. Det finnes flere internasjonale domstoler som behandler rettstvister. De viktigste for borgerne i Norge er Den europeiske menneskerettsdomstolen og EFTA-domstolen. Menneskerettsdomstolens oppgave er å sikre at de stater som har ratifisert Den europeiske menneskerettskonvensjonen oppfyller sine forpliktelser.

Saksgangen i rettssystemet

De fleste sivile tvister starter i forliksrådet med obligatorisk mekling. Hvis ikke meklingen fører frem, har forliksrådet mulighet til å avsi dom i saken. En slik dom kan ankes til tingretten. Forliksrådet kan også henvise saken til tingretten. Partene kan da bringe saken inn for tingretten ved å ta ut stevning. Andre sivile saker starter i tingretten, med unntak av saker som har vært avgjort av Trygderetten. Disse starter i lagmannsretten. Alle straffesaker starter i tingretten. De fleste dommer fra tingretten kan ankes inn for lagmannsretten. Lagmannsrettens avgjørelser kan bringes videre til Høyesterett som dømmer i siste instans. Høyesteretts ankeutvalg har vid kompetanse til å nekte en sak å slippe inn for Høyesterett.

Uavhengighet

Domstolene og dommerne er uavhengige i sin dømmende virksomhet. Stortinget gir lover, mens domstolene løser tvister

De tre statsmaktene

Regjeringen

Stortinget

Domstolene

etter disse lovene. Domstolene kan overprøve en lov dersom den er i strid med Grunnloven. Ingen kan gi domstolene instruks om hvordan de skal behandle en sak. En høyere instans kan som hovedregel heller ikke gi instruks til en lavere instans om behandlingen av en konkret sak.

Den sentrale administrasjonen av domstolene – unntatt Arbeidsretten – er lagt til Domstoladministrasjonen (DA). DA skal sørge for at samfunnets overordnede krav og forventninger til domstolene ivaretas, synliggjøre domstolenes uavhengighet og videreutvikle domstolene i rollen som samfunnets viktigste konfliktløser. I tillegg til å være samordnende og styrende i administrative funksjoner er DA et serviceorgan. Domstolenes uavhengighet markeres også ved at DA ikke kan instrueres av noe departement. DA kan ikke påvirke hvordan en domstol skal avgjøre en konkret sak.

Domstolenes makt og åpenhet

Det skjer en betydelig maktutøvelse i domstolene, og i et demokratisk samfunn er det viktig at dette kombineres med stor grad av åpenhet og offentlighet. Det skjer ved at alle har:

- rett til å vite når rettsmøter skal holdes
- rett til å overvære rettsmøter
- rett til å gjengi offentlig det som kommer frem i rettsmøter
- rett til utskrift av rettsavgjørelser
- rett til å gjengi rettsavgjørelser

Retten kan på nærmere bestemte vilkår gjøre begrensninger i offentligheten. Gjennom berammingslister på nett (www.domstol.no) kan alle se når en sak skal gå for retten.

Åpenheten om dommere er også større enn for andre yrkesgrupper. Gjennom Sidegjøremålsregisteret for dommere kan hvem som helst ha innsyn i dommers verv og investeringer. Det finnes også en klageordning gjennom Tilsynsutvalget for dommere.

DE ALMINNELIGE DOMSTOLENES OPPGAVER

Domstolene har rett og plikt til å avgjøre konkrete rettstvister som blir brakt inn for retten. Domstolene tar ikke opp saker på eget initiativ. En sak som skal behandles, må bringes inn for domstolen av den som vil ha saken prøvd. De fleste domsto-

lene i Norge er fullfaglige og behandler alle typer saker som kan bringes inn for retten.

Straffesaker

Domstolenes oppgaver i straffesaker er først og fremst å avgjøre skyldspørsmålet og fastsette straff. Alle ordinære straffesaker begynner i tingretten, som er første instans. Dersom tiltalte blir funnet skyldig, utmåles straff. Vi har fire hovedgrupper straff; fengselsstraff (som kan være betinget eller ubetinget), samfunnsstraff, forvaring og bøter. Straffeartene kan også brukes i kombinasjon. Domstolene kan videre idømme tap av visse rettigheter, inndragning og tvungen psykisk helsevern eller tvungen omsorg.

Behandlingen av straffesaker i tingretten faller i to kategorier; meddomsrettssaker og enedommersaker. I meddomsrettssaker settes retten med to lekdommere i tillegg til fagdommeren, og det avholdes en hovedforhandling. I kategorien enedommersaker ligger en rekke oppgaver i domstolen. Felles for dem er at det er én dommer, uten meddommere, som avgjør saken. Dette gjelder bl.a. tilståelsessaker. I disse sakene avsies dom etter en sterkt forenklet fremgangsmåte som bare kan brukes når bestemte vilkår er oppfylt, blant annet må siktede gi en uforbeholden tilståelse og samtykke i behandlingsmåten. Dommeren skal da utmåle straffen alene. I prinsippet kan alle typer lovbrudd som ikke kan medføre fengsel i mer enn ti år behandles som enedommersaker, men det er relativt sjelden at saker som gjelder vold eller seksuallovbrudd behandles på denne måten. Andre enedommersaker enn tilståelsessaker er f.eks. fengslinger, besøksforbud, kommunikasjonskontroll, endring av vilkår for betinget dom, fullbyrdelse av subsidiær fengselsstraff ved brudd på vilkårene for samfunnsstraff, beslag av førerkort og klager over gebyrer.

I lagmannsrettene blir de alvorligste sakene behandlet med lagrette (jury). I øvrige saker settes retten med tre lekdommere og fire meddommere dersom retten skal prøve skyldspørsmålet, og der anken gjelder straffutmåling i de alvorligste sakene. I saker som kun gjelder lovanvendelsen, saksbehandlingen eller straffutmåling der strafferammen ikke er over seks år deltar tre fagdommere i avgjørelsen.

Saker som bringes inn for Høyesterett blir i noen tilfeller avgjort av Høyesteretts ankeutvalg som består av tre dommere. Rett settes ellers med fem dommere. I noen prinsipielle

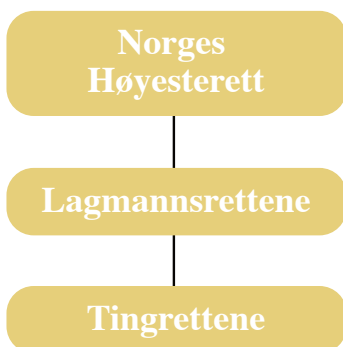

saker avsier Høyesterett dom i plenum. Fra 1. januar 2008 kan det bestemmes at saker av særlig viktighet skal behandles av Høyesterett i storkammer med elleve dommere.

Sivile saker

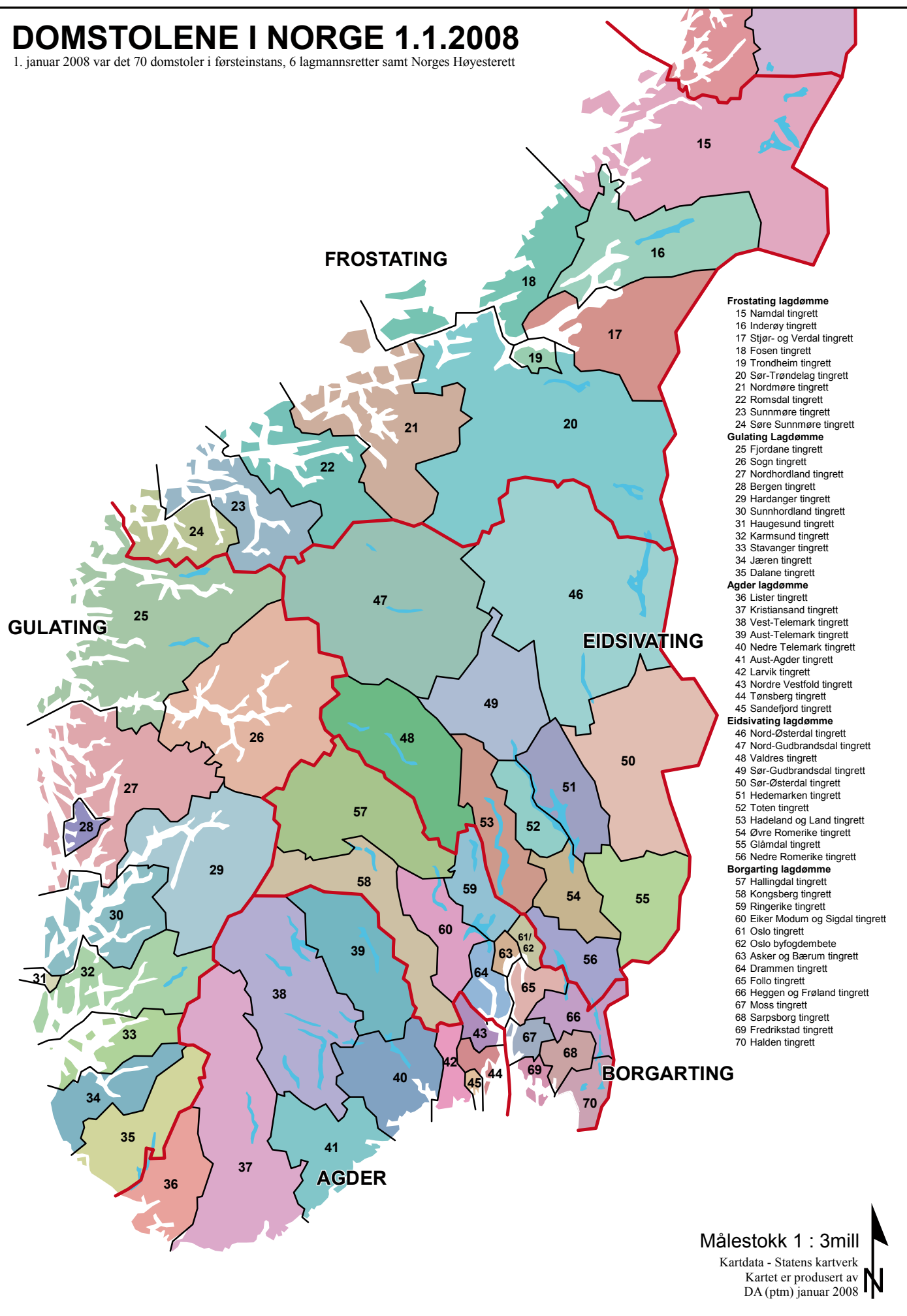
I sivile saker er domstolenes oppgave å løse en aktuell retts- tvist mellom to eller flere parter. Det kan både være tale om saker mellom private parter og mellom private parter og det offentlige. I tingrettene avgjøres som regel sivile saker av en fagdommer alene, mens de i lagmannsretten avgjøres av tre fagdommere. Både i tingretten og lagmannsretten kan en part kreve å få retten satt med lekdommere fra de alminnelige utvalgene for meddommere. I enkelte saker deltar fagkyndige meddommere. Saker som bringes inn for Høyesterett blir i noen tilfeller avgjort av Høyesteretts ankeutvalg som består av tre dommere. Ellers settes rett med fem dommere. I noen prinsipielle saker avsier Høyesterett dom i plenum. Fra 1. januar 2008 kan det bestemmes at saker av særlig viktighet skal behandles av Høyesterett i storkammer med elleve dommere.

De alminnelige domstolene

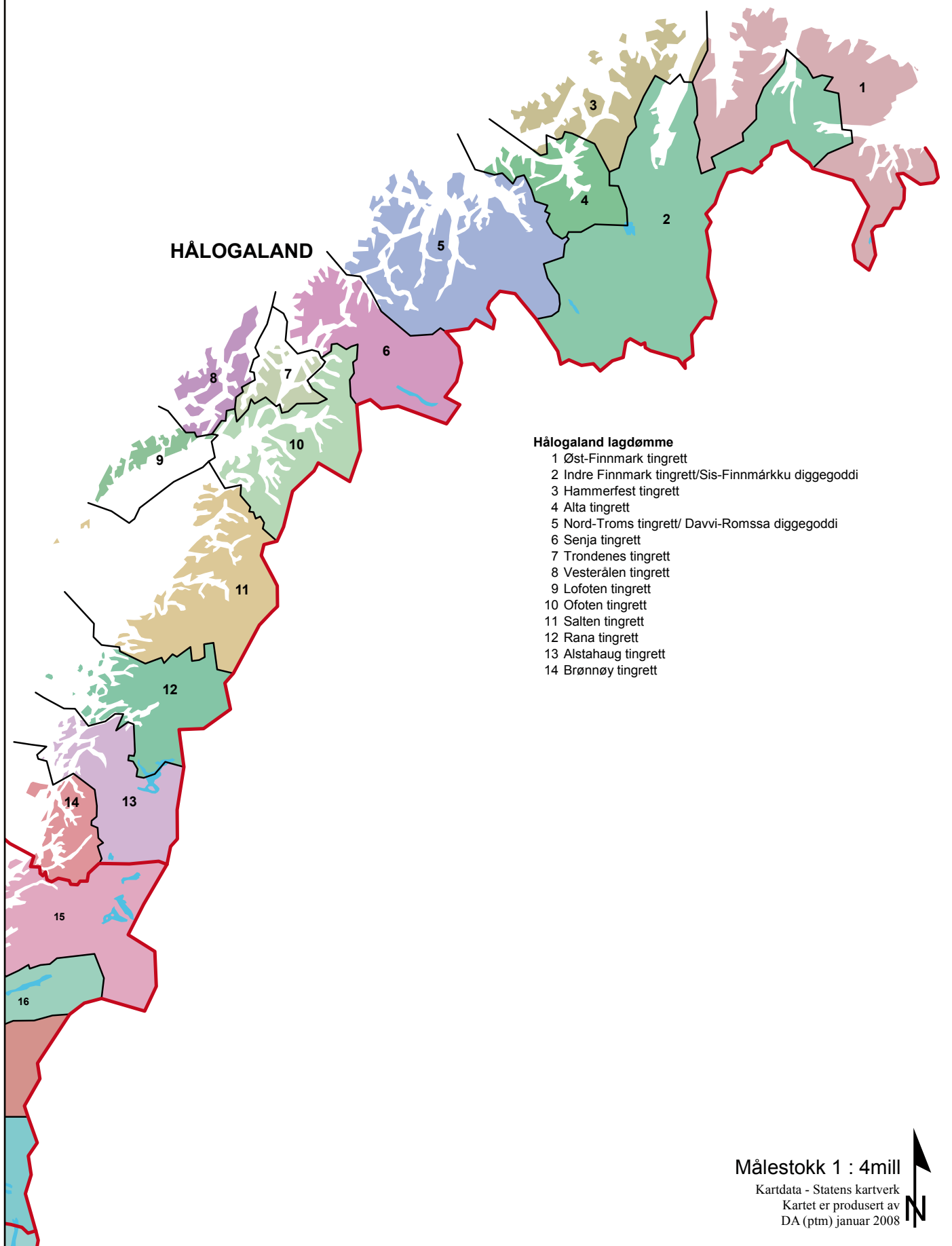
DOMSTOLENE I NORGE 1.1.2008

1. januar 2008 var det 70 domstoler i førsteinstans, 6 lagmannsretter samt Norges Høyesterett

DOMSTOLENE I NORGE 1.1.2008

1. januar 2008 var det 70 domstoler i førsteinstans, 6 lagmannsretter samt Norges Høyesterett

Alle domstoler i første- og andreinstans tilbyr rettsmekling. Målet med rettsmekling er å oppnå enighet mellom partene slik at de inngår forlik. Saken blir da hevet, og man unngår hovedforhandling og dom.

Skjønn er en spesiell form for rettergang. Hovedformålet med skjønn er som regel å fastslå verdi av fast eiendom eller rettigheter i fast eiendom.

Fra 1. januar 2008 trådte tvisteloven i kraft. Loven gjelder behandlingen av de sivile sakene og inneholder en rekke forandringer som påvirker domstolene, aktører og parter. Målene med loven er bl.a. å få en billigere og mer effektiv tvisteløsning og gi lettere tilgang til domstolene der det er behov for det. En nyhet er reglene om småkravprosess. En annen at det kan tas ut gruppesøksmål.

Andre oppgaver

Domstolene har også andre typer oppgaver som offentlig skifte (dødsbo, felleseie og konkurs), namssaker, notarialforretninger, viselser og registrering av partnerskap. Tingretten har en rekke oppgaver i skiftesaker. De viktigste er behandling av konkursbo, offentlig skifte av dødsbo og offentlig skifte av ekteskapeleg felleseie. I Oslo er skiftesakene lagt til byfogdembetet. Konkursbo bestyres av advokater. Også de fleste dødsbo og felleseiebo bestyres av advokater oppnevnt av retten. Selv om det oppnevnes bostyrer, skal retten overvåke behandlingen og ta stilling til retts spørsmål underveis. I tvangssaker medvirker tingretten til å få fullbyrdet krav som ikke blir oppfylt frivillig. I Oslo er disse oppgavene lagt til byfogdembetet. For å kunne kreve tvangsfullbyrding hos namsmyndighetene, må man ha et tvangsgrunnlag, for eksempel en dom, et rettsforlik eller et gjeldsbrev som inneholder vedtak om inndrivelse. Det er videre en oppgave for de fullfaglige tingrettene og Oslo byfogdembete å ta stilling til begjæringer om tvangssalg av fast eiendom, samt å behandle gjeldsordningssaker.

Tingrettene har videre oppgaven som notarius publicus. I Oslo er også disse oppgavene lagt til byfogdembetet. Notarialforretninger går ofte ut på å bekrefte at en underskrift eller en fotostatkopi er ekte, eller bekrefte opplysninger fra foretaksregisteret. Notarius publicus utfører også borgerlig vielse og registrering av partnerskap.

Jordskifteretten er ein særdomstol som arbeider med saker heimla i jordskiftelova. Oppgåvene er i hovudsak omforming av eigedomar, tilrettelegging for samarbeid på tvers av eigedomsgrensar, klarlegging av rettsforhold til fast eigedom, fastlegging av eigedomsgrensar og ulike skjøn. Jordskiftelova er i utvikling i samsvar med dei behova samfunnet har. Oppgåvene har gradvis endra seg frå å berre omfatte oppløysing av realsameiger og teigblanding for landbruks-eigedomar, til å kunne løyse problem for alle som disponerer eigedom i Noreg. Jordskiftelova er for tida under revisjon med sikte på at det vert utarbeidd ei ny lov. Arbeidet vert gjennomført av ei arbeidsgruppe i Landbruks- og matdepartementet som får støtte frå ei breitt samansett referansegruppe.

Jordskifte – omarronding og bruksordning/ felles tiltak

Utgangspunktet for jordskifte er at eigedomane er vanskeleg å utnytte, og at problema kan løysast, eller i alle fall reduserast ved ei jordskiftesak. Før jordskifteretten fremmar jordskifte, må retten også vurdere nytten sett i høve til kostnadene med saka for kvar einskild av partane. Dersom kostnadene blir større enn nytten for nokon av eigedomane som er involverte, må saka avvisast.

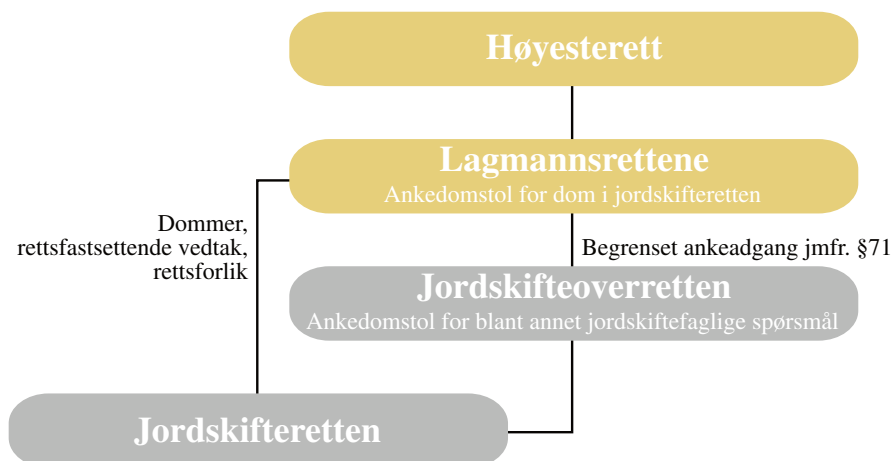
Ulike typar jordskifte:

Oppløysing av sameige

Jordskifte kan gå ut på å løyse opp sameigetilstanden når grunn eller rettar ligg i sameige mellom bruk. Det tradisjonelle ved deling av sameige er at kvar sameigar overtar sin del av sameiga til full eigedom. Men det er ikkje uvanleg i slike tilfelle at grunn og skog blir delt, medan beiterett blir liggande igjen i sameige.

Ombyting av grunn

Mange eigedomar er samansett av fleire teigar og ligg i teigblanding med andre eigedomar. I andre høve er teigane urasjonelt utforma, til dømes lange og smale. Jordskifteretten kan endre utforminga av eigedomar og rettar ved å byte areal og endre grensar slik at kvar eigedom får færre, større og meir rasjonelt utforma teigar.

Sal av tilleggsjord

Ved sal av landbrukseigedom som tilleggsjord til nabobruk, kan jordskifteretten dele frå tunområdet på eigedomen og fordele resten av eigedomen på nabobruka. I slike saker er det ofte også aktuelt å byte areal, og jordskifteretten ordnar også dei ulike rettane som rett til veg, brønn m.m.

Eigedomsdeling

Dersom ein eigedom skal delast etter eit bestemt verdiforhold, kan jordskifteretten gjennomføre delinga som jordskiftesak. Dette gir m.a. heimel til å dele personlege sameige når det er gitt delingsløyve i medhald av jordlov eller plan- og bygningslov.

Omforme eigedomar i byggeområde

Dersom godkjent regulerings- eller byggeplan medfører at eigedomstilhøva blir utenlege, kan jordskifteretten omforme eigedomar og rettar for å betre tilhøva.

Bruksordning

Jordskifteretten kan gi reglar om bruken av eigedomar og bruksrettar på tvers av eigedomsgrensene. Beite, jakt, fiske og grus er utnyttingsformer der bruksordning er særleg aktuelt. For å kunne utnytte til dømes storviltjakt, trengst eit visst minsteareal for å få fellingsløyve. Dei fleste eigedomane i Noreg er for små til å få fellingsløyve utan å samarbeide på tvers av eigedomsgrensene. Om ikkje grunneigarane sjølve klarer å bli samde, kan jordskifteretten i slike høve organisere utnyttinga av ressursane med bindande vedtekter og andelsfordeling.

Sams tiltak

Dersom det er nødvendig med felles investeringar for å utnytte eigedomane optimalt, kan jordskifteretten organisere dei nødvendige tiltaka. Dette kan vere til dømes vegar, gjerder eller tørleggingsiltak. Privat veg er eit typisk eksempel på slikt tiltak, både på landsbygda og i byane. I slike saker gir jordskifteretten reglar om gjennomføringa av tiltaket, andelsfordeling og framtidig organisering og vedlikehald.

Avløyse bruksrettar

Varige bruksrettar på ein eigedom som til dømes rett til uthogst, veg, beite og brønn, kan på visse vilkår avløysast i areal, pengar eller andre verdier.

Fordeling av arealverdier

Jordskifteretten kan fordele arealverdier og kostnader med sams tiltak i område som er regulert til byggeområde etter plan- og bygningslova. I slike høve har kvar part krav på å få andel i verdiauken utbygginga medfører

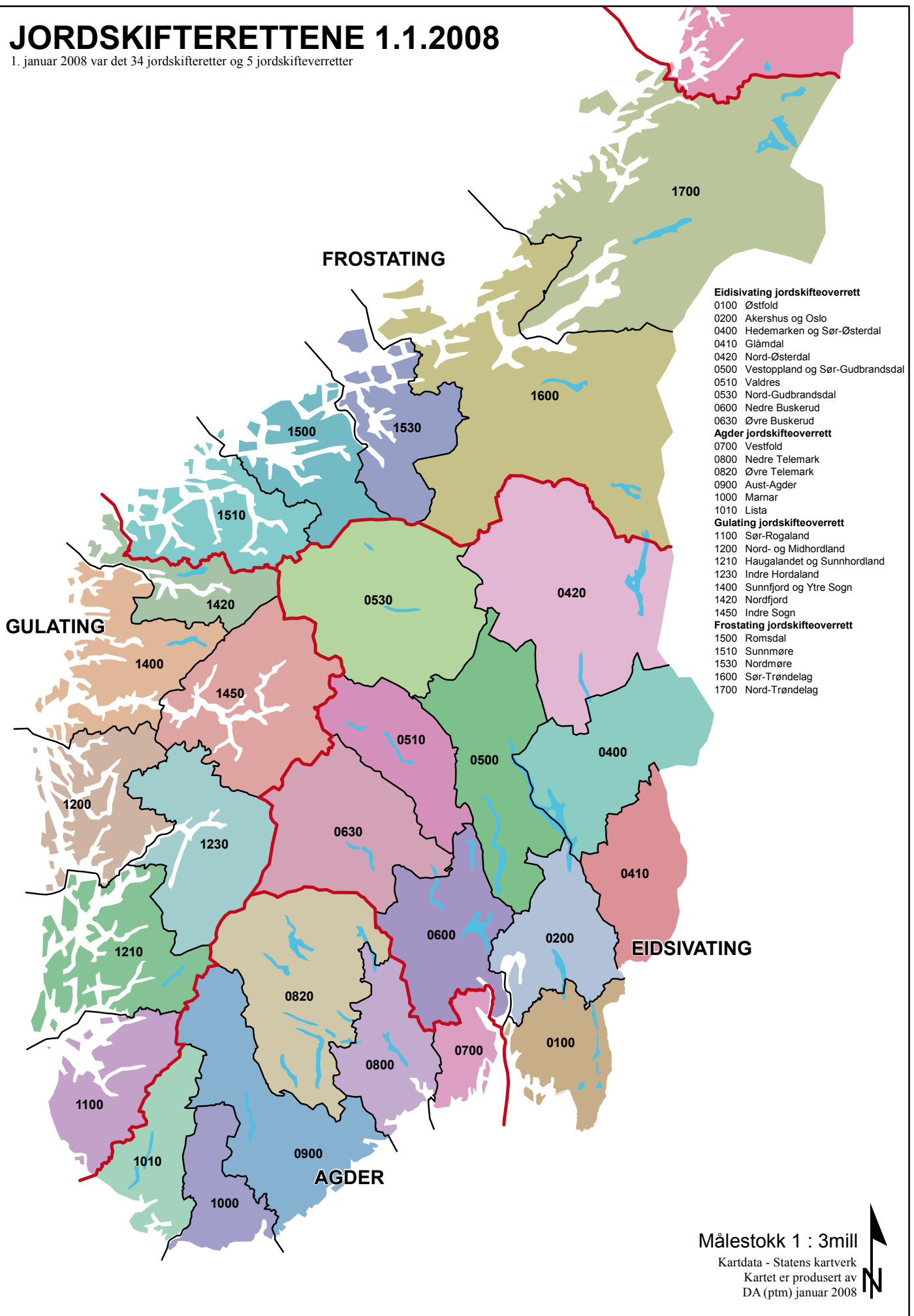
Kombinerte saker (jordskifte og samtidig skjøn)

Jordskifteretten kan fremme jordskifte og halde ekspropriasjons-/ erstatningsskjøn samtidig for dei same eigedomane som ein integrert del av same saka. Dette er aktuelt i samband med offentleg ekspropriasjon ved veg- og jernbaneutbygging, og ved offentleg regulering av eigarrådvelde, som til dømes naturvern. Gjennom verkemidla i jordskiftelova avbøter jordskifteretten skader og ulemper som utbyggings- eller vernetil-taket medfører. Deretter held jordskifteretten skjøn, basert på alminnelege ekspropriasjonsrettslege reglar, og fastset erstatning for det økonomiske tapet som ikkje blir erstatta fullt ut gjennom jordskiftedelen av saka.

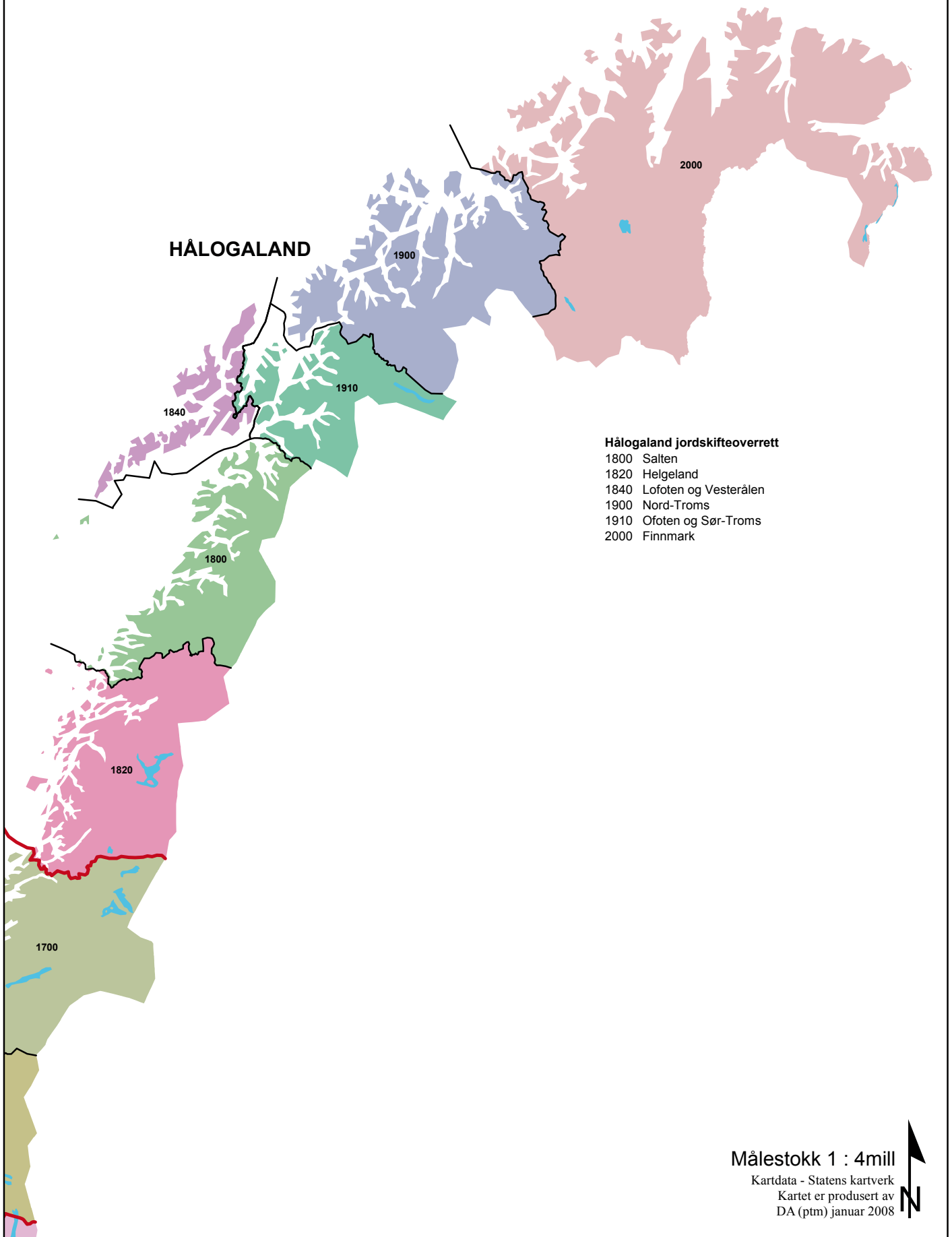
JORDSKIFTERETTENE 1.1.2008

1. januar 2008 var det 34 jordskifteretter og 5 jordskifteverreter

JORDSKIFTERETTENE 1.1.2008

1. januar 2008 var det 34 jordskifteretter og 5 jordskifteverreter

Målestokk 1 : 4mill

Kartdata - Statens kartverk
Kartet er produsert av
DA (ptm) januar 2008

Skjøn

Jordskifteretten har heimel til å halde skjøn som eiga sak etter ulike lover. Heimelen er avgrensa til areal som er sett av til landbruks-, natur- eller friluftsområde (LNF).

Jordskiftelova gir jordskifteretten heimel til å halde ekspropriasjons-/ erstatningsskjøn som eiga sak når partane har avtalt dette.

Gjerdelova gir jordskifteretten heimel til å halde gjerdeskjøn, til dømes i samband med fordeling av kostnader ved oppsetting og vedlikehald av gjerde.

Veglova gir jordskifteretten heimel til å halde vegskjøn for private vegar som eiga sak, til dømes for å etablere vegrett ved tvang.

Servituttolova gir jordskifteretten heimel til å halde servituttskjøn som eiga sak, til dømes for å flytte eller avvikle bruksrettar.

Reindriftslova gir jordskifteretten heimel til å halde skjøn som eiga sak i samband med tiltak ein reindriftsutøvar eller grunneigar har gjennomført i reinbeiteområde, erstatningsskjøn i samband med at rein har gjort skade på innmark m.m.

Rettsfastsettande saker – grensegang og rettsutgreiing

Grensegang

Når det er uklare grenser mellom eigedomar, kan jordskifteretten klarlegge, fastlegge, merke av og måle inn grensene i eiga sak. Slik sak kan reisast for jordskifteretten sjølv om det ikkje er tvist om kvar grensa går. Jordskifteretten kan også fastlegge grenser for varige bruksrettar.

Rettsutgreiing

Jordskifteretten kan klarlegge og fastsette eigedoms- og bruksrettstilhøva i sameige og i andre område der det er sambruk mellom eigedomar når dette er nødvendig for å kunne utnytte areala rasjonelt. Dette er m.a. aktuelt i samband med bruk av utmarksområde til hytteutbygging, jakt og fiske. I slike tilfelle fastlegg jordskifteretten kven som er medeigarar og andelsfordelinga mellom dei.

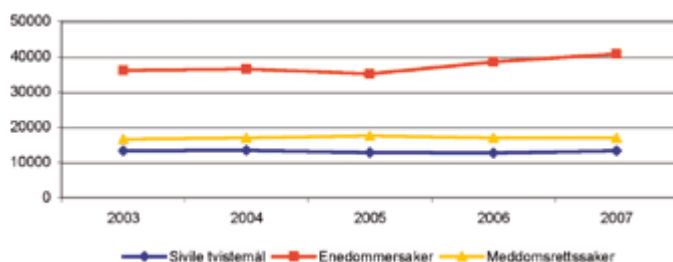
Domstolenes virksomhet

SAKSAVVIKLING OG MÅLOPPNÅELSE 2007 DE ALMINNELIGE DOMSTOLENE

Det er utarbeidet en oversikt over antall innkomne saker, behandlede saker, beholdning og gjennomsnittlig saksavviklingstid per domstol. Den detaljerte saksavviklingsstatistikken finnes på sidene 45-73.

Førsteinstans:

Innkomne saker

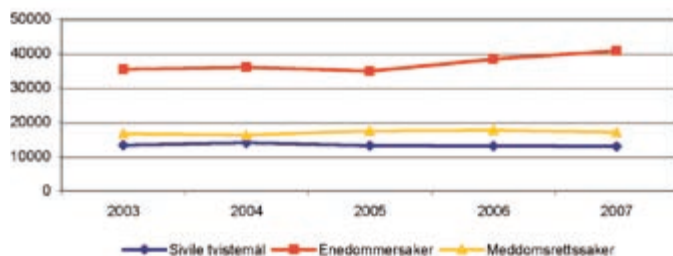

Domstolene har fått inn flere saker i 2007 enn tidligere år. Størst er økningen i antall innkomne enedommersaker, som økte fra 38 489 i 2006 til 40 685 i 2007. Dette er en økning på 5,7 %. Antallet enedommersaker har økt markant de siste årene. Dette skyldes i hovedsak en økning i antallet fengslinger, og at antallet forsvareroppgnevninger i forbindelse med fengslinger har økt etter at straffeprosesslovens § 98, 1. ledd ble innført sommeren 2006.

Antallet innkomne meddomsrettssaker har vært nokså stabilt i fem-års-perioden, og i 2007 var antallet på samme nivå som i 2006. I 2006 kom det inn 16 959 saker mot 16 864 saker i 2007.

Antallet innkomne sivile tvistemål var i 2006 det laveste i fem-års-perioden. I 2007 har antallet gått noe opp fra 12 709 saker i 2006 til 13 307 saker.

Behandlede saker

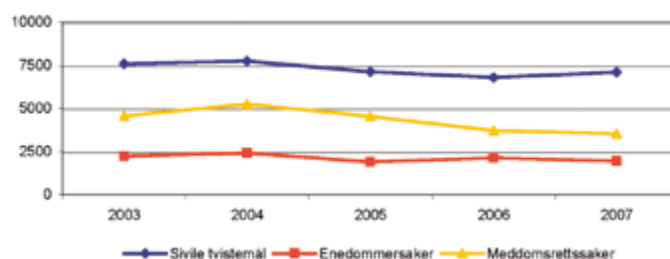

Domstolene har behandlet flere saker i 2007 enn tidligere år. Antallet behandlede enedommersaker har økt fra 38 279 saker i 2006 til 40 761 saker i 2007. Antall behandlede meddomsrettssaker er noe lavere i 2007 enn de to foregående årene. I 2007 var antallet behandlede saker 17 033, mens det i 2006 var 17 690. Antall behandlede sivile tvistemål er på samme nivå i 2007

som i 2006. Antallet behandlede saker var 13 020 i 2006 og 12 981 i 2007. Rettsmekling ble i 2006 et tilbud ved alle tingretter og lagmannsretter. I 2007 ble det avholdt rettsmeklingsmøter i 1882 saker, og 1148 saker er registrert som hevet ved forlik etter rettsmekling.

Det gjennomføres egne restansenedarbeidingsprosjekter i Oslo tingrett og Bergen tingrett. Prosjektene innebærer tilførsel av midlertidige konstitusjoner til restansenedarbeid. Oslo tingrett fokuserer nå særlig på nedarbeidning av sivile saksrestanser, mens prosjektet i Bergen tingrett i hovedsak er rettet inn mot meddomsrettssaker. Prosjektene vil øke antallet behandlede saker i disse tingrettene. Begge prosjektene har gitt gode resultater i 2007 og videreføres i 2008.

Beholdning

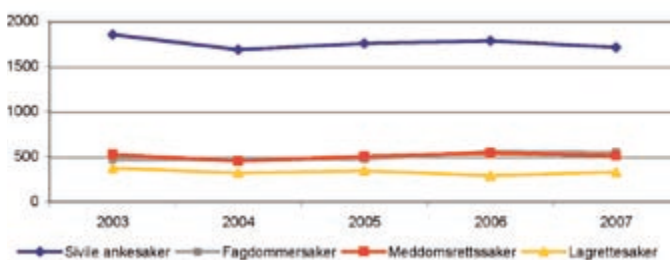
I 2007 har domstolene fått inn flere sivile tvistemål enn tidligere år, mens antallet saker behandlet er på samme nivå som i 2006. Dette har resultert i en økning i beholdningen fra 6 794 saker i 2006 til 7 095 saker i 2007.

I 2007 var antallet behandlede enedommersaker høyere enn antallet innkomne enedommersaker, beholdningen er derfor redusert fra 2 127 saker i 2006 til 1 955 saker i 2007.

For meddomsrettssaker er antall innskommende saker og antall behandlede saker redusert sammenlignet med tidligere år. Fortsatt behandles det imidlertid flere saker enn det kommer inn, slik at beholdningen har gått ned fra 3 726 saker i 2006 til 3 528 saker i 2007.

Andreinstans:

Innkomne saker

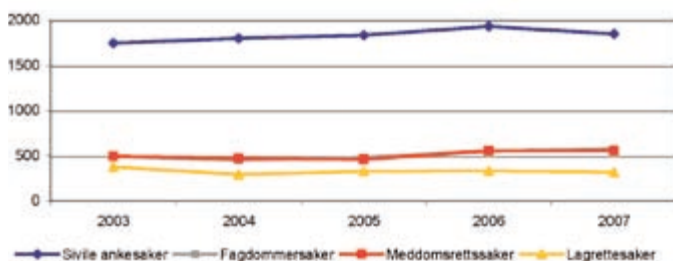

Fra 2006 til 2007 er antallet innkomne sivile ankesaker redusert fra 1 786 til 1 709 saker.

Antallet fagdommersaker er redusert fra 560 saker i 2006 til 550 i 2005. Antallet meddomsrettssaker er redusert fra 537 til 510 saker. Antall innkomne lagrettesaker øker fra 288 i 2006 til 330 i 2007.

Andelen straffesaker som etter siling henvises til videre behandling var for alle lagmannsrettene samlet 34,8 % i 2006 og 35,9 % i 2007.

Behandlede saker

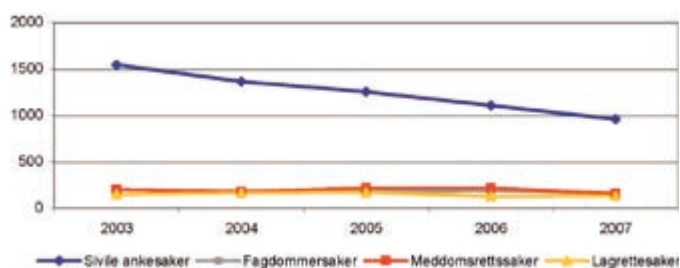

Totalt sett behandlet lagmannsrettene færre saker i 2006 enn i 2007. Antallet behandlede sivile ankesaker gikk ned fra 1930 i 2006 til 1850 i 2007. Antallet behandlede fagdommersaker har økt fra 549 til 576 saker. Antallet meddomsrettssaker er på samme nivå, 556 i 2006 mot 558 i 2007.

Antall behandlede lagrettesaker har gått ned fra 333 til 317. I henhold til straffeprosesslovens §§376 kan retten sette lagrettens kjennelse til side. I 2007 skjedde det i seks av de 317 lagrettesakene. I fire av de seks sakene var tilsidesettelsen til gunst for den tiltalte og i to saker til gunst for tiltalte.

Beholdning

Lagmannsrettene behandlet flere sivile ankesaker enn det kom inn, og dette har resultert i en reduksjon av beholdningen av denne type saker fra 1103 i 2006 til 958 i 2007.

Ved enkelte domstoler er det iverksatt egne prosjekter som har til formål å nedarbeide restanser. En medvirkende årsak til den reduserte beholdningen av sivile saker i 2007 er de pågående restansenedarbeidingsprosjekter i Gulating og Borgarting.

I 2007 har det kommet inn omtrent like mange fagdommersaker som i 2006, mens antallet behandlede saker har gått noe opp. Dette har gitt en reduksjon i beholdningen fra 186 saker i 2006 til 158 saker i 2007.

Antall innkomne meddomsrettssaker har gått noe ned fra 2006 til 2007, mens antall behandlede saker er på samme nivå. Beholdningen er dermed redusert og har gått ned fra 212 saker i 2006 til 159 saker i 2007. Restansenedarbeidingsprosjektet i Borgarting omfatter også meddomsrettssaker, og prosjektet har bidratt til den markante reduksjonen.

Antall innkomne lagrettesaker har økt, mens antallet behandlede saker har gått noe ned. Dette har økt beholdningen fra 126 til 130 saker.

Måloppnåelse

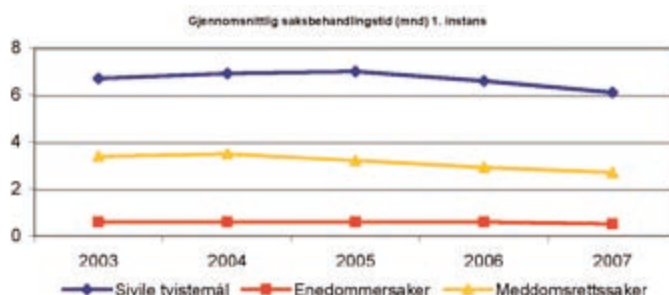
Førsteinstans

For domstolene i 1. instans er det fastsatt følgende målsetting for gjennomsnittlig saksbehandlingstid fra saken kommer inn til domstolene og til avgjørelse foreligger:

Sivile tvistemål:	6 måneder
Enedommersaker:	1 måned
Meddomsrettssaker:	3 måneder

Mer om hva disse sakstypene inneholder framgår av kapittel 2, ”De alminnelige domstolenes oppgaver.”

For alle disse sakstypene er gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2007 redusert sammenlignet med tilsvarende for 2006.

Den gjennomsnittlige saksavviklingstiden for sivile tvistemål-saker har gått ned siden 2005, og er redusert fra 6,6 måneder i 2006 til 6,1 måneder i 2007. Saksbehandlingstiden nærmer seg dermed målsettingen på 6 måneder. I 2007 hadde 45 av 70 domstoler (inkl. Oslo Byfogdembete) gjennomsnittlig saksbehandlingstid innenfor målsettingen. Dette utgjør 64 % av domstolene mot 53 % i 2006.

Den gjennomsnittlige saksavviklingstiden for meddomsrettssakene var 2,9 måneder i 2006 og 2,7 måneder i 2007. Tingrettene er dermed fremdeles innenfor målsettingen for gjennomsnittlig saksbehandlingstid når det gjelder meddomsrettssakene. I 2007 var 78 % av domstolene innenfor målet om gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 3 måneder, mot 68 % i 2006.

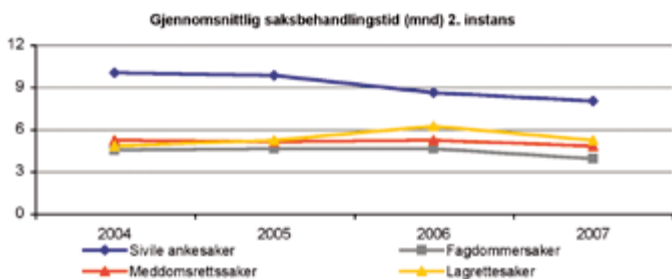
Saksavviklingstiden for enedommersaker har vært nokså konstant de siste årene og innenfor målsettingen. For enedommersakene var gjennomsnittlig saksbehandlingstid 0,6 måneder i 2006 og 0,5 måneder i 2007. 68 av 69 tingretter var innenfor målsettingen om saksavvikling innen 1 måned. Dette utgjør 98 % av tingrettene, mot 93 % i 2006.

Andreinstans

For domstolenes saksbehandling i 2. instans har Stortinget fastsatt følgende gjennomsnittlige mål for saksbehandlingstid fra saken kommer inn til lagmannsrettene til avgjørelse foreligger.

Sivile ankesaker:	6 måneder
Fagdommersaker, meddomsrettssaker, lagrettesaker:	3 måneder

Sammenlignet med tidligere år er saksavviklingstiden redusert for samtlige sakstyper.

For sivile ankesaker, fagdommersaker, meddomsrettssaker og lagrettesaker har gjennomsnittlig saksavviklingstid for lagmannsrettene gått ned fra 2006 til 2007.

Den gjennomsnittlige saksavviklingstiden for sivile ankesaker har gått ned fra 8,6 måneder i 2006 til 8,0 måneder i 2007. Gjennomsnittlig saksavviklingstid for fagdommersaker er også redusert, fra 4,6 måneder i 2006 til 3,9 måneder i 2007. Den gjennomsnittlige saksavviklingstiden for meddomsrettssaker er redusert fra 5,2 måneder i 2006 til 4,8 måneder i 2007.

Antall innkomne lagrettesaker har økt i 2007 sammenlignet med 2006 men gjennomsnittlig saksbehandlingstid er redusert: Saksavviklingstiden for lagrettesaker var gjennomsnittlig 6,2 måneder i 2006 og 4,9 måneder i 2007.

En medvirkende årsak til høy saksbehandlingstid er arbeidet med nedarbeiding av restanser. I den forbindelse er det behandlet flere gamle saker og dette bidrar til å øke den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden.

Saker med lovbestemte frister

Dersom ikke særlige forhold hindrer det skal saker etter Straffeprosessloven § 275 berammes innen to uker etter at den har kommet inn til tingrettene. I 2007 ble det gjennomført en registrering som viser at tingrettene berammet 84 % av sakene innen to uker i 2007. I 2006 ble 79 % av sakene berammet innen to uker.

Om ikke særlige forhold er til hinder, skal hovedforhandling være påbegynt innen seks uker etter at saken kom inn til tingretten, og innen åtte uker etter at anke til lagmannsretten er henvist til ankeforhandling, dersom den siktede var under 18 år da forbrytelsen ble begått eller er varetektsfengslet når saken mottas av retten eller henvises.

Registreringen viser at i 2007 ble hovedforhandling påbegynt innen 6 uker etter at saken kom inn til tingretten i 45 % av disse sakene. Lagmannsrettene påbegynte hovedforhandling innen 8 uker etter henvisning i 39 % av sakene. Det kan være forhold som tilsier at fristene må overskrides for å sikre forsvarlig behandling av saken i retten. I tillegg til dette vil en rekke praktiske forhold medføre at frister overskrides. Eksempler på slike forhold er manglende rettssalskapasitet, sykdomsforfall hos parter eller andre sentrale aktører, uteblivelse (vitner, tiltalte osv), opptatte forsvarer og lav kapasitet ved enkelte statsadvokater. Det kan også være vanskelig å få tak i sakkyndige.

Vigsler

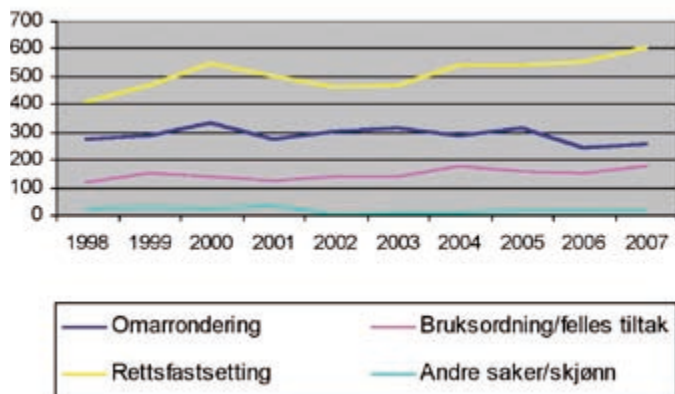
Borgerlig ekteskap og registrering av partnerskap er to av de andre typer oppgaver domstolene har, og foretas av dommere ved tingretten eller hos byfogden. Totalt ble det foretatt 6716 vigsler i 2007. Av disse var 198 partnerskap. Sammenlignet med 2006 er dette en økning i totale antall foretatte vigsler fra 6482, mens antall inngåtte partnerskap er redusert fra 216.

JORDSKIFTERETTANE SIN SAKSAVVIKLING

Stortinget har førebels ikkje fastsett mål for saksavviklingstid for jordskifterettane. Det er likevel slik at restansane har vore, og framleis er så store at den gjennomsnittlege saksavviklingstida er monaleg større enn den burde vere. Men utviklinga går i rett retning.

Restansane har aldri vore mindre, og saksbehandlingstida har heller aldri vore kortare enn i 2007.

Slutta saker

Jordskifterettane avslutta 1042 saker i 2007 (949 i 2006). Det blei avgjort 1084 (1102) tvistar i sakene som er avslutta. Etter at ordninga med rettsfastsettande vedtak blei innført for nokre år sidan, blir svært mange uklare rettstilhøve avklara gjennom denne typen rettsavgjerd. I 2007 blei det fatta 3564 rettsfastsettande vedtak.

Areal i skiftefelt var 322754 daa i 2007 (195849). Denne målefactoren kan variere mykje frå år til år, men i 2007 er skifta areal om lag som i eit normalår.

Det er registrert bruksordning for 561 km² i dei avslutta sakene i 2007. Dette er noko mindre enn i 2006, men likevel om lag som i eit gjennomsnittså.

Elles merkar ein seg at talet på partar i slutta saker held seg nokså stabilt mellom 8000-10000. I 2007 var det 9552, eller mellom 9 og 10 partar i gjennomsnitt per sak.

Det er fastlagt, avmerka og innmålt 1881 km grenser i 2007, ein auke på 132 km frå 2006. Talet på innmålte grensepunkt var 18635, eller ca. 1300 færre enn i 2006. I alt har jordskifterettane behandla 250 km private vegar i 2007, noko som er om lag som i eit normalår. Gebyrinntektene er auka frå ca. 11,2 mill kr. i 2006 til ca. 13,1 mill. kr. i 2007.

Alt i alt er resultatata noko betre enn i 2006. Det er vanleg med slike variasjonar som vi har sett frå år til år dei siste åra. Resultata i 2007 er likevel totalt sett noko betre enn på mange år.

Fakta

Nokre sentrale tal frå statistikken for slutta saker

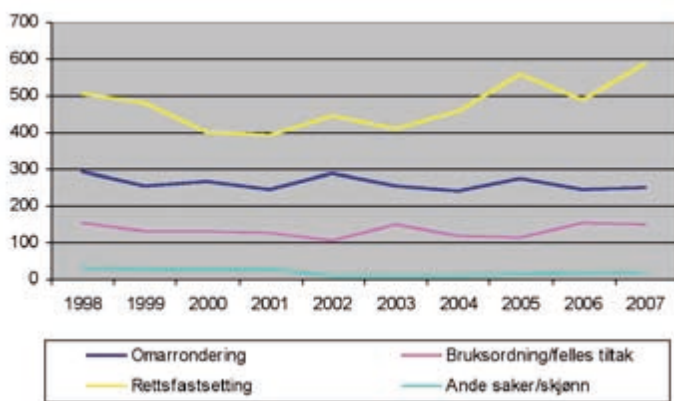
	2006	2007
Tal slutta saker	949	1042
Tal partar i sakene	8031	9552
Tal rettstvistar avgjort	1102	1084
Tal rettsfastsettande vedtak	3891	3564
Tal innmålte grensepunkt	19912	18635
Skifta areal	195 849 daa	322 754 daa
Merka grenser	1749 km	1881 km
Gjennomsnittsalder	2,3 år	2,3 år
Saksbehandlingstid	1,1 år	1,1 år
Behandla private vegar	529 km	250 km

Jordskifterettene landskonsulenter er støttespillere innenfor blant annet jordskifte, skog, GIS, kart, GPS og landmåling.

Nye saker

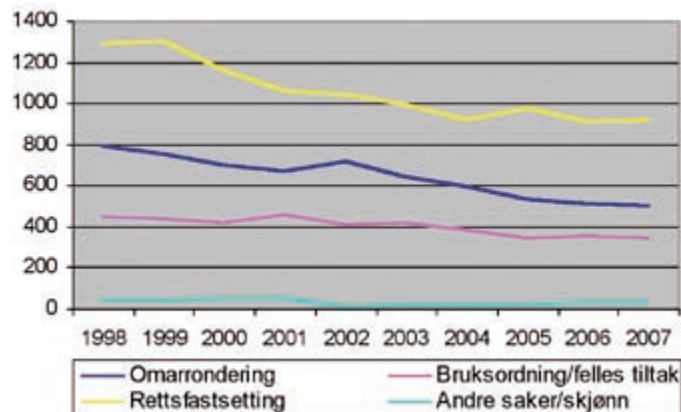
Sakstilgangen auka monaleg i 2007. Det kom inn 1002 nye saker i 2007 mot 897 i 2006. Dette er det høgste talet på nye saker sidan 1997.

Tilgangen på omarronderings- bruksordning og sams tiltaksaker var om lag som i 2006. Rettsutgreiing og grensegang (rettsfastsetting) har auka med vel 20 % frå 2006. Sjølv om denne auken kan virke stor, er det innafor normale variasjonar frå år til år. Ein kan ikkje lese ut noko spesielt ny trend i sakstilgangen av dette.

Over dei siste 3-4 åra fordeler tilgangen på nye saker seg med om lag 28 % omarrondering, 15 % bruksordning/sams tiltak, 56 % rettsutgreiing og grensegang og 1 % skjøn.

For 25 år sidan utgjorde grensegang/rettsutgreiing bortimot 70 % av nye saker; ved århundreskiftet utgjorde den om lag 40 %. Dette viser at det er nokså store svingingar i tilgangen på saker over tid. Men hovudtrenden dei siste åra har vore auka tilgang på rettsutgreiing og grensegang, redusert tilgang på saker som gjeld omarrondering. Auken i rettsutgreiing og grensegang viser at behovet er stort. Auka tilgang på slike saker kjem trass i at gebyrkostnaden for grensegangssaker har auka monaleg, og meir enn for andre typar saker dei siste 10 åra.

Restansar

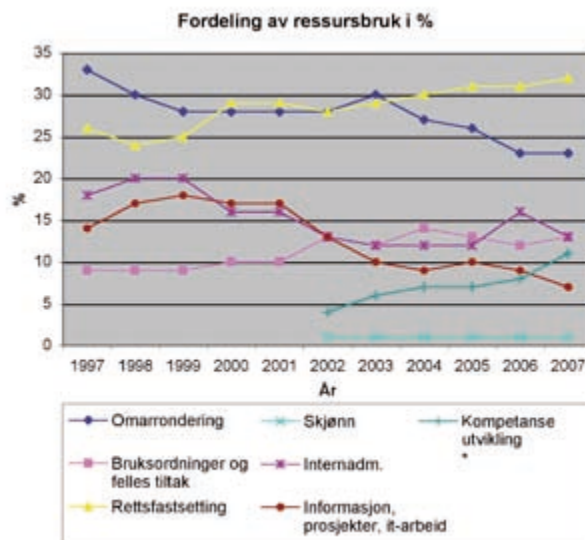

Jordskifterettane har redusert restansane sterkt dei siste åra, frå 3919 føreliggjande saker pr. 1.1.1983 til 2558 i 1998/99 og vidare til 1785 ved siste årsskiftet. Restansane er altså meir enn halvert i løpet av dei siste 25 åra. Reduksjonen siste året var ca. 1 %. Restansane har aldri vore mindre. Det er likevel slik at dersom talet på nye saker held seg på det nivået det var i 2007, må det setjast inn ekstra ressursar for å få restansane ned på eit akseptabelt nivå innan rimeleg tid.

Den føreliggjande saksmengda ved årsskiftet tilsvarer truleg ca. 450 årsverk, eller knapt to års arbeid for dei tilsette ved jordskifterettane.

Når vi ser på utviklinga for dei ulike sakstypane dei siste 10 åra, er det ein jamn nedgang i restansane for saker som gjeld rettsfastsetting og omarrondering, medan saker som gjeld bruksordning og felles tiltak har halde seg stabilt. Grunnen til denne utviklinga er ikkje utan vidare gitt. Men for bruksordning/felles tiltak har det vore ein stabil tilgang på nye saker, medan det for omarrondering har vore ein viss nedgang i sakstilgangen.

Delforklaringar på reduksjonen i rettsfastsettingssaker kan nok både vere at ein stadig drar større nytte av den teknologiske utviklinga, og at kvar einiskild sak gjennomgåande er av mindre omfang.

Saksbehandlingstid og ventetid

Gjennomsnittsalderen på slutta saker er 2,3 år som i 2006. Saksbehandlingstida ligg på 1,1 år, også som i 2006. Dette betyr at gjennomsnittleg ventetid frå sak blir kravd til den blir tatt opp til behandling nå er 1,2 år. Ventetida er framleis altfor lang. Men den sterke reduksjonen i restansane over dei siste

Jordskifterettene: Årsstatistikk 1997 - 2007

Resultatindikator	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Areal i skiftefeltet (da)	848 461	465 194	682 973	724 263	665 364	488 705	647 406	315 036	309 206	195 688	322 754
Km skogsveg	207	186	224	185	192	253	193	235	287	529	250
Antall løste tvister	909	670	787	841	777	1 003	800	763	1 105	1 102	1 084
Km grenser merket	1 692	1 302	1 436	1 889	1 497	1 916	2 017	1 619	1 939	1 747	1 881
Antall parter	7 892	6 490	8 177	8 317	8 389	8 173	10 142	8 207	9 875	8 014	9 552

Slutta saker

Sakstype	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Omarrondering	370	270	286	331	273	299	313	287	312	239	252
Bruksordning/felles tiltak	131	117	150	138	123	134	138	174	156	148	174
Rettsfastsetting	528	411	465	544	502	463	465	540	541	550	604
Andre saker/skjønn	20	19	27	19	32	2	5	6	10	11	12
Sum jordskifterettene	1 049	817	928	1 032	930	898	921	1 007	1 019	948	1 042
Jordskifteoverrettene	53	67	48	52	57	52	49	58	37	36	44
Totalt	1 102	817	976	1 084	987	950	970	1 065	1 056	984	1 086

Foreliggende saker

Sakstype	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Omarrondering	774	787	755	691	667	718	644	592	528	506	498
Bruksordning/felles tiltak	408	441	435	421	453	408	418	382	343	354	343
Rettsfastsetting	1 205	1 289	1 299	1 159	1 055	1 043	994	922	976	913	914
Andre saker/skjønn	32	41	36	46	48	11	15	16	21	31	29
Sum jordskifterettene	2 419	2 558	2 525	2 317	2 223	2 180	2 071	1 912	1 868	1 804	1 785
Jordskifteoverrettene	43	34	40	47	44	42	40	31	37	22	37
Totalt	2 462	2 558	2 565	2 363	2 267	2 222	2 111	1 943	1 905	1 826	1 822

Nye krav

Sakstype	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Omarrondering	342	293	254	264	245	286	254	240	273	242	250
Bruksordning/felles tiltak	140	154	131	131	126	105	149	116	112	153	150
Rettsfastsetting	520	503	479	402	391	444	408	456	556	485	586
Andre saker/skjønn	27	29	24	26	28	10	10	8	15	17	16
Sum jordskifterettene	1 029	979	888	823	790	845	821	820	956	897	1 002
Jordskifteoverrettene	55	57	50	60	53	47	48	50	39	23	49
Totalt	1 084	979	938	883	843	892	869	870	995	920	1 051

Alder slutta saker	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Gjennomsnittsalder	2,8	2,9	2,4	2,6	2,3	2,3
Saksbehandlingstid	1,6	1,5	1,5	1,6	1,1	1,1

åra har nå byrja å gjere seg betydeleg utslag i gjennomsnittsalder og saksbehandlingstid. Dette er ei utvikling som vil halde fram om ikkje sakstilgangen skulle kome til å auke monaleg igjen.

Jordskifteoverrettane

Jordskifteoverrettane slutta 44 saker i 2007, 8 fleire enn året før. Det kom inn 49 nye saker, eller meir enn dobbelt så mange som i 2006. Talet på føreliggjande saker ved årsskiftet var 37. Talet på nye saker er dermed tilbake på nivået for 5-6 år sidan. Dette er uventa, og det er vanskeleg å vite om dette er eit kortvarig blaff, eller om det er ei ny trend.

Gjennomsnittsalderen på slutta saker var 14 månader (17 mnd. i 2006) medan gjennomsnittleg saksbehandlingstid var 5,3 månader (5,6 mnd. i 2006). Saksavvikling og saksbehandlingstid i jordskifteoverrettane er svært tilfredsstillande.

DOMSTOLENES OMDØMME

63 prosent av innbyggerne har et godt inntrykk av Høyesterett. For "Lagmannsretten" og "Tingretten" er tilsvarende tall 45 prosent respektive 36 prosent. Domstolene skårer høyest på kompetanse og lavest på åpenhet og effektivitet. Mange vet ikke nok om domstolene for å kunne ha en mening. Det viser en profilundersøkelse fra Synnovate MMI.

Synnovate MMIs profilundersøkelse av norske etater og organisasjoner er blitt gjennomført de fire siste årene. Den måler omdømmet til 81 institusjoner på fem områder: Totalinntrykk, samfunnsansvar, effektivitet og økonomisk styring, åpenhet og informasjon samt kompetanse og fagkunnskap.

Høyesterett skårer høyest

I 2006 var det 69 prosent av de svarende som sa at de hadde et godt inntrykk av Høyesterett. I 2007 har tallet sunket til 63 prosent. Det er likevel ingen tvil om at omdømmet til Høyesterett er meget godt. I en rangering av 81 institusjoner kommer Høyesterett totalt ut som nummer syv. Svakest er omdømmet når det gjelder "Åpenhet og informasjon", der kun 30 prosent sier at de har meget eller ganske godt inntrykk av Høyesterett. Hele 17 prosent har, i år som tidligere år, et dårlig inntrykk av åpenhet og informasjon i Høyesterett.

Undersøkelsen viser at omdømmet av landets viktigste domstol er svakest i den yngste aldersgruppen, 15-24. Regionalt er totalinntrykket best på Vestlandet og i Oslo og svakest i Nord-Norge. De som tjener mer enn 500 000 kroner i året har påfallende mer positivt inntrykk av Høyesterett enn de med lavere inntekter.

Synkende omdømme for lagmannsrettene

I følge undersøkelsen synker omdømmet for lagmannsrettene på alle områder i 2007. 45 prosent har et godt totalinntrykk

av lagmannsrettene. Andreinstansdomstolene skårer høyest på Samfunnsansvar (46 prosent) samt kompetanse og fagkunnskap (43 prosent). Tilsvarende er det relativt få som har godt inntrykk av effektivitet og økonomisk styring (23 prosent) samt åpenhet og informasjon (28 prosent). Lagmannsrettene rangeres totalt som nummer 30 av de 81 etatene.

De regionale forskjellene er små for lagmannsrettene, men posisjonen er sterkest på Vestlandet og svakest i Midt-Norge.

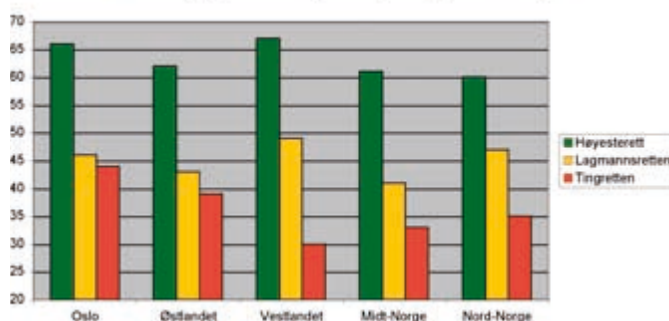
Regionale forskjeller for tingrettene

Tingrettene har et omdømme på den nedre halvdel (46) av de 81 målte institusjonene. Omdømmet er ikke svekket fra tidligere år. 36 prosent har et godt totalinntrykk av tingrettene. Samfunnsansvar (39 prosent) samt kompetanse og fagkunnskap (36 prosent) gir høyere score enn åpenhet og informasjon (25 prosent). For tingretten er det relativt store regionale forskjeller. 44 prosent i Oslo har et godt totalinntrykk av tingretten, mens kun 30 prosent har det samme på Vestlandet.

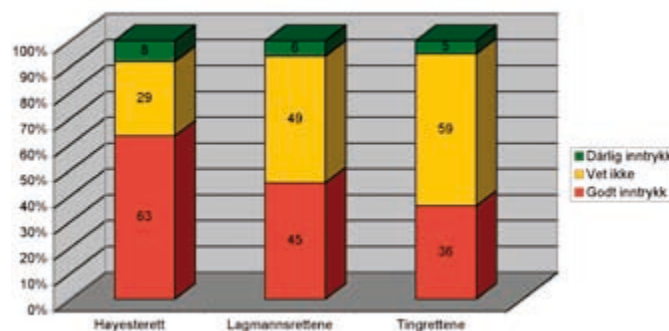
Ukjente domstoler

For å få et riktig helhetsbilde er det viktig å se på hvor mange som uttaler at de ikke vet og at de har et dårlig inntrykk av domstolene. Kun fem prosent har et dårlig inntrykk av domstolene og dette tallet er faktisk lavest for tingrettene og høyest for Høyesterett. Avgjørende er at "vet ikke-gruppen" er størst for tingrettene. Så mange som 60 prosent vet ikke hva de skal svare om tingrettene.

Andel innbyggere med meget eller ganske godt totalinntrykk

Domstolene i profilundersøkelse 2007 (MMI Synnovate)

Metode

1014 personer har svart på undersøkelsen, 53 prosent av de inviterte. Undersøkelsen ble gjennomført i juni. Feilmarginen utgjør mellom +/- 1,4 og 3,2 %. I tidligere årsmeldinger har tilliten til domstolene blitt rapportert. Dette har bygget på en tiltrobarometer som ikke lengre er tilgjengelig på markedet.

Tilbakeblikk på 2007

Rettsaken i Overhalla

I rettsaken etter et dobbeltdrap i Overhalla var pressen misfornøyd med at deler av saken gikk for lukkede dører. Blant annet ble dommeravhøret av piken som overlevde drapsnatten spilt av uten pressen til stede. Pressen mente de var seg sitt ansvar bevisst og at mange gruoppvekkende detaljer ikke var blitt videreformidlet til publikum. Dommeren på sin side mente det ville være svært belastende for barnet om forklaringen kom ut, og at hensynet til vitneførselen tilsa lukkede dører.

Skiftelovutvalgets forslag

Utvalget leverte i november 2007 sitt forslag til mer fleksible og effektive regler i skiftelovgivningen. Blant forslagene er blant annet en helt ny lov om dødsboskifte og regler som forhindrer at arvingene ved privat skifte blir ansvarlige for gjeld som overstiger verdiene i boet. Samboere og ektefeller med særøie kan få hjelp til deling av boet etter skiftelovgivningen. Hensikten er å løse flere skifter etter de mer enkle saksbehandlingsreglene i skifteloven.

Utvalget går inn for at skifte av dødsbo fortsatt skal være tingrettens oppgave, men at bobestyrerens stilling styrkes.

Legitim straff eller hat og hevn?

Flere aviser trakk fram straffenivået i saker som hadde fått stor medieoppmerksomhet på grunn av ekstrem og uprovosert voldsbruk. Dette førte til en stor debatt hvor mange pårørende så seg lei på at et ønske om høyere straffenivå tradisjonelt ble tolket som et utslag av hat eller hevn. De mente at det i stedet spørres om hvilke signaler man sender til samfunnet når økonomisk kriminalitet straffes hardere enn stygge voldssaker.

Strid om hjemfallsrett

Hjemfall innebærer at kraftverk på private hender må gis vederlagsfritt til staten innen 60 år etter at konsesjon er gitt. I juni 2007 fastslo EFTA-domstolen at slik forskjellsbehandling av offentlige og private vannkraft-eiere var i strid med EØS-reglene. To måneder etter vedtok regjeringen en provisorisk anordning for å bringe hjemfallsordningen i samsvar med dommen i EFTA-domstolen og EØS-avtalen. I anordningen videreføres det grunnleggende prinsippet om offentlig eierskap til landets vannkraftressurser på statlig, fylkeskommunalt og kommunalt nivå. Det vil ikke lenger bli gitt konsesjoner til private for erverv av vannfall og kraftverk, men private kan fortsatt eie inntil en tredjedel av offentlig eide vannkraftverk.

Avtalt strafferabatt uønsket av høringsinstanser

Som et ledd i raskere saksbehandling av straffesaker gikk Justisdepartementet inn for at kriminelle som tilstår under etterforskningen, skal belønnes med tydeligere avtaler om strafferabatt enn det de får i dag. Avtalene skal kunne gjøres direkte med påtalemyndigheten, før domstolene har behandlet sakene. Høringsinstansene gikk sterkt i mot dette forslaget og pekte på at hensynet til effektivitet ikke kan gå foran andre viktige prinsipper. Det ble blant annet påpekt at organiserte kriminelle kunne utnytte ordningen ved å dekke skyld for hverandre.

Fremdeles debatt om juryordningen

Som et tiltak for hurtigere behandling av straffesakene foreslo Justisdepartementet i 2006 en omlegging av juryordningen. I 2007 gikk både Domstoladministrasjonen og flertallet av tingrettene og lagmannsrettene i sine høringssvar inn for at ordningen bør avvikles. Hovedinnvendingen gikk på at juryen ikke begrunner sin avgjørelse. Man ville heller styrke rettssikkerheten ved å la en stor meddomsrett avgjøre både skyldspørsmålet og straffeutmålingen.

Plenumssaker om tomtefeste i Høyesterett

Høyesterett i plenum gjorde prinsipielle avklaringer om tomtefeste i tre saker 21. september 2007. I saker inntatt i Rt. 2007 s. 1281 og Rt. 2007 s. 1306 kom Høyesterett til at tomtefesteloven § 33, som gir festere av tomt til bolig- eller fritidshus rett til å kreve festet forlengt "på samme vilkår som før", ikke er i strid med tilbakevirkningsforbudet i grunnloven § 97 eller Norges folkerettslige forpliktelser. Videre kom Høyesterett i plenum i sak inntatt i Rt. 2007 s. 1308 til at regelen i tomtefesteloven § 37 som ga tomtefesteren rett til innløsning til 40 % av tomteverdien er i strid med kravet til full erstatning ved ekspropriasjon i grunnloven § 105.

Domstolenes ressursbruk

ØKONOMISKE NØKKELTALL FOR DOMSTOLENE

KAP. 61 HØYESTERETT (JF. KAP. 3061)

Post 01 Driftsutgifter

Sum bevilgning	64 506 231
Regnskap 2007	63 787 346
Mindreutgift	718 885

Når det tas hensyn til refusjoner viser endelig regnskap et mindreforbruk på om lag 0,7 mill kr. Dette utgjør 1,1 pst av disponibel bevilgning. Mindreforbruket har sammenheng med at Høyesterett perioder har hatt ubesatte stillinger.

KAP. 410 TINGRETTENE OG LAGMANNSRETTENE (JF. KAP. 3410)

Post 01 Driftsutgifter

Sum bevilgning	1 417 165 417
Regnskap 2007	1 393 587 055
Mindreutgift	23 578 362

Tabellen viser et mindreforbruk på 23,6 mill kr, tilsvarende 1,7 pst av disponibel bevilgning. De ubrukte budsjettmidlene kan blant annet relateres til framdriften knyttet til innføringen av ny tvistelov, samt utsettelsen av sammenslåingstidspunktet for nye Haugaland tingrett.

I tillegg gjenstår 5 mill. kr av de budsjettmidler som var satt av til opprettelsen av Finnmarkskommisjonen/ Utmarksdomstolen for Finnmark.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Sum bevilgning	44 831 000
Regnskap 2007	47 994 546
Merutgift	-3 163 546

Posten dekker utgifter som etter rettsgebyrloven er inkludert i rettsgebyret, blant annet kunngjøringsutgifter, forkynnelser som er nødvendig etter loven og utgifter til rettsvitner. Det konstateres at bevilgningen ikke var tilstrekkelig.

KAP. 3410 RETTSGEBYR (JF. KAP. 410)

Post 01 Rettsgebyr

Sum bevilgning	1 166 088 000
Regnskap 2007	1 234 191 723
Merinntekt	68 103 723

Inntektene på posten er regelstyrt. På posten føres inntekter fra gebyrpliktige oppgaver i domstolene i forbindelse med sivile saker, tinglysing, skjønn, tvangsforretninger, skifte,

konkurs m.m. Inntektene ble imidlertid høyere enn de anslag som ble lagt til grunn.

KAP. 411 DOMSTOLADMINISTRASJONEN (JF. KAP. 3411)

Post 01 Driftsutgifter

Sum bevilgning	64 475 164
Regnskap 2007	64 277 077
Mindreutgift	198 087

Regnskapet for DA viser et mindreforbruk på 0,2 mill kr, tilsvarende 0,3 pst av disponibel bevilgning. Mindreforbruket betraktes som marginalt

KAP. 413 JORDSKIFTERETTENE

Post 01 Driftsutgifter

Sum bevilgning	162 009 175
Regnskap 2007	159 439 926
Merutgift	2 569 249

Tabellen viser et mindreforbruk for jordskifterettene på i underkant av 2,6 mill kr. Dette utgjør 1,6 pst av disponibel bevilgning, og kan karakteriseres som mindre vesentlig. Også her kan mindreforbruket i hovedsak relateres til vakanser.

Post 21 Driftsutgifter

Sum bevilgning	7 147 000
Regnskap 2007	6 113 093
Merutgift	1 033 907

Jordskifterettene har hjemmel til å kreve inn sideutgifter i visse saker. Sideutgiftene skal dekke det tekniske arbeidet i disse sakene. Utgiftene føres i egne saksregnskap, og utgifter og inntekter skal balansere når saken er avsluttet. Total mindreutgift på 1,0 mill kr i 2007 skyldes at enkelte saker går over flere år, noe som gjør at det blir vanskelig å få de totale utgifter og inntekter til å balansere ved regnskapsårets slutt.

KAP. 414 DOMSUTGIFTER

Post 01 Driftsutgifter

Sum bevilgning	100 678 000
Regnskap 2007	100 275 585
Merutgift	402 415

Utgiftene er regelstyrt og knyttet til antall behandlede straffesaker og omfanget av disse. For året samlet sett fremkommer en merutgift på om lag 6,1 mill. kr.

ARBEIDSMILJØ I DOMSTOLENE

Hovedarbeidsmiljøutvalget for domstolene (HAMU) ønsker å synliggjøre viktigheten av systematisk HMS-arbeid i domstolene. I 2007 har Statens Arbeidsmiljøinstitutt, på oppdrag fra HAMU, gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse ved samtlige domstoler og i Domstoladministrasjonen. Resultatet fra denne undersøkelsen foreligger februar 2008 og vil synliggjøre hvilke arbeidsmiljøtiltak domstolene og DA bør prioritere de neste årene.

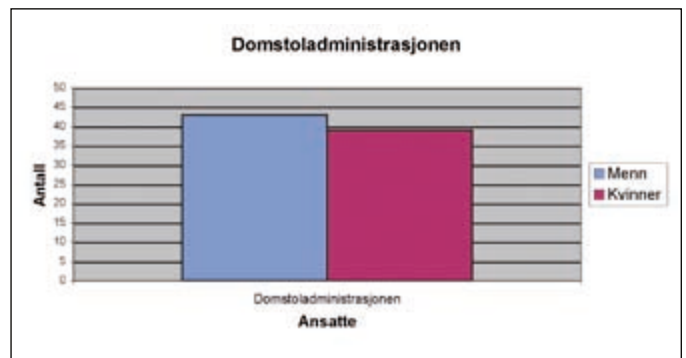
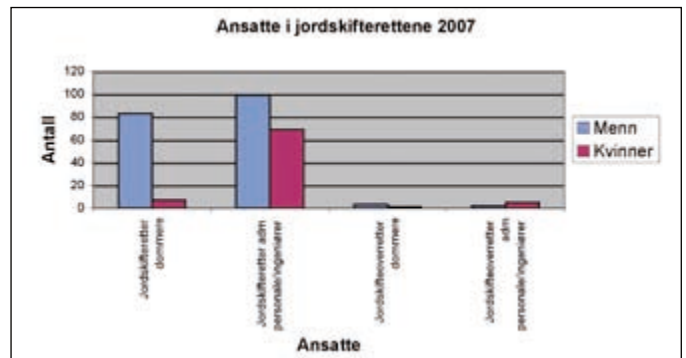
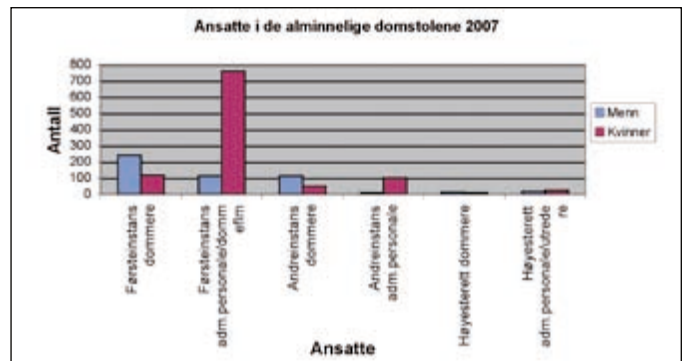
I 2007 er det gjennomført 2 grunnkurs i helse, miljø og sikkerhet for ansatte i domstolene. Hovedfokus i disse kursene har vært psykososialt arbeidsmiljø samt gjennomgang av de delene av arbeidsmiljøloven som er relevant for arbeidstakere i domstolene. HMS kursene gjennomføres hver år og antallet kurs som tilbys avhenger av behovet.

LIKESTILLING

I domstolene er det stor overvekt av kvinner i saksbehandlertillingene, og overvekt av menn i dømmende stillinger og blant jordskifteingeniørene. I tynge saksbehandlerstillinger og stillinger for administrative ledere, er det overvekt av kvinner.

Det er generelt lav turnover i administrative stillinger i domstolene. Dette tilsier at en endring i kjønnsfordelingen i de ulike typer stillinger vil ta tid, uavhengig av hvilke tiltak som gjøres for en endret kjønnsfordeling. For saksbehandlerstillinger med tittel konsulent, førstekonsulent og seniorkonsulent, er det ca. 90 % kvinner og 10 % menn. For gruppen rådgivere og administrative fagstillinger og ledere er kjønnsfordelingen ca. 75 % kvinner og 25 % menn.

DA er sekretariat for Tilsetningsrådet for jordskifterettene (ikke dømmende stillinger). Av 26 tilsetninger i saksbehandler/tekniske stillinger i 2007 var 58 % menn og 42 % kvinner. Innenfor saksbehandlerstillingene ble det kun tilsatt kvinner. Dette er en stillingskategori i jordskifterettene der det pr. i dag kun er tilsatt en mann. Det er meget stor overvekt av kvinnelige søkere til disse stillingene. For de tekniske stillingene er det generelt et svært stramt arbeidsmarked, og således få sø-

kere. Pr. i dag er det totalt 25 % kvinner innenfor de tekniske stillingene i jordskifterettene.

I 2007 ble det i domstolene inkludert jordskifterettene foretatt totalt 54 utnevnelser i dømmende stillinger, derav 7 stillinger i jordskifterettene. Av de utnevnte i de alminnelige domstolene var det 49 % kvinner og 51 % menn, mens for jordskifteret-

ETAT/ VIRKSOMHET	Tilsatte TOTALT	Årsverk totalt pr. 1.1	MENN			Årsverk pr. 1.1	KVINNER			Årsverk pr. 1.1
			I alt	Herav			I alt	Herav		
				HELTID	DELTID			HELTID	DELTID	
Førsteinstans dommere	357	361,76	240	240,00	0,00	243,00	117	115,00	1,76	118,76
Førsteinstans adm.personale/dommeflm	871	808,58	112	109,00	1,40	101,40	759	624,00	83,18	707,18
Andreinstans dommere	161	157,95	111	109,00	1,10	110,10	50	44,00	3,85	47,85
Andreinstans adm.personale	105	100,90	6	6,00	0,00	6,00	99	90,00	4,90	94,90
Høyesterett dommere	19	19,00	11	11,00	0,00	11,00	8	8,00	0,00	8,00
Høyesterett adm.personale/utredere	41	41,00	16	16,00	0,00	16,00	25	25,00	0,00	25,00
Jordskifteretter dommere	90	88,00	83	79,00	2,40	81,40	7	5,00	1,60	6,60
Jordskifteretter adm.personale/ingeniører	168	159,60	99	90,00	6	96,00	69	50,00	13,60	63,60
Jordskifteoverretter dommere	4	4,00	3	3,00	0,00	3,00	1	1,00	0,00	1,00
Jordskifteoverretter adm.personale/ingeniører	7	6,60	2	2,00	0,00	2,00	5	3,00	1,60	4,60
Domstoladministrasjonen	83	81,00	44	40	3,2	43,20	39	35	2,8	37,80

tene var det 17 % kvinner og 83 % menn. Innstillingsrådet for dommere praktiserer moderat kjønnskvoltering, det vil si at kvinnelige søkere innstilles framfor menn dersom søkerne vurderes å være tilnærmet like.

I dommerfullmektigstillingene er det ca. 50 % kvinner og 50 % menn. DA antar at på sikt vil det høye antallet kvinnelige dommerfullmektiger bidra til en høyere andel kvinner blant søkerne til dommerstillinger.

DA har i de siste årene i økende grad satt fokus på den lave andelen kvinnelige ledere i domstolene. I tråd med dette ble det i 2007 satt i gang et forskningsprosjekt i regi av Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) som skulle framskaffe fakta som kan forklare hvordan kvinner i større grad kan rekrutteres til lederstillinger i domstolene, samt komme med forslag til tiltak. Rapport med resultater og forslag vil bli lagt fram for DAs styre og følges opp videre i 2008.

Innføring av nytt lønns- og personaldatasystem (SAP) i domstolene vil bli ferdig våren 2008. Dette vil gi nye rapporteringsmuligheter, som kan skape grunnlag for statistikker og videre arbeid innenfor likestilling. Likestilling er også et tema i forbindelse med gjennomgang av lokal lønnspolitikk og gjennomføring av lokale lønnsforhandlinger.

IKT FOR DOMSTOLENE

Domstoladministrasjonen har ansvar for domstolenes løsninger på IKT-området, og DA skal være pådriver for å utvikle virksomheten gjennom effektiv anvendelse av IKT. Hovedløsningene er domstolsnettet og saksbehandlingssystemene for de alminnelige domstolene, Høyesterett og jordskifterettene.

Arbeidet på IKT-området har i 2007 hatt utgangspunkt i 'IKT-strategi for domstolene 2007-2008'. Strategien er bygget opp rundt fire oppmerksomhetsområder som har betegnelsene Kapasitet - Kompetanse – Informasjonssikkerhet – Utvikling. Foruten forvaltning av dagens løsninger med teknisk drift og vedlikehold, brukerstøtte og annen service overfor brukerne, arbeider IKT-enheten kontinuerlig med forbedret sikkerhet, kompetanseutvikling og utvikling av morgendagens løsninger.

I justissektor pågår et arbeid for å bedre den elektroniske samhandlingen mellom delsektorene i straffesakskjeden. Fra og med 2008 er det etablert et programstyre som skal sikre framdrift i fellesprosjektene. Justisnett Indre vil trolig være den første fellestjenesten som realiseres. For domstolene er de prioriterte prosjektene: strukturerte avgjørelser, vandelskontroll av meddommere, ny stifinnerløsning og etablering av domstolenes arkitekturplan. Domstolene har videre ansvar for å få på plass ny rammeavtale for videokonferanseutstyr i justissektoren, og en leverandør vil være valgt i løpet av sommeren 2008.

Videreutvikling og tilpasninger av saksbehandlingssystemet Lovisa til ny tvistelov har i 2007 krevd store ressurser i DA. Det har vært et særlig stort fokus på å gjennomgå saksflytene for første og andre instans i Lovisa for å tilpasse Lovisa til den nye tvisteloven. Det er laget en rekke nye saksflyter, og det er

laget helt nye maler som følge av den nye sivilprosessordningen, eksisterende maler er tilpasset tvisteloven og endringer i rettsgebyrloven, domstolloven mv., og alle Lovisa-maler som er berørt av den nye terminologien, er endret. Det gjenstår arbeid i 2008 med funksjoner for andre instans (gjenåpning, overskjønn, gruppesøksmål og midlertidig sikring) samt skjønn for førsteinstans, og med rapportene og endringer i tekstmaler i Lovisa.

Malgruppen bestående av innleide dommere, har vært innom en stor del av de ca. 650 aktive Lovisa-malene (x 2 medregnet nynorskmalene) og gjort nødvendige endringer. Totalrevisjon av malbiblioteket faller utenfor tvistelovsprosjektet, og i denne sammenheng gjenstår ennå en endelig gjennomgang av malene for straffesaker og for konkurs-, skifte- og tvangssaker. Arbeidet med samiske maler har vært i sin spede begynnelse i 2007, og det er et ønske om å få forgang i dette arbeidet i 2008.

Det videre arbeidet med prosjektet 'Ny tvistelov' er startet opp, særlig med hensyn på å innføre elektronisk samhandling mellom domstolene og de andre aktørene i sivile saker. Målet er å legge til rette for fjernmøter og opptak/lagring/gjenfinning av lyd og bilde samtidig som regelverket videreutvikles for dette.

I løpet av året er jordskifterettens maler tilrettelagt for den nye tvisteloven. Videre er jordskifterettens behov kartlagt i forbindelse med planleggingen av et framtidig saksbehandlingsverktøy.

Et pilotprosjekt som ble avsluttet i 2007, gjelder bruk av videokonferanser i justissektoren, et arbeid som DA har hatt prosjektledelsen for. Bruken av videokonferanser er økende og tas stadig mer i bruk, og dette prosjektet vil bli fulgt opp i de kommende årene.

Det ble i 2007 levert en rapport fra en arbeidsgruppe om behovet for IKT-støtte for behandling av administrative saker i domstolene. Her konkluderes det med at domstolene bør styrkes med nytt NOARK-basert arkivsystem.

Det er videre gjennomført et forprosjekt for trådløst nett i domstolene. I tråd med anbefalingene herfra har det gått ut en anbudskonkurranse om installering av trådløst nett i seks pilotdomstoler i 2008.

I hht. IKT-strategien er det igangsatt et arbeid for å videreutvikle kvaliteten på tjenestene fra IKT-enheten, redusere sårbarheten og øke utviklingsevnen. I denne forbindelse er det særlig arbeidet mye med å kartlegge og utrede mulighetene for konkurranseutsettelse av oppgaver innen IKT-teknisk drift i DA.

Videre arbeides det med å finne fram til både hvordan støttefunksjonene på IKT-området skal forbedres og å øke de domstolsansattes IKT-kompetanse. Noe av grunnlaget skal legges gjennom resultatene fra en større spørreundersøkelse, som gjennomføres tidlig i 2008, og målet er å forbedre opplæringstilbudet, og organisering og støtteapparat for IKT i domstolene.

I oppfølgingen av dette har DA startet opp et arbeid med å forberede opplæring i de kommende årene av ansatte i domstolene innen de fire viktigste Office-verktøyene. Dette skal øke den generelle IKT-kompetansen, og særlig er det et mål at ansatte skal beherske de Office-verktøyene de fleste bruker i arbei-

det, dvs. tekstbehandling, regneark, e-post og kalender og et presentasjonsverktøy.

Ny offentlighetslov trer i kraft 1. juli 2008. Offentlighetsloven skal ivareta Norges forpliktelser i hht. EU's gjenbruksdirektiv (direktiv 2003/98/EF, jf. særlig § 6) som omhandler forbud mot forskjellsbehandling. På bakgrunn av rapporten fra en arbeidsgruppe iværksatte DA sommeren 2007 et arbeid med å legge til rette for at også andre rettslige informasjonssystemer enn Lovdata skal kunne motta dommer og kjennelser fra domstolene.

I 2007 ble det gjennomført en utrulling av nye hjemmesider for den enkelte domstol. Mange nye hjemmesider ble lagt ut på Internett, og arbeidet vil fullføres i 2008. Det ble også startet opp et arbeid med utvikling av pressetjenester for de nye sidene. Resultatet av dette prosjektet forventes implementert i 2008.

Det er gjort investeringer i 2007 for å forenkle bruken av passord for alle domstolsansatte, såkalt 'single sign on'. Dette vil komme på plass i 2008. Jordskifterettene er i løpet av året dessuten oppgradert med Office 2003.

Brukersenteret (teknisk support) og fagsupport (på Lovisa og Agresso) mottok i 2007 i underkant av 16 500 telefonhenvendelser. Det ble også svart på ca 9000 innkomne e-poster. I tillegg til slik problemløsning har personellet på Brukersenteret bistått med teknisk kompetanse i flere domstolsrelaterte prosjekter.

FUNKSJONELLE LOKALER

Standarden på domstolenes lokaler, både for kontorer, rettsaler og sikkerhetsmessige forhold, er varierende. Som en del av strukturendringene vil flere domstoler få nye lokaler. Uavhengig av dette vil det være mange domstoler som har behov for nye eller utbedrede lokaler.

Nytt tinghus for Ringerike tingrett i Hønefoss ble ferdigstilt i september 2007. Nye lokaler til Haugaland og Gjøvik tingretter er også under prosjektering/oppføring. Lokalene er planlagt ferdigstilt henholdsvis mars og september 2008. Domstolene i Stavanger ble slått sammen til nye Stavanger tingrett 01.07.2007. I den forbindelse ble det i løpet av våren 2007 gjennomført en del bygningsmessige tilpasninger av det eksisterende tinghuset i Stavanger.

Stjør- og Verdal tingrett, Alstahaug tingrett og Halden tingrett har leid ekstra lokaler eller fått utvidet sine lokaler som følge av økt saksmengde. Av samme grunn vil Heggen og Frøland tingrett, Fredrikstad tingrett og Sogn tingrett få utvidet eller oppgradert sine lokaler i løpet av 2007/ 2008.

Trondheim Tingrett

Bergen Tingrett

Utviklingen i domstolene

PROSJEKT NY TVISTELOV

Generelt om tvistelovsprosjektet

Lov av 17. juni 2005 lov nr. 90 om mekling og rettergang i sivile tvister (tvisteloven) trådte i kraft 1. januar 2008. Hovedformålet med reformen er ”å gi en mer effektiv sivil rettspleie, som er raskere, billigere, riktigere tvisteløsning for partene og bidrar til rettsavklaring”, jf. Ot. prp. nr 51 (2004-2005) s. 13.

De betydelige endringene i domstolenes behandling av sivile saker som tvisteloven innebærer har gjort det nødvendig med forberedelser i domstolene. Domstoladministrasjonen organiserte høsten 2006 planleggingen og gjennomføringen av nødvendige tiltak i forbindelse med ikrafttredelsen av tvisteloven i et hovedprosjekt, tvistelovsprosjektet. Tvistelovsprosjektet består av en styringsgruppe med to underliggende delprosjekter: delprosjekt opplæring og delprosjekt Lovisa. Tvistelovsprosjektet skal avsluttes 1. mai 2008.

Styringsgruppen ledes av sorenskriver Yngve Svendsen, Kristiansand tingrett. Fra Domstoladministrasjonen deltar avdelingsdirektørene Anne Mari Borgersen og Olav Aasen. I tillegg er fagforeningsorganisasjonene representert i styringsgruppen. De aktuelle organisasjoner er Norges Juristforbund (Dommerforeningen og Dommerfullmektigggruppen) representert ved lagdommer Erik Akerlie, Parat representert ved rådgiver Berit Opedal Windheim, NTL representert ved konsulent Gro Anita Sørmo, Tekna representert ved jordskifteleder Trond Magne Movik og Norsk kart- og landmålerforening (NKLF) / NITO) representert ved overingeniør Trond Almås.

Prosjektkoordinator for prosjektet er seniorrådgiver Christofer Eriksen, juridisk enhet i Domstoladministrasjonen

Opplæring

Delprosjekt opplæring har ansvaret for planlegging og gjennomføring av opplæringen knyttet til tvisteloven. Reformen har gitt behov for omfattende opplæringstiltak og til dels betydelige endringer i domstolenes kultur og arbeidsmåter.

Delprosjekt opplæring ledes av lagdommer Anne Austbø, Borgarting lagmannsrett. Hun arbeider sammen med en kjernegruppe bestående av tingrettsdommer Liv Synnøve Taraldsrud, jordskifteleder Ivar Øygard, dommerfullmektig Hanne Sofie Bjelland, seniorrådgiver Øystein Brevik og seniorrådgiver Stein Mjøen.

De viktigste opplæringsaktivitetene:

Domstolledersamling: Det ble gjennomført en egen dag for domstollederne om tvisteloven 9. mai 2007 i tilknytning til domstolledermøtet. Hovedfokus ved denne dagen ble rettet mot domstolleders ansvar for forberedelse til ikrafttredelsen av tvisteloven.

Todayers samlinger for dommere og saksbehandlere: Det ble gjennomført 18 regionale samlinger for dommere og saksbehandlere i ukene 43-49 i 2007. På de 18 samlingene var det delvis eget opplegg for saksbehandlere i de alminnelige domstolene, samt for dommere, saksbehandlere og teknisk personell i jordskifterettene.

Regionale fagdager for dommere og advokater: I samarbeid med Advokatforeningen og Juristenes Utdanningscenter har delprosjekt opplæring lagt til rette for felles regionale fagdager for dommere og advokater i april 2008. Det skal holdes felles fagdager på 16 steder med utgangspunkt i Advokatforeningens inndeling i kretser, men slik at enkelte kretser slås sammen. Domstolene og advokatkretsene er bedt om å samarbeide om

Christofer Eriksen, Anne Austbø, Yngve Svendsen og Anne Lene Kvamsøy

møteledelse og den videre tilretteleggingen av innholdet på de lokale arrangementene, og det er plukket ut kontaktpersoner for dommerne og advokatene i hver region.

Studiedager for dommere høsten 2008: Det planlegges studiedager for dommere høsten 2008 i regi av Kompetanseutvalget for dommere.

Opplæring i Lovisa: De viktigste endringene i saksbehandlings-systemet Lovisa som følge av tvisteloven ble gjennomgått under samlingene for dommere og saksbehandlere høsten 2007. Det blir videre gjennomført opplæring om lovisaendringene ved tilbud om besøk i alle domstolene i første og andre instans vinteren 2008.

Bidrag til lokale opplæringstiltak: Mye av lovstoffet må det forutsettes at den enkelte dommer og saksbehandler tilegner seg ved egenopplæring og praktisering av loven. Mange domstoler har forberedt seg godt til ikrafttredelsen av tvisteloven gjennom interne opplegg eller i samarbeid med nabodomstoler. Delprosjekt opplæring har bidratt til tiltak lokalt både ved en viss økonomisk støtte og med såkalte tvistelovsbrev som bidrag til egenopplæring og diskusjonsgrunnlag. Tvistelovsbrevene ble lagt ut på intranettet ukentlig fra februar til november 2007. Hvert brev omfatter ett eller to kapitler i den nye loven, med en kort presentasjon av viktige hovedpunkter og endringer.

Tilpasning av Lovisa

Delprosjekt Lovisa gjennomgår saksflyten i saksbehandlings-systemet Lovisa og gjør de endringer i saksflyten og begreps-bruken i Lovisa som er nødvendig for å tilpasse Lovisa til tvisteloven.

Delprosjektet ble ledet av rådgiver Anne-Lene Kvamsøy i Domstoladministrasjonen. Fra 1.1.2008 tok seniorkonsulent Erik Thoresen over som leder.

Prosjektdeltakere i delprosjekt Lovisa er:

dommerne; sorenskriver Jan Sommersten, tingrettsdommer Øyvind Hoel, lagdommer Jon Kapelrud og tingrettsdommer Siri Vigmostad, samt saksbehandlerne; Ingvill Brinchmann, Liv Damvall, Hanne Oksvoll, Linda Johannessen og Ida Grinnen. Det datatekniske arbeidet utføres av firmaet Computas.

Arbeid med saksflyt

Arbeidet i delprosjekt Lovisa omfatter for det første gjennomgang av de elektroniske saksflytene i Lovisa for første og andre instans. Med saksflyt i denne sammenheng menes oppgaver og aktiviteter på de ulike trinn av prosessen.

Dataleverandøren Computas leverte en testversjon av Lovisa tilpasset tvisteloven 1. oktober 2007. Testing ble gjennomført i perioden 10. oktober til 13. desember 2007. Den nye versjonen ble satt i drift 17. desember 2007.

Det gjenstår arbeid i 2008 med fire saksflyter for andre instans. Dette er saksflyter for gruppesøksmål, gjenåpning, overskjønn og midlertidig sikring. Disse saksflytene vil komme på plass i løpet av de første månedene i 2008. Det gjenstår også noe arbeid med rapportene i Lovisa.

Arbeid med tekstmalere

Arbeidet i delprosjekt opplæring omfatter videre endringer i tekstmalere i Lovisa hvor det henvises til eller tas utgangspunkt i nåværende tvistemålslov. Arbeidet omfatter også opprettelse av

Et stort arbeid er gjennomført for å tilpasse Lovisa til den nye tvisteloven.

nye maler i forbindelse med nye aktiviteter og oppgaver i Lovisa etter den nye loven.

De malene som påvirkes av tvisteloven, samt nye maler som følger av tvisteloven, er med i den versjonen av Lovisa som ble satt i drift 17. desember 2007. Det vil bli arbeidet videre med malene i Lovisa i 2008.

Arbeid med tekniske forhold knyttet til tvisteloven

Tvisteloven er tilpasset moderne informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Loven åpner for elektronisk sending av proseskriv (§ 12-3), gjennomføring av fjernmøter og fjernavhør (blant annet § 13-1 og § 21-10) og opptak av parts- og vitneforklaringer (§ 13-7). Loven er utformet teknologinøytralt, slik at innføring av teknisk utstyr i domstolene ikke er en nødvendig forutsetning for at loven kan tre i kraft.

På bakgrunn av de økonomiske bevilgningene for 2006 og i 2007 ble ikke tilrettelegging for elektronisk samhandling og overføring og opptak av lyd- og bilde tatt med i tvistelovsprosjektet. Denne beslutningen hadde støtte i Justisdepartementets vurderinger i Ot.prp. nr. 74 (2005-2006) s. 52. flg, hvor departementet fastholdt at anskaffelse av teknisk utstyr ikke er en absolutt forutsetning for iverksetting av loven.

Det er over statsbudsjettet for 2008 bevilget midler til investeringer i teknisk utstyr. Domstoladministrasjonen har startet arbeidet på det tekniske området. Det ble høsten 2007 satt i verk en mulighetsstudie om elektronisk samhandling, med deltakere fra DA, domstolene, Advokatforeningen, og Computas. Mulighetsstudien omfatter både vurderinger knyttet til valg av tekniske løsninger for elektronisk samhandling og behov for regelendringer. Mulighetsstudien skal løpe over noen få måneder og følges opp av et gjennomføringsprosjekt.

Det er vaskelig på det nåværende tidspunkt å si noe eksakt om når teknisk utstyr for gjennomføring av elektronisk samhandling, videokonferanseutstyr, og utstyr for lyd- og bildeopptak, vil være på plass i domstolene. Det vil være en del av mulighetsstudiene å ta stilling til dette.

KOMPETANSEARBEIDET

Domstoladministrasjonen (DA) har det overordnede ansvaret for kompetansearbeidet i domstolene. Deler av kompetansearbeidet er lagt til Kompetanseutvalget for dommere, Kompetanseutvalget for saksbehandlere, Kompetanseutvalget for jordskifterettene og Kompetanseutvalget for dommerfullmektiger. Utvalgene har ansvaret og beslutningsmyndigheten når det gjelder de faglige kompetansetiltakene. Tiltakene utformes, slik det fremgår av mandatene, på bakgrunn av de strategier og prioriteringer DA presenterer i forbindelse med tildeling av midler.

DA har det fulle ansvaret for kompetansetiltak innen administrasjon, ledelse og IKT. Her har Kompetanseutvalget for dommere og Kompetanseutvalget for saksbehandlere en rådgivende funksjon. Studiepermisjonsutvalget for dommere er også en del av det samlede kompetanseutviklingsarbeidet. I 2007 er det påstartet et arbeid med å utrede ny organisering av kompetansearbeidet. Man tar sikte på at ny organisering av dette arbeidet skal tre i kraft 1. januar 2009. Da utløper funksjonstiden for de sittende utvalgene.

Utvalgsarbeidet – Kompetanseutvalgene og Studiepermisjonsutvalget

Kompetanseutvalget for dommere (KFD) har i 2007 bestått av:
Sorennskriver Geir Engebretsen (leder), Oslo tingrett
Førstelagmann Rune Fjeld, Gulating lagmannsrett
Lagdommer Vegard Sunde, Eidsivating lagmannsrett
Lagdommer Inger Lyng, Hålogaland lagmannsrett
Sorennskriver Jon Høyland, Jæren tingrett
Tingrettsdommer Mette Hertzberg, Oslo tingrett
Domstoladministrasjonens representanter i KFD var:
Seniorrådgiver Stein Mjøen, seniorrådgiver Merethe B. Ranum, og førstekonsulent Anita L. Singsaas.
Rune Fjeld, Vegard Sunde, Inger Lyng og Mette Hertzberg gikk ut av utvalget i 2007 og ble erstattet av:
Tingrettsdommer Ingrid Stigum, Trondheim tingrett
Lagdommer Hedda Remmen, Borgarting lagmannsrett
Sorennskriver Christian Fr. Wyller, Ryfylke tingrett
Sorennskriver Yngve Svendsen, Kristiansand tingrett

KFD har i 2007 hatt et noe redusert kurstilbud på grunn av den omfattende opplæringen i ny tvistelov. Startkursene ser ut til å ha fått en form som fungerer godt, hvor det etter ønske legges økt vekt på erfaringsoverføring. I tillegg til fem startkurs er det blant annet gjennomført kurs innen strafferett og straffeprosess, kurs innen meglings ved barnefordelingssaker og etikkseminar for dommere, advokater og påtalejurister. Studieturer til Haag, Strasbourg og Luxembourg samt nordisk dommerseminarer er også gjennomført.

Domstolene og dommerne stilles overfor nye arbeidsoppgaver, nye sakstyper og nye saksbehandlingsregler. Etter hvert som den nye tvisteloven trer i kraft vil behovet for supplerende opplærings-tiltak bli vurdert og forsøkt etterkommet.

I tillegg er det iverksatt pedagogisk opplæring av foreleserne for å øke kvaliteten på den faglige formidlingen. Det er fortsatt en

utfordring for Kompetanseutvalget å nå ut til alle dommere med opplæringstilbud.

Internasjonale normer og regler får stadig større betydning for domstolarbeidet i Norge. KFD vektlegger arbeidet med å sette dommerne best mulig i stand til å møte slike nye dommerutfordringer. Dette blir også fulgt opp ved at DA har gått inn i et samarbeid med European Judicial Training Network om utveksling av norske dommere til Europeiske domstoler.

Kompetanseutvalget for saksbehandlere (KFS) har i 2007 bestått av:

Øystein Brevik (leder), Oslo tinghus, Fellesadministrasjonen
Tone Bye, Salten tingrett
Kjersti Dyrstad, Nordmøre tingrett
Anne-Carine Skarstad Hagen, Eidsivating lagmannsrett
Randi Haukebø, Øvre Romerike tingrett
Domstoladministrasjonens representanter har vært Anne Mari Borgersen, Torkel Barlaup Nødtvedt og May Kristin Lorvik.

Justina, som er et kompetansegivende studium for saksbehandlere i de alminnelige domstolene, er fortsatt et satsingsområde for KFS. To saksbehandlergrupper avsluttet våren 2007 hhv. justina anke og justina basis, og fire nye studier ble igangsatt på høsten.

KFS har også i 2007 prioritert både gjennomføring og videreutvikling av justina-studiene. Utvalget anser denne satsingen som en svært viktig investering i tid og økonomi for å øke kvaliteten på saksbehandlingen i domstolene. Studiene vil kunne bety en sikring av denne kvaliteten, og bidra til å øke kompetansen i domstolene til nytte for den enkelte saksbehandler og domstolen. Samtidig er det utvalgets oppfatning at den nye kunnskapen vil gjøre arbeidet mer selvstendig og interessant.

Det ble i 2007 arbeidet videre ut fra en langsiktig plan, hvor målet er å kunne tilby saksbehandlerne valgmulighet blant ulike moduler. På denne måten vil de kunne oppnå en års-enhet, dvs. 60 studiepoeng, innenfor moduler som er relevante i deres arbeidssituasjon i domstolen.

Den voksende saksbehandlergruppen som har gjennomført justina-studier vil i tillegg til å være en lokal ressurs kunne bli viktige støttespillere i faglige, regionale nettverk.

Det ble i tillegg gjennomført tradisjonelle, korte kurs innen dødsboskifte og behandling av enedommersaker.

Kompetanseutvalget for jordskifterettene (KFJ) har i 2007 bestått av:

Harald Haraldstad (leder), Oslo og Akershus jordskifterett
Torbjørn Hjartåker, Sør-Rogaland jordskifterett
Linda Benjaminsen, Nord- og Midhordland jordskifterett
Birgitte Svendsen, Salten jordskifterett
Ivar Øygard, Vest-Oppland og Sør-Gudbrandsdal jordskifterett

Ingeniørene i jordskifterettene har gjennom flere år hatt tilbud om kompetansegivende kurs i tingsrett. I 2007 deltok i alt 26 ingeniører i denne kurssorten. Det ble også i 2007 arrangert kurs i jordskiftefaget for jordskiftedommere og – kandidater. Videre ble det gjennomført et kompetansegivende kurs for saksbehandlere innen tingsrett, prosessregler og andre områder som kan tjene til å kvalifisere saksbehandlerne til utvidete oppgaver i jordskifterettene. Dette kurset er nå gjennomført for foreløpig siste gang. Det ble i 2007 videreført kurs i urbant jordskifte. I kurset inngår også opplæring innen rettsmekling.

Fra Rettens dag.

Kompetanseutvalget for dommerfullmektiger (KDF) har i 2007 bestått av:

Hanne Sofie Bjelland (leder),	Oslo tingrett
Ingeborg Fogt Bergby,	Tinn og Heddal tingrett
Geir Engebretsen (KFD-representant),	Oslo tingrett
DA-representanter:	
Stein Mjøen og Anita Singsaas	
Hanne Sofie Bjelland og Ingeborg Fogt Bergby gikk i løpet av året ut av KDF og ble erstattet av	
Kyrre Grimstad (ny leder),	dommerfullmektig i Oslo tingrett
Cathrine Krohn (nytt medlem),	dommerfullmektig i Nordhordland tingrett

KDF har ansvaret både for utvikling og gjennomføring av faglige Kompetansetiltak rettet mot dommerfullmektiger. Det ble avholdt to grunnkurs for denne gruppen i 2007. Tilbakemeldingene etter kurset var generelt meget positive, men flere ytret ønske om en noe mer omfattende grunnopplæring og mer vekt på erfaringsutveksling.

Det er også gjennomført tre regionale seminar i rettsmegling og to samlinger i hovedforhandlinger og domsskriving.

Studiepermisjonsutvalget for dommere (SFD) har disse medlemmene:

Sorenskriver Inger Myhr (leder),	Follo tingrett
Lagdommer Ole Johan Lund,	Frostating lagmannsrett
Sorenskriver Kari Johanne Bjørnøy,	Aust-Agder tingrett

Utvalget mottok 23 søknader vedrørende permisjon i 2007. Av disse ble det innvilget 12 permisjoner innenfor den økonomiske rammen på 4,0 mill. som er tildelt utvalget for 2007. Utvalget har i 2007 videre behandlet søknader om permisjon for 2008.

Domstoladministrasjonens kompetanseutvikling for domstolene

Lederutvikling i domstolene

Å bidra til god ledelse i domstolene er en prioritert oppgave for DA. Ledelse i domstolene har tradisjonelt vært orientert mot fag, og i mindre grad vært fokusert på aktivt lederskap og betydningen av domstolleders rolle som leder. For å bidra til en ytterligere utvikling av domstolene som profesjonelle, rasjonelle og effektive organisa-

sjoner, må det i framtiden fokuseres mer på betydningen av god og riktig ledelse på alle nivåer i domstolene.

For å bidra til utvikling og bevisstgjøring av lederrollen har det i de senere årene vært satt inn betydelige ressurser på lederutviklingsprogram i domstolene. I 2007 ble programmet gjennomført for den fjerde og siste gruppen ledere i de alminnelige domstolene. Det ble også gjennomført en oppfølgingsdag for hver av de to første gruppene som har gjennomført lederutviklingsprogrammet. I 2007 startet også dette programmet for den første av to grupper ledere i jordskifterettene.

Kurs innen IKT og elektroniske saksbehandlingssystemer

Det ble i 2007 tilbudt Lovisa-kurs på videregående nivå for 2. instans, og på samme nivå for 1. instans innen tvangsfullbyrdelse og gjeldsordning, samt skifte- og konkurssaker. For øvrig har instruktører besøkt at stort antall domstoler lokalt for å følge opp Lovisa-opplæringen i de enkelte domstolene.

Det ble også i 2007 gjennomført kurs innen det nye lønns- og personaldatasystemet SAP og innen elektronisk fakturabehandling (EFB). Fem puljer har deltatt i 2007, med representanter fra domstoler i alle tre instanser blant de alminnelige domstolene.

IKT-kurs for domstolene ble holdt i Domstoladministrasjonens lokaler innenfor de mest aktuelle Office-programmene; Word, Excel og Power point. Det ble avviklet kurs på grunnleggende og videregående nivå.

Pedagogiske virkemidler

De ulike kurstilbudene fra KFD, KFS og KDF i 2007 ble fortløpende evaluert. På bakgrunn av de resultatene disse evalueringene viste ble det i økende grad lagt vekt på pedagogiske virkemidler ved den videre utviklingen av kursene. I tillegg ble det etablert et kurs-tilbud i pedagogikk og presentasjonsteknikk rettet mot kursholdere og forelesere.

Det tas sikte på å opparbeide en pool med faglig dyktige kursholdere som i tillegg skal holde høy pedagogisk standard.

Det er også i 2007 gjennomført betydelig opplæringsaktivitet i form av IKT-støttet læring. Saksbehandlerstudiet "ju\$tin@" har pågått

siden tidlig i 2004. Fire nye kull er igangsatt i 2007, og det samlede studietilbudet blir stadig videreutviklet.

Intranettet er primærkilden for informasjon om kompetansearbeidet. Kompetanseutvalgene har sine egne områder på nettet, som benyttes til informasjon om aktiviteter og nyheter.

Domstoladministrasjonens interne kompetanseutvikling

Ansatte i Domstoladministrasjonen har i 2007 deltatt i interne IKT-kurs, samt i kurs og temasamlinger om arbeidet i de alminnelige domstolene og jordskifterettene, og innen presentasjonsteknikk. Arbeidet med å utvikle en egen prosjekthåndbok for Domstoladministrasjonen er fullført. Denne inngår i en prosjektarbeidsmodell som er utviklet i 2007.

I tillegg er det gjennomført hospitering i domstoler for ansatte i DA.

Tildelte midler til kompetansearbeidet i 2007:

KFD: 4,2 mill.

KFS: 3,453 mill.

KFJ: 2,4 mill.

KDF: 0,8 mill.

SFD: 4,0 mill.

Lederutvikling: 1,88 mill.

STRUKTURENDRINGER

Oppfølging av St.meld. nr. 23 (2000–2001) Førsteinstansdomstolene i fremtiden

Stortinget vedtok 21.05.2001 at antall førsteinstansdomstoler skulle reduseres fra 92 til 66. Det ble senere besluttet å slå sammen Oslo skifterett og byskriverembete og Oslo byfogdembete og å opprettholde Kongsberg tingrett. Domstoladministrasjonen har ansvaret for gjennomføringen av den nye domstolsstrukturen.

Det er gjennomført strukturendringer i flere fylker. Noen tingretter er helt og fullt slått sammen med andre domstoler, mens noen har fått domssognet delt opp ved at enkelte kommuner nå hører inn under andre domssogn. Pr. 01.01.2008 er det totalt 70 førsteinstansdomstoler.

Endringer i 2007

I Rogaland ble Stavanger tingrett slått sammen med Stavanger byfogdembete og deler av Ryfylke tingrett til nye Stavanger tingrett med virkning fra 01.07.2007.

I Telemark ble Skien og Porsgrunn tingrett slått sammen med Kragerø tingrett og deler av daværende Nedre Telemark tingrett, med virkning fra henholdsvis 01.01.2007 og 01.07.2007. Den nye domstolen har fått navnet Nedre Telemark tingrett. Videre ble resten av daværende Nedre Telemark tingrett slått sammen med Tinn og Heddal tingrett til nye Aust-Telemark tingrett med virkning fra 01.07.2007. Den nye domstolen er lokalisert til Notodden.

I Østfold ble det gjennomført endringer i domssognene for Heggen og Frøland tingrett, Sarpsborg tingrett og Moss tingrett med virkning fra 01.09.2007.

Gjenstående endringer

Haugesund tingrett og Karmsund tingrett blir slått sammen til nye Haugaland tingrett 01.04.2008.

Toten tingrett og Hadeland og Land tingrett vil, med planlagt virkningstidspunkt 01.01.2009, bli slått sammen til nye Gjøvik tingrett.

Etter 2008 gjenstår gjennomføring av to strukturprosjekter. Larvik tingrett og Sandefjord tingrett skal slås sammen til Søndre Vestfold tingrett i Sandefjord. Inderøy tingrett og Stjør- og Verdal tingrett skal slås sammen til Inntrøndelag tingrett, lokalisert til Steinkjer. Pga. manglende avklaring for nødvendige utvidelser av lokaler i Sandefjord og på Steinkjer foreligger det ikke fastsatte tidspunkter for sammenslåing av disse domstolene.

TINGLYSING UT AV DOMSTOLENE

Stortinget besluttet i juni 2002 at ansvaret for tinglysning i fast eiendom skulle overføres fra domstolene til Statens kartverk på Hønefoss. Domstoladministrasjonen (DA) har hatt det overordnede ansvar for den personalmessige omstillingsprosessen og underveis bistått domstollederne i gjennomføringen.

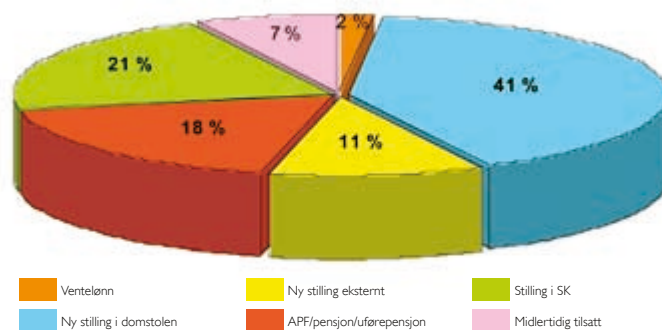
Tinglysningsprosjektet (TR-prosjektet) i regi av Justisdepartementet ble etablert 1. januar 2003 og fikk ansvar for oppbygging og etablering av en Tinglysningsavdeling i Kartverket samt den praktiske overføringa av tinglysningsoppgavene fra domstolene og til Kartverket.

I 2007 ble tinglysningsoppgavene overført fra totalt 27 domstoler. I tillegg til Stavanger byfogd ble tinglysningsoppgavene overført fra følgende tingretter: Hammerfest, Eiker, Modum og Sigdal, Kongsberg, Hallingdal, Lofoten, Salten, Nordmøre, Romsdal, Nord-Østerdal, Senja, Toten, Nord-Troms, Ryfylke, Øst-Finnmark (inkl. tidligere Vardø tingrett), Alta, Inderøy, Namdalen, Brønnøy, Vesterålen, Ofoten, Stjør- og Verdal, Valdres, Hedemarken, Larvik og Tønsberg. Overføringene foregikk i perioden februar – oktober, og ble gjennomført i henhold til oppsatt tidsplan.

Det ble til sammen overført lønnsmidler for 61 saksbehandlerværker i 2007. Tre medarbeidere fulgte med til Statens kartverk, 32 fikk ny stilling i domstolene, fem begynte i ny stilling eksternt, 10 gikk på pensjon, en ble innvilget ventelønn mens 10 stillinger var midlertidig besatt og dermed ledige.

Overføringen fra domstolene ble gjennomført i perioden 18.mars 2004 – 25.oktober 2007. Tinglysningsoppgavene ble

Hva har skjedd med tilsatte i domstolene som ble berørt ved overføring tinglysningsoppgavene til Statens kartverk 2004 - 2007?

overført fra totalt 87 domstoler og 196 saksbehandlerårsverk var berørt. Det har i hele perioden vært god dialog og tett samarbeid mellom Statens kartverk, Tinglysingsprosjektet og DA.

Med tidlig informasjon om prosessen, utøvelse av god personalpolitikk og bruk av fornuftige virkemidler har de personalmessige konsekvensene vært håndterbare. Det er funnet gode løsninger for de fleste berørte saksbehandlerne. Omstillingsprosessen har vært gjennomført uten nevneverdig støy.

VIDEOKONFERANSER I JUSTISSEKTOREN

Domstoladministrasjonen leverte i 2007 en evalueringsrapport for pilotprosjektet 'Videokonferanser i justissektoren' til Justisdepartementet. Prosjektet har omfattet seks domstoler, seks politidistrikt og fire fengsler. Rapporten viser at møteformen gir både betydelige besparelser, og i mange tilfeller styrker retts-sikkerheten.

I sivile saker reguleres bruken av videokonferanser av tviste-loven. I straffesaker gjelder forskrift om prøveordning med bruk av fjernmøteteknologi i straffesaker. Erfaringene fra prosjektet vil gi grunnlag for å vurdere om denne type fjernmøteteknologi bør gjøres til et permanent alternativ til fysisk fremmøte på flere områder og om hvorvidt reglene rundt samtykke til bruk bør bestå.

I første halvår 2008 fikk justissektoren en ny rammeavtale for innkjøp av videokonferanseutstyr, og flere domstoler anskaffet seg videokonferanseutstyr.

Høsten 2007 startet Domstoladministrasjonen en brukerundersøkelse som skal kartlegge holdninger, motivasjon og erfaringer knyttet til videokonferanse, særlig blant såkalte ikke-profesjonelle aktører. Dette blir et innspill både til informasjonsarbeidet mot de ulike aktørene og arbeidet med regelverket. I første halvår 2008 ble undersøkelsen avsluttet og en rapport overlevert Justisdepartementet.

RISIKO, SIKKERHET OG BEREDSKAP I DOMSTOLENE

Samfunnsutviklingen har de senere år medført en generell økning i antall trusler og endret det opplevde risikonivået for de domstolsansatte. Dette har gjort det nødvendig å gjennomgå alle forhold som berører domstolenes risiko- og sikkerhetsforhold, og det er igangsatt et målrettet arbeid med dette formålet.

Målsettingen er å analysere og dokumentere risikonivået, styrke den generelle sikkerheten og beredskapen, dvs. domstolenes evne til å unngå og å håndtere uforutsette hendelser og eventuelle krisesituasjoner.

Arbeidet ble påbegynt i 2007 og skal resultere i en sikkerhetspolitikk og et sett overordnede retningslinjer for sikkerhet og beredskap i domstolene.

NYE BESTEMMELSER OM VALG AV LAGRETTEMEDLEMMER OG LEKDOMMERE TIL DE ALMINNELIGE DOMSTOLER

Domstolloven ble ved lov av 15. juni 2007 nr 38 endret på flere viktige punkt om valg av lagrettemedlemmer og lekdommere ved de alminnelige domstolene. Endringene trådte i kraft 1. juli 2007.

De viktigste endringene

De viktigste endringene er som følger:

- Krav til mest mulig allsidig sammensetning av utvalgene
- Valgperioden forskyves i forhold til kommunevalget
- Mer detaljerte personlige krav til valgbarhet
- Flere grupper utelukket på grunn av stilling
- Strengere krav til vandel
- Særskilte utvalg av fagkyndige meddommere faller bort

Antall medlemmer i de ulike utvalgene

Det er fortsatt domstolleder som bestemmer antallet medlemmer i utvalgene, og som fordeler dette antallet mellom kommunene. Utgangspunktet er at hvert utvalgsmedlem skal gjøre tjeneste i *to saker per år*. Dette innebærer at lagrettemedlemmer og meddommere må regne med å gjøre tjeneste noe hyppigere enn i dag. Behovet for lagrettemedlemmer/meddommere kan derfor bli mindre enn tidligere.

Krav til den som skal velges

Kravene er nedfelt i domstolloven §§ 70-72 og består av følgende elementer:

- 1) Generelle krav
- 2) Personer utelukket på grunn av stilling
- 3) Personer utelukket på grunn av vandel

Generelle krav

De generelle krav til lagrettemedlemmer/meddommere går fram av domstolloven § 70 og inneholder følgende elementer

- ha tilstrekkelige norskkunnskaper
- være personlig egnet for oppgaven
- være over 21 år og under 70 år ved valgperiodens start

- ikke være fradømt stemmerett i offentlige anliggender
- ikke være under offentlig gjeldsforhandling eller konkursbehandling eller være i konkurskaratene
- stå innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen
- være norsk statsborger eller borger av et annet nordisk land eller ha stått innført i folkeregisteret som bosatt i riket de tre siste år før valgdagen

Utelukkelse på grunn av stilling

Reglene om at innehavere av visse stillinger ikke kan velges finnes nå i domstoloven § 71, og omfatter nå flere typer stillinger enn tidligere.

De som er utelukket er

- Stortingets representanter og vararepresentanter
- statssekretærer og statsrådenes personlige politiske rådgivere
- ansatte ved Statsministerens kontor
- fylkesmenn og assisterende fylkesmenn
- konstituerte dommere og utnevnte dommere
- ansatte ved domstolene
- ansatte ved påtalemyndigheten, politiet og kriminalomsorgen
- ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet, samt Domstoladministrasjonen og dens styre
- ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fængselsskolen
- praktiserende advokater og advokatfullmektiger
- kommunens administrasjonssjef eller kommunerådets medlemmer i kommuner som er organisert i samsvar med

kommuneloven kapittel 3, og kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget

Utelukkelse på grunn av vandel

Det har skjedd en betydelig utvidelse av reglene om utelukkelse på grunn av idømt straff. Det er ikke bare straffens art, men også straffens lengde som er av betydning for hvor lenge en person er utelukket. Reglene finnes nå i domstoloven § 72.

Følgende tilfelle medfører eller tidsbegrenset utelukkelse

- idømt fængselsstraff i mer enn ett år medfører varig utelukkelse
- idømt forvaring eller særreaksjon etter straffeloven §§ 39-39c medfører varig utelukkelse
- idømt ubetinget frihetsstraff i inntil ett år medfører utelukkelse i 15 år regnet fra når dommen var rettskraftig
- idømt betinget frihetsstraff uansett straffens lengde medfører utelukkelse i 10 år regnet fra når dommen var rettskraftig
- bøtestraff for forhold med en strafferamme på *mer enn ett år* medfører utelukkelse i 10 år regnet fra når boten ble vedtatt eller dommen var rettskraftig
- betinget påtaleunntatelse og domsutsettelse medfører utelukkelse i 10 år dersom det straffbare forholdet har en strafferamme på mer enn ett år
- samfunnsstraff medfører utelukkelse avhengig av lengden av den subsidiære fængselsstraffen

Prosedyrer ved gjennomføringen av valget

Domstoloven § 67 stiller krav til sammensetningen av hvert av utvalgene av lagrettemedlemmer og meddommere til både lagmannsretten og tingretten. Bestemmelsen innebærer at kommunen må ta hensyn til blant annet alder, etnisk bakgrunn og kultur, og sørge for at sammensetningen av utvalgene så langt mulig blir i samsvar med befolkningen i kommunen.

Domstoloven § 67 slår fast at kommunene skal oppfordre allmennheten til å foreslå kandidater. Oppfordringen kan komme til uttrykk på forskjellige måter, eksempelvis gjennom annonser i lokalpressen, på kommunens hjemmesider på internett eller ved oppslag på steder der allmennheten ferdes. Bortsett fra at allmennheten skal oppfordres til å foreslå kandidater er det opp til kommunene hvordan de vil finne frem til dem som skal velges.

DOMMERNES MEDIETRUPPE

I 2007 ble Dommernes mediegruppe opprettet av Den norske Dommerforening i samarbeid med Domstoladministrasjonen. Dommernes mediegruppe består av dommere som spesielt har påtatt seg å være tilgjengelige for journalister som ønsker kontakt med dommere. De kan bistå mediene når det er behov for uttalelser eller forklaringer fra en dommer. Utgangspunktet er et ønske om å bidra til åpenhet og økt kunnskap om domstolene hos allmennheten.

Medlemmene av dommernes mediegruppe uttaler seg ikke på vegne av de norske domstolene, enkeltdomstoler eller andre dommere, men gir kun uttrykk for sine personlige meninger. Mer informasjon og oversikt over medlemmene finnes på www.domstol.no/mediegruppe

Offentlige oppnevnte råd og utvalg

TILSYNSUTVALGET FOR DOMMERE

Tilsynsutvalget for dommere er et frittstående og uavhengig disiplinærorgan som omfatter alle juridiske dommere i tingrettene, lagmannsrettene og Høyesterett, samt jordskifte-dommere i jordskifterettene og jordskifteoverrettene.

Ordningen gjelder foruten de faste embetsdommerne, også midlertidige dommere, herunder dommerfullmektiger og tilsatte i jordskifterettene med allment løyve. Utvalget består av fem faste medlemmer med personlige varamedlemmer; to representanter for allmennheten, en advokat og to dommere. Når utvalget behandler klager på jordskiftedommere blir et av dommermedlemmene erstattet med en jordskiftedommer. Utvalgets sekretariat ligger i Domstoladministrasjonen.

Tilsynsutvalget kan etter klage eller på eget initiativ treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk. Utvalget har to former for disiplinærtiltak til rådighet; advarsel som normalt bare vil benyttes dersom dommerens forhold ligger nær opp til straffbare tjenesteforsømmelser, og kritikk som vil være den vanligste reaksjonsformen. Utvalget kan også gi generelle uttalelser i forbindelse med klagesaksbehandlingen. Tilsynsutvalgets vedtak treffes som hovedregel av et samlet utvalg. Det er imidlertid delegert til utvalgets leder og nestleder å avgjøre klagesaker som er åpenbart ubegrunnede. Videre er det delegert til utvalgets dommer- og advokatmedlemmer å avvise klager der det ikke er klageadgang etter loven.

I 2007 mottok Tilsynsutvalget 120 klagesaker. Det ble fattet vedtak i 113 saker. Av disse ble 59 klagesaker avvist, og 54 klager ble undergitt realitetsbehandling. Av de 54 sakene som ble realitetsbehandlet, ble det gitt kritikk i 3 tilfeller. Det ble ikke gitt advarsel i noen saker. Av de klagene som ikke resulterte i disiplinærtiltak, ble 12 funnet åpenbart ubegrunnede.

INNSTILLINGSRÅDET FOR DOMMERE

Dommere og jordskiftedommere utnevnes av Kongen i statsråd etter reglene i domstolloven på grunnlag av innstilling fra Innstillingsrådet for dommere. Innstillingsrådet er et frittstående organ oppnevnt av Kongen i statsråd. Innstillingsrådet består av syv faste medlemmer med varamedlemmer. Ved utnevning av jordskiftedommere blir to av Innstillingsrådets medlemmer erstattet av en jordskiftedommer og en jordskifte-kandidat.

Domstoladministrasjonen deltar i henhold til domstolloven i Innstillingsrådets møter og intervjuer, og har ansvaret for Innstillingsrådets sekretariatsfunksjon. Domstoladministrasjonen ivaretar arbeidsgiverfunksjonen i rekrutteringsprosessen, og er dessuten kontaktpunkt mellom Innstillingsrådet og Justisdepartementet.

I 2007 ble det utnevnt 15 domstolledere (11 i førsteinstans og fire i jordskifterettene) og 39 dommere (derav to i Høyesterett, seks i andreinstans, 28 i førsteinstans og tre i jordskifterettene). Av de utnevnte i de alminnelige domstolene i 2007 er det en kvinneandel på 49 %. Av de utnevnte i jordskifterettene var kvinneandelen 17 %. Innstillingsrådets arbeid har vært omfattende i 2007. Innstillingsrådet har vurdert 469 søknader og gjennomført 241 intervjuer. Det antas at Innstillingsrådets arbeid vil bli minst like omfattende i 2008.

Justisdepartementet startet i 2006 opp en evaluering av Innstillingsrådet og dets arbeid. Statskonsult gjennomførte evalueringen, som ble avsluttet våren 2007. Hensikten med evalueringen var å få kunnskap om hvordan Innstillingsrådet og innstillingsprosessen fungerer og eventuelt komme med forslag til forbedringer. Uavhengig av Statskonsults evaluering har Innstillingsrådet i 2007 arbeidet med gjennomgang, evaluering og dokumentasjon av egen virksomhet, og utarbeidet et praksis-/policynotat. Både evalueringsrapporten og notatet finnes på www.domstol.no.

Direktør Tor Langbach: Økt fokus på kvalitet

Vi har da med god margin lagt året 2007 bak oss. Det har vært et spennende år i domstolene, og det har ikke minst vært en markert overgang for undertegnede å gå fra dommergjerningen og over i Domstoladministrasjonen. Å se domstolene utenfra – eller er det ovenfra? – er interessant etter mange år i og ved domstolene. Ulikhetene i størrelse, arbeidsformer og kulturer er ganske fascinerende. Noe skremmende, og noe for meg å tenke litt på, er det å oppleve at mange dommere faktisk vet temmelig lite om hva DA faktisk gjør og hvilke oppgaver DA har.

Som denne årsmeldinga viser, er resultatene for effektiviteten i domstolens saksavvikling i 2007 enkelt sagt ”all time high”. Utviklingen går i riktig retning, og vi er nå langt på vei der vi skal være når det gjelder saksbehandlingstid. Myten om at domstolene i Norge arbeider sent – en usedvanlig seiglivet myte, for øvrig – burde nå kunne begraves, og hver enkelt av oss bør bidra til å spre det ”glade budskap”.

For mange domstoler blir det nå tale om å konsolidere stillingen. Det er likevel stadig domstoler som ikke er helt i mål. I Stortingets retningslinjer for DA heter det at vi særskilt skal ”følge opp domstoler som ikke er innenfor målene om saksavviklingstid”. Dette vil være et prioritert tiltak for DA i 2008. Gjennom besøk i de enkelte domstoler og dialog med domstolleder håper vi å kunne gi konkrete råd om hvordan effektiviteten kan bedres.

De gode resultatene for 2007 gir oss også rom for å dreie perspektivet noen hakk over fra effektivitet til et større fokus på kvalitet. Domstolens brukere er rimeligvis ikke godt hjulpet ved å få en rask og effektiv behandling, hvis ikke rettens avgjørelser er korrekte og forstandige. I dette ligger ingen insinuasjon om at kvaliteten på domstolens avgjørelser ikke er god, tvert imot. Men vi møter stadig store og nye utfordringer, eksempelvis gjennom ny lovgivning, nye bevisformer og ved at medias fokus på domstolene øker. Ett element her er kompetanseutvikling, hvor vi i løpet av året skal ha på plass et nytt system til erstatning for de nåværende kompetanseutvalgene. Kvalitetsbegrepet omfatter ikke bare det materielle innholdet i rettens avgjørelser; også selve utformingen av avgjørelsene er viktig – skal vi unngå misforståelser er det ikke lenger nok at partene forstår innholdet, også medias folk må forstå våre avgjørelser. Kanskje trenger vi en språkdebatt?

Viktig er også gjennomføringen av hovedforhandlingen, herunder ikke minst at dommere utøver en god og aktiv prosessledelse. Her har vi mottatt noen bekymringsmeldinger fra Riksadvokaten, som vi har bedt klarlegge nærmere hvilke erfaringer påtalemyndigheten har med dette.

Jordskiftedommerne har også i 2007 måttet leve med at årslønna er betydelig lavere enn for dommerne i de alminnelige domstolene. Denne situasjonen er uverdigg, men å få hevet lønningene til et akseptabelt nivå ligger til politikerne. Det er nedlagt mye arbeid i å informere justispolitikkerne og departementet om konsekvensene av jordskifterettens ressursmangel, og jeg har et godt håp om at det nå vil skje noe. Vi i DA skal fortsatt holde trykket oppe, og igangsetter nå også et større arbeid med kartlegging av ressursbehovet.

Tinglysingen er nå for godt ute av domstolene. For de av oss som har sterke ungdomsminner knyttet til konferering av grunnboka som unge dommerfullmektiger, er dette nesten trist. Men overføringen til Statens Kartverk var et riktig grep, og må sies å ha vært svært vellykket. Det er funnet gode løsninger for de av domstolens medarbeidere som ble berørt.

Det største løftet for DA i 2007 har vært forberedelsene til iverksetting av ny tvistelov. Dette har medført et omfattende arbeid med Lovisa, samt utstrakte opplæringstiltak. For domstolsansatte, ikke minst for dommerfullmektigene, gir denne loven nye og spennende utfordringer i den daglige virksomheten. For å se om lovens intensjoner slår ut i praksis, har Stortinget bedt Regjeringen om å evaluere tvisteloven i løpet av tre år etter at loven er trådt i kraft. Det er derfor iverksatt et evalueringsprosjekt i regi av justisdepartementet. For min egen del er jeg nok mest spent på om småkravsprosessen får den plass den fortjener, - reglene om forenklet rettergang i tvistemålsloven var ikke akkurat noen braksuksess.

Tor Langbach
Direktør i Domstoladministrasjonen

Domstoladministrasjonen

DOMSTOLADMINISTRASJONENS ROLLE OG ARBEIDSOPPGAVER

Domstoladministrasjonen (DA) har ansvaret for den sentrale administrasjonen av de alminnelige domstolene, med unntak forliksrådene, samt av jordskifterettene. DA skal sørge for at Samfunnets overordnede krav og forventninger til domstolene ivaretas, synliggjøre domstolenes uavhengighet og videreutvikle domstolene i rollen som samfunnets viktigste konfliktløser. I tillegg til å være samordnende og styrende i administrative funksjoner er DA et serviceorgan. DA er uavhengig og ikke kan instrueres av noe departement, men justisministeren er parlamentarisk ansvarlig overfor Stortinget. Gjennom budsjettbehandlingen fastsettes årlig sentrale retningslinjer for DAs arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

Knut Sæther har vært direktør siden oppstarten i 2002. Stillingen er et åremål på seks år. I 2007 ble stillingen utlyst og Tor Langbach ble ansatt som direktør fra 4. september 2007.

Noen sentrale arbeidsoppgaver i DA

Personal-, organisasjons- og kompetanseutvikling

DA har det overordnede personalansvar, og ansvar for HMS-arbeid, personalforvaltning og rådgivning. DA har også ansvar for kompetanseutvikling i samarbeid med domstolene. Organisasjons- og lederutvikling er andre oppgaver.

Juridisk arbeid

DA er involvert i juridisk utviklings- og lovgivningsarbeid på domstolenes områder. Det skjer gjennom egne initiativ og gjennom høringsuttalelser. DA behandler også erstatningskrav fra personer som mener at domstolen har gjort erstatningsbetingede feil. Generelle henvendelser fra publikum knyttet til domstolenes arbeid er en annen oppgave.

Økonomi og eiendom

DA utformer domstolenes overordnede budsjett og legger premisser for budsjettprosessen i forhold til sentrale myndigheter. På grunnlag av Stortingets budsjettvedtak tildeler DA rammebudsjett til hver enkelt domstol. DA har en sentral regnskapsførerfunksjon og har ansvar for eiendomsforvaltningen og sentrale innkjøpsavtaler i domstolene. DA har også ansvar for økonomisk strategistyring og felles effektiviseringstiltak.

IKT

DA er ansvarlig for drift og utvikling av domstolenes IKT-løsninger, og har det operative ansvaret når det gjelder anskaffelser, installasjoner og systemutvikling. DA gir brukerstøtte til domstolene.

Informasjon og samfunnskontakt

DA har ansvar for å utvikle informasjonsvirksomheten i og mellom domstolene, samt overfor allmennheten og mediene. Virkemidler i dette arbeidet er blant annet www.domstol.no.

no, www.jordskifte.no, www.domstoladministrasjonen.no, intranett, trykksaker og mediekontakt. DA skal også ivareta domstolenes interesser gjennom kontakt med politiske myndigheter og forvaltning. DA har overordnet ansvar for domstolenes arkivrutiner.

Jordskifte

DA har ansvar for overordnede jordskiftefaglige og kartfaglige spørsmål. Jordskiftefaget omfatter eiendomsutforming, verdisetting av eiendommer og skifteregnskap (oversikt over hvem som eier hva i et skiftefelt). Kartfaget omhandler behandling av kartfestet informasjon i saker for jordskifterettene.

Service

DA er et serviceorgan og støttespiller overfor domstolene. Administrasjonen forbereder og gjennomfører større arrangementer, herunder dommermøtene og de årlige domstolleder-møtene. I DA ligger sekretariatsfunksjonene for råd og utvalg, herunder kursvirksomheten. DA har også ansvar for å initiere utvikling av domstolenes service overfor publikum og brukere.

DA har følgende sekretariatsfunksjoner:

Innstillingsrådet for dommere

Rådet avgir innstilling om dommerutnevnelser til Regjeringen. Dommerne utnevnes av Kongen i statsråd. Innstillingsrådet behandler også konstitusjoner av dommere og dommerfullmektige. DA er sekretariat for innstillingsrådet og har et ansvar for rekruttering av søkere.

Tilsynsutvalget for dommere

Utvalget behandler klager på dommere og kan også ta opp saker på eget initiativ. DA er sekretariat for tilsynsutvalget.

FINNMARKSKOMMISJONEN OG UTMARKSDOMSTOLEN FOR FINNMARK

Domstoladministrasjonen skal ha det administrative ansvaret for Finnmarkskommisjonen og Utmarksdomstolen for Finnmark. Virksomheten for disse institusjonene er regulert i Finnmarksloven.

Bakgrunnen er at staten i 2006 trakk seg ut som grunneier i Finnmark og overlot eierskapet til Finnmarkseiendommen, der styret oppnevnes av Finnmark fylkesting og Sametinget.

Finnmarkseiendommen og Utmarksdomstolen skal klarlegge eksisterende bruksrettigheter knyttet til eiendommen.

DA får det overordnede administrative ansvaret både for kommisjonen og domstolen. DA skal fastsette den nærmere organiseringen av sekretariatet og blant annet ha ansvaret for lokaler, rekruttering, budsjett og ulike IKT- og støttesystemer.

Justisdepartementet har ansvaret for å få utnevnt medlemmer til kommisjonen og domstolen.

DOMSTOLADMINISTRASJONENS STYRE

Styret består av ni medlemmer, hvor to er valgt av Stortinget, mens de øvrige er oppnevnt av Kongen i statsråd. Styret er bredt sammensatt og har to representanter fra allmennheten, tre dommere, én representant for de øvrige ansatte i domstolene, én jordskiftedommer og to advokater. Alle styremedlemmene har personlige varamedlemmer.

<i>Styremedlem</i>	<i>Personlig varamedlem</i>
Styreleder Karl Arne Utgård, høyesterettsdommer	Tine Kari Nordengen tingrettsdommer
Nestleder Helge Aarseth advokat	Berit Reiss-Andersen advokat
Jan Fougner advokat	Svein Tømmerdal advokat
Kjersti Graver lagdommer	Rune Fjeld førstelagmann
Ole Henrik Magga professor	Oluf Arntsen tidl. Administrerende direktør
Turid Moldenæs førsteamanuensis	Ranveig Frøiland styreleder Helse Bergen

Anne S. Nordmo
førstekonsulent

Kirsti Ramberg
sorenskriver

Magne Reiten
jordskifteoverdommer

Ove Skomsøy
førstekonsulent

Torjus Gard
tingrettsdommer

Liv Nergaard
jordskifterettsleder

Fra 1. august 2007 fikk styret et skifte av tre styremedlemmer og tre varamedlemmer, og styrets sammensetning ble som følger:

<i>Styremedlem</i>	<i>Personlig varamedlem</i>
Styreleder Karl Arne Utgård, høyesterettsdommer	Tine Kari Nordengen tingrettsdommer
Nestleder Helge Aarseth advokat	Berit Reiss-Andersen advokat
Elisabeth Stenwig advokat	Randi Birgitte Bull advokat
Anne Austbø lagdommer	Asbjørn Nes-Hansen førstelagmann
Ole Henrik Magga professor	Oluf Arntsen tidl. administrerende direktør
Turid Moldenæs førsteamanuensis	Ranveig Frøiland styreleder Helse Bergen
Ove Einar Engen administrasjonssjef	Ove Skomsøy førstekonsulent
Kirsti Ramberg sorenskriver	Monica Nylund lagdommer
Magne Reiten jordskifteoverdommer	Liv Nergaard jordskifterettsleder

DOMSTOL ADMINISTRASJONEN

Styret har i løpet av 2007 avholdt åtte styremøter. Fire av møtene ble lagt til Domstoladministrasjonen i Trondheim, de øvrige møtene ble avholdt ved Sis-Finnmárku diggegoddí – Indre Finnmark tingrett, Sør-Østerdal tingrett, Høyesterett, og Oslo i forbindelse med møte med justiskomiteen. Hvert år legges 2 – 4 styremøter utenfor Trondheim. Dette gir styret en mulighet til å invitere og møte domstolledere, representanter fra domstolenes administrasjon og representanter fra organisasjonene.

Styret er øverste myndighet for Domstoladministrasjonen, og skal påse at administrasjonen av domstolene skjer på en forsvarlig og hensiktsmessig måte. Styret skal behandle saker som er av viktighet for Domstoladministrasjonen, herunder: budsjettforslag for domstolene og Domstoladministrasjonen og fordeling av budsjettmidler innenfor rammer som er fastsatt av Stortinget. Styret skal i tillegg gi generelle retningslinjer for Domstoladministrasjonens virksomhet.

Foran: Karl Arne Utgård
1. rekke: Anne Austbø, Turid Moldenæs, Kirsti Ramberg og Elisabeth Stenwig
2. rekke: Ole Henrik Magga, Ove E. Engan, Helge Aarseth og Magne Reitan

RESSURSGRUPPEDOMMERE

En reduksjon av antall domstoler i første instans reduserer også antall domstolledere. Domstoladministrasjonen har forhandlet fram en arbeidsavtale for sorenskrivere som vil bli overtallige embetsledere etter strukturendringene som gjennomføres. Avtalen innebærer at sorenskriverne fortsetter sine dommerverv, enten som faste dommere i tingretten eller i en ressursgruppe av dommere som administreres av Domstoladministrasjonen. 1. januar 2008 var det 19 ressursgruppedommere. Etter at de besluttede strukturendringene er gjennomført, regner Domstoladministrasjonen med at det vil være 24 ressursgruppedommere.

DOMSTOLADMINISTRASJONEN SOM SERVICEORGAN

Fokus i prosjektet *Domstoladministrasjonen som serviceorgan* – som ble initiert i 2005 - er den service DA forventes å yte overfor domstolene.

I 2007 påstartet Domstoladministrasjonen et arbeid for å kartlegge jordskifterettens behov for service. Dette er således et tiltak under hovedparaplyen *Domstoladministrasjonen som serviceorgan*. Som et første skritt på veien gikk Domstoladministrasjonen ut til en begrenset antall jordskifteretter i slutten av november 2007. På en samling for jordskifterettene i Oppland, Hedmark, Nedre Buskerud og Sør-Trøndelag ble deltakerne utfordret til å gi innspill til utvikling av DA som serviceorgan. Det ble mottatt gode innspill, ideer og forslag som DA vil ta med i den videre prosessen i 2008.

Servicestrategi

Servicestrategiprojektet ble etablert for å bidra til at domstolene yter profesjonell service av høy kvalitet overfor publikum og brukere. Punktstrategien består av 9 hovedtiltak som gjennomføres i perioden 2006 til 2008.

I prosjektperioden 2006-2008 er arbeidet med følgende tiltak påstartet:

- Iverksetting av lik minimums åpningstid i domstolene
- Informasjonsskjermer i domstolene
- Informasjon til vitner, parter og meddommere (herunder meddommeropplæring)
- Oppgradering av vitnerom/venterom, presserom, advokatrom
- Holdningsskapende tiltak; herunder oppstart av pilot innen samhandling og service, samt planleggingsarbeid ifm utvikling av norm for god service
- Tilrettelegging for ventende vitner; herunder vitnestøtte
- Åpen Dag/Rettens dag i domstolene
- Rutiner ved domsavsigelser
- Lørdagsvielser

Servicestrategiprojektets tiltak for perioden 2006 til 2008 gjennomføres i henhold til plan. I den videre beskrivelsen fremheves noen viktige tiltak fra 2007.

Service og samhandling

Holdningsskapende tiltak, som ble påstartet i 2007, vil gis ekstra oppmerksomhet også i 2008, og da særskilt utvikling og

videreføring av piloten innen samhandling og service; likeså utvikling av en norm for god service.

I piloten samhandling og service deltar til sammen 7 domstoler i Osloregionen. Disse er Nedre Romerike tingrett, Øvre Romerike tingrett, Asker og Bærum tingrett, Oslo tingrett, Oslo byfogdembete, Drammen tingrett og Follo tingrett. Modellen er så langt utprøvd i Nedre Romerike tingrett. De øvrige domstolene i piloten skal gjennom et tilsvarende seminar.

Nedre Romerike tingrett har høsten 2007 gjennomført piloten i form av et samhandlings- og serviceseminar for alle medarbeiderne i domstolen - både dommere, dommerfullmektiger og saksbehandlere. Domstolens tilnærming er at alle i tingretten er servicemedarbeidere og at det er domstolens felles håndtering av de ulike aktørene/brukerne som er med å påvirke tingrettens omdømme. Formålet med seminaret er å bevisstgjøre og dyktiggjøre domstolen i de ulike situasjonene der man møter brukerne; ansikt til ansikt, i telefonsamtaler og til dels i skriftlig korrespondanse. Publikumskontakten og brukerkontakten er allsidig og den spenner vidt. Det er ikke alltid man kan hjelpe alle med det de ønsker, men målet er at brukerne og publikum skal oppleve at de blir godt og profesjonelt behandlet. I dette ligger blant annet å etablere et begrepsapparat for hva som er god service og identifisere de ulike utfordringene som ligger i møtet med publikum og brukere. I dette ligger også fokus på samhandling i de forskjellige kontaktpunktene.

Kursevalueringen fra deltakerne så langt er gjennomgående veldig bra. Erfaringen med at alle ansatte i domstolen deltar er positiv, og det er ønskelig med en tilsvarende deltakelse i fortsettelsen. Det er imidlertid forbedringspunkter i forhold

til seminaret som ble gjennomført, og i en videreføring av opplegget. Anbefaling i det videre vil være å definere ulike situasjoner med de forskjellige kontaktpunktene, og gå i mer i dybden på dette, fremfor å introdusere et nytt tema.

God service utad forutsetter bl.a. et godt samhandlings- og servicemiljø internt i domstolen. I møte med de ulike kontaktpunktene kan det innimellom oppstå utfordrende/vanskelige situasjoner. Her vil det ganske raskt utkrystallisere seg episoder som er allmenngyldige og som kan øves/spilles i rollespill, og hvor det kan være fruktbare plenumsdiskusjoner i etterkant. Dette kan bidra til holdningsendringer og større bevissthet hos hver enkelt medarbeider/deltaker i hvordan domstolen er i møtepunktet med de ulike kontaktpunktene. I modellen ligger en halv dags oppfølging av seminaret. På dette seminaret vil domstolen bruke mer tid på å øve på situasjoner som ble belyst på seminardagen.

Samhandlings- og serviceseminaret inneholder elementer som kan tuftes på verdiene i Domstolenes idé- og verdigrunnlag; - kvalitet, åpenhet, service, effektivitet, respekt og integritet.

Informasjon til vitner og meddommer

Arbeidet ble påstartet i 2007 og målsettingen er å publisere god og oppdatert informasjon til meddommere og lagrettemedlemmer på www.domstol.no innen 1. april 2008. Deretter vil tilsvarende informasjon bli publisert for vitner og andre aktører.

Åpen dag i domstolene / Rettens dag

Tiltaket Åpen Dag/Rettens dag som er ment å være et tiltak for å fremme forståelse for hvordan rettssystemet fungerer. I desember 2007 la arrangementskomiteen frem rapporten fra Rettens dag i Oslo 27. oktober 2007. Rapporten beskriver arbeidsprosessen og evaluerer selve gjennomføringen av arrangementet, som ble en suksess.

Erfaringene er verdifulle, ikke minst for å videreutvikle Rettens dag i Norge. I tillegg er evalueringsrapporten et viktig redskap for senere arrangement og som utgangspunkt for en mal som andre domstoler kan ta utgangspunkt i. Rapporten ble distribuert til alle domstolene.

Informasjonsskjermer i domstolene

I 2007 har flere pilotdomstoler kommet i gang med bruk av informasjonsskjermer for publikum og brukere. Piloten er igangsatt for å bedre publikumsservicen ved at publikum og brukerne får konkret og direkte informasjon når de ankommer domstolen. Informasjonsskjermene er ment som et supplement til den personlig service som ytes.

Pilotdomstolene er Agder lagmannsrett, Gulating lagmannsrett, Asker og Bærum tingrett, Aust-Agder tingrett, Tønsberg tingrett, Nordre Vestfold tingrett, Nedre Telemark tingrett, Bergen tingrett, Nordhordland tingrett og Stavanger tingrett.

Åpen Dør

Åpen dør er et resultat av prosjektet DA som serviceorgan, der en ressursgruppe sammensatt av representanter fra domstolene i Norge ga innspill på hvordan servicenivået i DA kan økes.

På bakgrunn av dette initierte DA høsten 2006, tilbakemeldings-systemet "Åpen dør" for å kunne fange opp domstolenes behov for, og meninger om, servicenivået i DA. Her ønskes tilbakemeldinger og generelle henvendelser som relateres til service.

Tilbakemeldinger til DA kan formidles via Intranett, Sentral oppslagstavle, via lenken "Åpen dør".

Åpen dør er ikke noen snarvei til raskere saksbehandling, men et forum der domstolenes synspunkt blir ivaretatt og fulgt opp.

I 2007 hadde vi 31 tilbakemeldinger fra domstolene. DA håper at domstolene vil se mulighetene i dette systemet, og at det blir en økning i antall tilbakemeldinger i 2008.

VITNESTØTTE

Siden januar 2006 har vitnestøttevirksomheten vært i drift i Trondheim tingrett og Oslo tingrett. Betydningen av ordningen gjenspeiles i de tilbakemeldingene som tiltakene har fått fra publikum, vitner og rettens aktører, hvor det tydelig kommer til uttrykk at vitnestøttene fyller en viktig funksjon.

Vitnestøtteordningen har både et rettssikkerhetsaspekt og et serviceaspekt, som begge er sentrale verdier i domstolenes idé- og verdigrunnlag. Et trygt vitne er et godt vitne, og med dette økt rettssikkerhet. Vitneforklaringene blir bedre med trygge vitner, belastningen ved å avgi vitneforklaring reduseres og vitnene blir tryggere i sin rolle. Vitnestøtte ses fra Domstoladministrasjonens side også i sammenheng med det løpende arbeidet innen serviceutvikling i domstolene. Vitnene skal føle seg godt ivaretatt av domstolene og i ettertid sitte igjen med et godt inntrykk av det å være vitne.

I 2007 oppfordret Domstoladministrasjonen domstolene til å vurdere oppstart av vitnestøttevirksomhet. Flere domstoler viste stor interesse og påstartet planleggingen for etablering av vitnestøttevirksomhet i 2007. Borgarting lagmannsrett er som den første lagmannsrett i Norge i gang med vitnestøttevirksomhet fra og med 5. februar 2008. Aust-Agder tingrett startet 1. mars 2008. Gulating lagmannsrett, Bergen tingrett og Nordhordland tingrett meldte også sin interesse, og planlegger en felles vitnestøtteordning som tenkes iverksatt etter sommeren 2008. I tillegg har en håndfull andre domstoler meldt sin interesse i 2007; bl.a. Nedre Romerike tingrett og Trondenes tingrett. Samtlige domstoler som signaliserer at de vurderer å starte opp med vitnestøttevirksomhet følges opp fortløpende av Domstoladministrasjonen.

SIDEGJØREMÅLSREGISTERET FOR DOMMERE

Bestemmelsene omfatter dommere ved de alminnelige domstoler, samt dommere ved jordskifteoverrettene og jordskifterettene.

Sidegjøremålsregisteret for dommere inneholder opplysninger om dommers sidegjøremål, investeringer over NOK 200.000 eller 10 prosent eierandel i selskap samt siste stilling før utnevnelse til dommer. Bestemmelsene omfatter dommere i Høyesterett, lagmannsrettene tingrettene, jordskifteoverrettene og jordskifterettene, herunder også dommerfullmektiger og avdelingsingeniører med allment løyve. Bestemmelsene omfatter både faste og midlertidige dommere.

Sidegjøremål er i domstolloven definert til å være medlemskap, verv eller andre engasjementer i eller for foretak, organisasjoner, foreninger eller organ for stat, fylkeskommune eller kommune.

Bestemmelsene har som utgangspunkt at alle sidegjøremål skal registreres med unntak av medlemskap i politiske partier, trossamfunn, interesseorganisasjoner og ideelle foreninger. Verv i ideelle foreninger som har mindre enn 100 medlemmer samt enkeltstående foredrag og lignende er også unntatt fra registrering. Sidegjøremål skal registreres snarest mulig og senest innen en måned etter at man påtok seg det.

Registeret er offentlig tilgjengelig. For dommere ved de alminnelige domstoler er registeret tilgjengelig på www.domstol.no, mens oversikten for jordskiftedommerne er tilgjengelig på www.jordskifte.no.

Registeret inneholder følgende opplysninger;

- dommerens tittel, navn og domstoltilknytning
- hva gjøremålet består i
- hvem som eventuelt er oppdragsgiver
- tidspunktet for og varigheten av sidegjøremålet og
- om dommeren mottar godtgjøring

Det må søkes om godkjenning for sidegjøremål i tilfelle;

- som kan medføre at dommeren mer enn leilighetsvis kan bli inhabil
- som kan medføre at arbeidet i dommerstillingen hemmes eller sinkes

Det samme gjelder

- deltagelse i kollegiale forvaltningsorganer hvor det er sannsynlig at avgjørelser kan bli brakt inn for domstolene til overprøving
- deltagelse i privat eller offentlig næringsvirksomhet
- deltagelse i private tvisteløsningsnemnder
- oppnevning som medlem av voldgiftsrett

Unntatt fra godkjenning

- valg eller oppnevning som foretas av Stortinget eller av Kongen i statsråd
- valg som stortingsrepresentant, som medlem av Sametinget eller som medlem av folkevalgte organer i kommune eller fylkeskommune
- verv i registrert politisk parti

I alle tilfeller plikter den enkelte dommer selv å sende inn opplysninger for innføring i registeret.

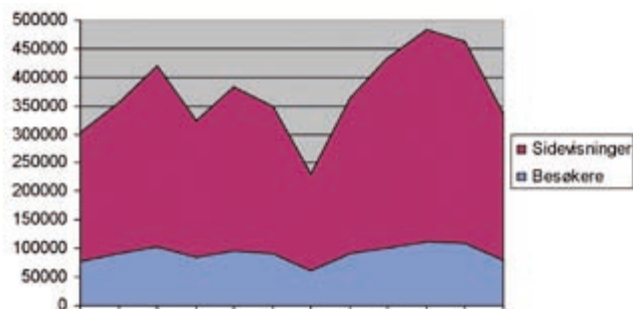
Med unntak av deltagelse i privat og offentlig næringsvirksomhet er myndigheten til å godkjenne alle typer sidegjøremål delegert domstolleder. Høyesterettsjustitiarius er delegert myndighet til å godkjenne alle typer sidegjøremål for dommere i Høyesterett. Domstoladministrasjonens styre har vedtatt retningslinjer for godkjenning av dommers sidegjøremål.

Domstoladministrasjonen fremmet i 2007 forslag om endring i domstoloven § 121c første ledd overfor Justisdepartementet. Forslagene gikk ut på at tilliten til domstolene og dommerne og deres uavhengighet skulle bli et selvstendig vurderingskriterium for godkjenning som kom klart til uttrykk i loven. Videre ble det forslått at det eksplisitt skulle kreves godkjenning for deltagelse i granskingskommisjoner- eller utvalg. Justisdepartementet har sendt forslaget på høring sammen med forslag om at justitiarius skal ha godkjenningsmyndigheten for sidegjøremål for dommere i Høyesterett. Svarfristen var 1. mars 2008.

Et forslag om justering av styrets retningslinjer har også vært ute på høring. Det er foreslått tatt inn et eget punkt i forhold til godkjenning av verv for domstolledere og et eget punkt vedrørende verv i kontrollkommisjoner, tvisteløsningsnemnder og lignende. Denne saken skal behandles på nytt av Domstoladministrasjonens styre våren 2008.

Statistikk

Besøkere og sidevisninger per måned på domstol.no

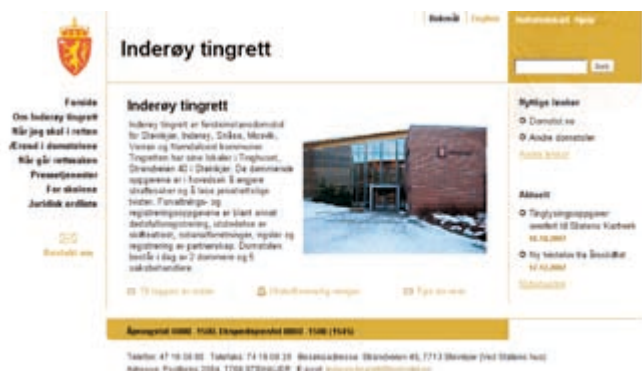
I 2007 har portalen hatt 3 349 269 sidevisninger fra 1 099 142 forskjellige besøkere. Ca. 60 prosent av besøkernes kom fra ansatte i domstolene. Antall besøkere er sterkt voksende. Den absolutte besøkstoppen kom 21. september når Høyesterett avgjorde tre saker om tomtefesterettigheter.

De mest besøkte sidene innenfor portalen domstol.no framgår av tabellen her under:

Side	Sidevisninger
1. Søk	110 426
2. Når går rettssaken?	96 105
3. Norges Høyesterett	77 934
4. Finn din domstol	75 476
5. Juridisk ordliste	73 939
6. Om domstolene	66 823
7. Ledige stillinger og embeter	56 567
8. Quiz: Domstolene og maktfordeling	54 683
9. Avgjørelser i Høyesterett	50 520
10. Quiz: Maktfordeling og rolle v.g.s.	48 760
11. Saklisten i Høyesterett	48 370
12. Offentlige søkerlister og innstillinger	43 346
13. Når jeg skal i retten	35 694
14. For skolene	33 216
15. Quiz om straffesaker	30 472

WWW.DOMSTOL.NO

www.domstol.no er en portal for de norske domstolene. Flertallet av domstolene har i 2007 fått egne hjemmesider i denne løsningen. Portalen har informasjon til domstolenes brukere og aktører, men også for andre som ønsker å vite mer om domstolene. Mange bruker sidene til å se når rettssaker går, for å finne kontaktinformasjon, få vite mer om hvordan rettssaker foregår, for å finne ut av juridiske termer eller som en del av skolearbeidet.

RETT PÅ SAK

Domstolmagasinet Rett på sak er et slags bransjemagasin for domstolene. Det utkommer med fire nummer i året. Hensikten er å bidra til:

- Å sette dagsorden i domstolfaglige spørsmål.
- Faglig utvikling for alle ansatte i domstolene
- Å være identitetsbyggende for de som arbeider i og med domstolene.

Rett på sak distribueres til alle ansatte i domstolene samt ca. 500 personer innenfor politikk, forvaltning, jussektor, medier og utdanningsinstitusjoner. Opplaget er på ca. 3 000 eksemplarer.

VIDEREUTVIKLING OG MODERNISERING AV DOMSTOLENES ORGANISASJON

Det har over flere år pågått et arbeid for å sikre en effektiv ressursutnyttelse og høy kvalitet på det arbeidet som utføres i domstolene. Kjerneområdene for dette utviklingsarbeidet har vært ledelse, organisering og arbeidsprosesser samt kompetanseutvikling i domstolene. LOK-prosjektet ble avsluttet i 2006 og det har i løpet av 2007 blitt truffet en rekke vedtak om iverksetting av tiltak som en oppfølging av dette utredningsarbeidet.

Følgende tiltak er besluttet iverksatt:

Effektivisering og beste praksis

LOK-prosjektet la frem en rekke anbefalinger vedrørende aktiv saksstyring og saksavvikling i både straffesaker og sivile saker. Domstolene har selv hatt ansvar for å vurdere anbefalingene og eventuelt iverksette tiltak i egen domstol. Det ble opprettet flere prøveprosjekter i regi av LOK-prosjektet som senere er fulgt opp fra DA. Prøveprosjektene har gitt gode og positive erfaringer, og resultert i redusert saksbehandlingstid, reduserte restanser og ikke minst bedre samhandling med andre aktører.

DA har besluttet å etablere en erfaringsbank på domstolenes intranett for innsamling og deling av beste praksis for effektiv saksavvikling i domstolene. Arbeidet er ved utgangen av 2007 ennå ikke iverksatt.

Organisering av arbeidet i domstolene

Det ble besluttet å ta initiativ til å få etablert forsøksordninger med en større grad av spesialisering i samarbeid med interesserte domstoler. Det pågår nå en vurdering av hvordan dette arbeidet bør tilrettelegges.

Det er en uttalt forventning fra DA at domstolene aktivt arbeider for å utnytte mulighetene for delegasjon av oppgaver fra dommer til saksbehandlere. Den enkelte domstol skal ta nødvendig hensyn til kompetanse, ledig kapasitet med videre. Domstolene vil gjennom de årlige årsrapportene redegjøre for på hvilken måte de har arbeidet for økt delegasjon, hva som konkret er gjennomført og hvilke eventuelle begrensninger den enkelte domstol har for delegasjon. Den første rapporteringen vil skje i tilknytning til årsrapport for 2008.

For jordskifterettene tas det nå initiativ til å gå gjennom oppgaver og funksjoner for å vurdere på hvilket nivå og hvilken kompetanse som er nødvendig for å utføre oppgavene med sikte på eventuelt å delegerer oppgaver fra dommer til ingeniører eller saksbehandlere.

DA vil forøvrig i tilknytning til all lov- og regelverksutvikling ha et spesielt fokus en effektiv ressursutnyttelse og vurdere hensiktsmessigheten av en delegering av oppgaver fra dommere til saksbehandlere.

Ledelse i domstolene

Det er besluttet å iverksette en rekke tiltak i relasjon til ledelsesfunksjonen og utøvelsen av denne i domstolene. Det er blant annet besluttet å innføre lederkriterier i domstolene. Disse implementeres nå i virksomheten. Samtlige embets-

ledere skal få tilbud om et omfattende lederutviklingsprogram som er utviklet for domstolene og som gjennomføres i samarbeid med AFF. I løpet av 2009 vil de aller fleste av embetslederne ha gjennomført programmet.

Det skal utvikles og etableres et system for en lederdialog mellom DA og de enkelte embetsledere. For å kunne etablere en tettere relasjon og bedre kunne sette lederne i stand til å utøve lederfunksjonen skal det utvikles et introduksjonsprogram for nye embetsledere. Programmet er nå under utvikling og vil tilbys nye ledere allerede i 2008.

Det vil i årene fremover også legges større vekt på utvikling av lederteamene i de større domstolene.

Det er etablert en ordning hvor domstolledere som har sittet i lederfunksjonen i over 10 år og som samtidig har fylt 60 år skal ha en mulighet til å innlede samtaler med DA om å fratruke lederfunksjonen og fortsette i en ordinær dommerstilling, men med bibeholden lønn.

Kompetanseutvikling i årene fremover

Det har siden sommeren 2007 pågått et arbeid med utredning av sentrale problemstillinger og prinsipper som bør prege kompetansearbeidet i årene fremover, og en beskrivelse og vurdering av de ulike organisatoriske løsningene.

Det ble i juni 2007 tatt initiativ til å få opprettet en referansegruppe med den hensikt å få innspill av generell karakter og synspunkter på konkrete forslag og vurderinger både når det gjaldt innretning og organisering av kompetansearbeidet.

Referansegruppen har bestått av:

Geir Engebretsen, Kompetanseutvalget for dommere
Øystein Brevik, Kompetanseutvalget for saksbehandlere
Kyrre Grimstad, Kompetanseutvalget for dommerfullmektiger
Harald S. Haraldstad, Kompetanseutvalget for jordskifterettene
Inger Myhr, Studiepermisjonsutvalget for dommere
Kjetil Gjøen, Den norske Dommerforening
Cathrine Krohn, Dommerfullmektiggruppen
Berit Opedal Windheim, Parat
Odd Frantzen, NTL
Torbjørn Hjartåker, TEKNA
Det er avholdt tre møter mellom referansegruppen og DA.

Et forslag er sendt på høring i februar 2008 og det tas sikte på en beslutning om hvilke sentrale prinsipper som skal prege arbeidet og hvordan det skal være organisert i løpet av våren 2008. Beslutningen skal iverksettes fra og med 2009.

Prioritering mellom de ulike tiltakene og fremdrift i iverksetting vil skje gjennom de ordinære planprosesser. Tiltakene skal fortrinnsvis iverksettes innenfor en tidsperiode på 2-3 år.

JORDSKIFTERETTENS RESSURSBEHOV

Prosjektet *Jordskifterettens ressursbehov* – fase 1 og 2.

I desember 2006 satte Domstoladministrasjonen (DA) ned en arbeidsgruppe som blant annet hadde til mandat å kartlegge jordskifterettens tilgjengelige ressurser, og hvilke faktorer som

påvirket ressursbehovet. Arbeidet var organisert som et prosjekt med deltakere som hovedsakelig kom fra jordskifterettene.

Bakgrunnen for prosjektet *Jordskifterettens ressursbehov fase 1* var at det over tid, har bygget seg opp store restanser (foreliggende saker som ikke er tatt til behandling) i jordskifterettene. I de siste årene har det riktignok blitt avsluttet flere saker enn det som har kommet inn, men restansene er fremdeles for store. Også ventetiden og saksbehandlingstiden ved jordskifterettene er for lang.

Arbeidsgruppen la frem en rapport som gir en utfyllende oversikt over status i jordskifterettene med hensyn på tilgjengelige ressurser og ressursutnyttning. Rapporten synliggjør jordskifterettens framtidige ressursbehov. Den vurderer rekruttering og restansenedarbeiding som de største utfordringene jordskifterettene står ovenfor i den nærmeste fremtid.

Rapporten danner grunnlag for et videre arbeid i DA som har til hensikt å finne tiltak rettet mot nedarbeiding av restanser, kortere ventetid og kortere saksbehandlingstid i jordskifterettene. Fase 2 i *Jordskifterettens ressursbehov* vil være organisert som et prosjekt, men med tre delprosjekter.

Delprosjekt 1 er *Utvikling av ressursfordelingsmodell og resultatindikatorer*. Resultatet av arbeidet i dette delprosjektet skal munne ut i en ressursfordelingsmodell og mål for saksbehandlingstid og evt. ventetid.

Delprosjekt 2 er *Jordskifterettens kjernevirksomhet og arbeidsprosesser*. Arbeidet i dette delprosjektet vil bestå av to deler. Første delen vil være å beskrive jordskifterettens kjernevirksomhet i dag, beskrive hva jordskifterettene må drive med, hva jordskifterettene kan eller at det er hensiktsmessig å drive med, og til slutt ta stilling til om det er arbeidsoppgaver jordskifterettene ikke skal drive med. I tillegg skal delprosjekt 2 se på arbeidsprosessene i jordskifterettene. Arbeidet skal munne ut i et forslag til arbeidsprosess og en anbefalt rekrutteringsplan i årene fremover.

Delprosjekt 3 er *Organisering og samhandling*. Arbeidet i dette delprosjektet skal omhandle og angi konkret forslag til samhandling og evt. forslag til ny struktur for jordskifterettene. Arbeidet med fase 2 starter i mars 2008 og vil pågå frem til sommeren 2009. Prosjektet vil involvere personer fra jordskifterettene, de alminnelige domstoler og DA.

DOMSTOLENES IDÉ- OG VERDIGRUNNLAG

Domstoladministrasjonen satte i 2005 i gang Visjonsprosjektet, som var et arbeid som tok sikte på å utvikle felles visjon og verdigrunnlag for domstolene. Etter forberedende prosesser og gjennomføring av en stor omdømmeundersøkelse, ble til sammen åtte regionale samlinger gjennomført i 2006 og 2007 med bred deltakelse fra domstolene. På bakgrunn av resultatene fra samlingene og bearbeiding i visjonsprosjektet ble et utkast til domstolenes idé- og verdigrunnlag sendt domstolene for ytterligere innspill. Idé- og verdigrunnlaget er således blitt til etter omfattende prosesser med deltakere fra samtlige domstoler og DA, og foreligger nå i endelig form:

UAVHENGIGHET – RETTSSIKKERHET – TILLIT

Domstolene skal være uavhengige. De skal sikre og fremme rettssikkerheten og verne om rettssamfunnet. Domstolene skal til enhver tid ha høy tillit i samfunnet.

Idé- og verdigrunnlaget bygger på verdiene **kvalitet, integritet, respekt, service, åpenhet** og **effektivitet**.

Verdiene er utdypet slik:

KVALITET

- Arbeidet i domstolene skal utføres grundig og samvittighetsfullt og være preget av høy kvalitet i alle ledd
- Domstolene skal til riktig tid, etter en tillitskapende prosess, sørge for at tvister blir løst på en hensiktsmessig måte og treffe avgjørelser som er velbegrunnede og forståelige.
- Domstolene skal være attraktive arbeidsplasser med dyktig ledelse og kvalifiserte og motiverte medarbeidere.
- Domstolenes medarbeidere skal til enhver tid ha den kompetanse som er nødvendig for å løse oppgavene.

INTEGRITET

- Arbeidet i domstolene skal utføres med integritet og redelighet

RESPEKT

- Domstolene skal møte alle med respekt og vise nødvendig forståelse for den enkeltes situasjon og bakgrunn
- Domstolene skal ha en verdig ytre ramme rundt sin virksomhet

SERVICE

- Domstolene skal yte profesjonell service av høy kvalitet
- Domstolenes medarbeidere skal være gode representanter for domstolene og vise imøtekommenhet

ÅPENHET

- Domstolene skal være åpne og tilgjengelige for alle
- Domstolene skal arbeide for økt kunnskap om rettssamfunnet og sin virksomhet og herunder delta i den rettspolitiske

- debatt om domstolfaglige spørsmål
- Domstolene skal utvise åpenhet om alle sider ved sin virksomhet for å opprettholde tilliten i samfunnet

EFFEKTIVITET

- Domstolene skal ha en forsvarlig og effektiv saksavvikling
- Domstolene skal til enhver tid ha rutiner og arbeidsformer som sikrer en god og effektiv ressursutnyttelse

Domstoladministrasjonens styre vedtok i oktober 2007 at forslaget til Idé og verdigrunnlag som Visjonsprosjektet la fram skal danne rammeverket for domstolenes virksomhet.

Idé- og verdigrunnlaget legges derfor til grunn i alt planarbeid og innarbeides i den enkelte domstols virksomhet gjennom lokale plan- og strategiprosesser, og gjennom utarbeidelse av operative mål og handlingsplaner.

DOMSTOLSKOMPETANSE I DA

Domstoladministrasjonen er bevisst nødvendigheten og verdien av domstolskompetanse i organisasjonen. DA legger vekt på å rekruttere medarbeidere som har, eller skaffer seg, domstolserfaring. Det er utarbeidet et opplærings- og hospiteringsopplegg som med jevne mellomrom tilbys nytilsatte. Organisasjonen er velvillig innstilt til permisjoner i forbindelse med dommerfullmektigpraksis og kortvarige konstitusjoner i tingrett og lagmannsrett. Det er videre etablert en hospiteringsordning hvor erfarne dommere for en periode på 6-12 måneder bidrar med sin dommerkompetanse i DAs arbeid. I tillegg til den formaliserte hospiteringsordningen, legges det også for øvrig til rette for hospiteringsopphold i DA; både på generell basis og i forbindelse med konkrete prosjekter. DA er generelt opptatt av å sikre domstolsrepresentasjon i prosjekter initiert av DA, og søker å involvere både dommere og saksehandlere i den form og i det omfang det vurderes hensiktsmessig.

INTERNASJONALT SAMARBEID. OFFISIELLE BESØK, REISER ETC.

Europarådet

Domstoladministrasjonen har medlemskap i to kommisjoner under Europarådet; The Lisbon Network (Lisboanettverket) og European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ). Lisboanettverket er et diskusjonsforum hvor overordnet tema er kompetanseutvikling for dommere og aktorer. Det ble avholdt et plenums møte i Lisboanettverket i Strasbourg i 2007. CEPEJ har som mål å bidra til effektivitet og god funksjonalitet i medlemslandenes justisvesen. To norske domstoler, Frostating lagmannsrett og Nordhordland tingrett, er med i et nettverk av europeiske domstoler, som blant annet fokuserer på ulike tiltak for å forbedre effektiviteten i domstolene. Det ble avholdt to plenums møter i CEPEJ i 2007.

Videre deltar Domstoladministrasjonen i Human Rights Education for Legal Professionals (HELP). Dette er et program i regi av Europarådet som har som formål å integrere EMK i de nasjonale opplæringsystemer for jurister. Det ble avholdt to plenums møter i HELP i 2007.

Noen andre utviklingstiltak i Domstoladministrasjonen 2007-2008

PROSJEKT

Revidering av Strategisk plan for DA

Ressursfordelingsmodeller for alminnelige domstoler 1. og 2. instans

Oppfølging av restansenedarbedingsprosjekter

Kartlegging av jordskifterettens ressursbehov

Innføring av nye regnskaps- lønns- og personalsystemer

Trådløse nettverk i domstolene

Etablere hjemmesider for alle domstoler

Elektroniske presserom

Utvikle en plan for nordisk og internasjonalt samarbeid

Innføring av ny arkitektur for informasjonssikkerhet

IKT-strategi for domstolene

Videreutvikling av verdsetningsverktøy for skog

Arkivplan for DA og domstolene

Igangsette arbeid med jubileumsbok til jordskifterettens 150-årsjubileum

Revisjon av jordskifteloven

Observatør i EJTN

Norge fikk i 2006 status som observatør i den EU-støttede organisasjonen EJTN. Organisasjonen arbeider med kompetanseutvikling for dommere og påtalemyndighet. I løpet av 2007 introduserte EJTN et utvekslingsprogram hvor dommere kan hospitere i andre lands domstoler. Norske domstoler er også forpliktet til å ta imot dommere fra andre europeiske land.

Nordisk møte 2007

I 2007 ble det sjuende møtet for de nordiske domstoladministrasjonene arrangert. Møtet ble gjennomført i Jönköping. Alle landene var representert. Hovedtema var lyd- og bildeopptak i rettssaler og kompetanseoppbygging.

Besøk til og fra DA

I løpet av 2007 har DA mottatt besøk fra Høyesterett i Korea og fra domstolene i Japan, Serbia og Albania. Videre har DA mottatt besøk fra Domstoladministrasjonen i Danmark og Sverige.

DOMSTOLLEDERMØTET 2007

Domstolledermøtet 2007 ble arrangert i Trondheim i perioden 9. – 10. mai. Det var første gang det ble avholdt felles domstolledermøte for de alminnelige domstolene og jordskifterettene. Ledelse og arbeidsmiljø var noen av de tema som ble tatt opp. Domstolledermøtet og dommermøtet 2008 arrangeres i Stavanger i perioden 5. – 9. mai.

ÅRSMØTE I DEN INTERNASJONALE DOMMERUNION (IAJ)

Årsmøtet 2007 for Den Internasjonale Dommerunion (IAJ) ble avholdt i Trondheim i perioden 23. – 27. september. Den norske Dommerforening sto som arrangør med teknisk bistand fra DA. Ca. 200 dommere og 60 ledsagere fra 57 land og fra alle verdensdeler var representert.

DOMSTOL
ADMINISTRASJONEN

ÅRSSTATISTIKK

2007

Innholdsfortegnelse

ÅRSSTATISTIKK 2007 FOR DOMSTOLENE I FØRSTEINSTANS

Landstall	
Straffesaker	48
Sivile tvistemål	48
Innkomne saker - Førsteinstans	49
Behandlede saker - Andreinstans	49
Beholdning	49
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid	49
Tvistemålsaker:	
Innkomet	50
Behandlet	51
Beholdning	52
Saksbehandlingstid, måneder	53
Enedomssaker:	
Innkomet	54
Behandlet	55
Beholdning	56
Saksbehandlingstid, måneder	57
Meddomsrettssaker:	
Innkomet	58
Behandlet	59
Beholdning	60
Saksbehandlingstid, måneder	61
ÅRSSTATISTIKK 2007 FOR DOMSTOLENE I ANDREINSTANS	
Domstolenes saksavviklig – forklaringen til årstatistikken	62
Sivile kjæremålssaker:	
Innkomet	63
Behandlet	63
Beholdning	63
Saksbehandlingstid	63
Sivile ankesaker:	
Innkomet	63
Behandlet	63
Beholdning	63
Saksbehandlingstid	63
Straffesaker kjæremål:	
Innkomet	64
Behandlet	64
Beholdning	64
Saksbehandlingstid	64
Straffesaker ankeprøving:	
Innkomet	64
Behandlet	64
Beholdning	64
Saksbehandlingstid	64
Silingsprosent - saker henvist	64
Straffesaker fagdommer:	
Innkomet	65
Behandlet	65
Beholdning	65
Saksbehandlingstid	65

Straffesaker i meddomsrett:	
Innkomet	65
Behandlet	65
Beholdning	65
Saksbehandlingstid	65
Straffesaker lagrette:	
Innkomet	66
Behandlet	66
Beholdning	66
Saksbehandlingstid	66

ÅRSSTATISTIKK 2007 FOR HØYESTERETT

Forretningsstatistikk Høyesterett	68
Kjæremålsutvalgets virksomhet – sivile saker	68
Sivile ankesaker	68
Sivile kjæremål	68
Høyesterett i avdeling – sivile saker	68
Sivile ankesaker	68
Sivile kjæremål og andre saker	68
Sivile samlet	68
Behandlingstid for sivile saker – Kjæremålsutvalget og Høyesterett i avdeling	68
Kjæremålsutvalgets virksomhet – straffesaker	68
Straffeanker	68
Straffekjæremål	68
Høyesterett i avdeling – straffesaker	68
Straffeanker	68
Straffekjæremål og andre saker	68
Straffesaker samlet	68
Behandlingstid for straffesaker – Kjæremålsutvalget og Høyesterett i avdeling	68
Sivile saker samlet	68

ÅRSSTATISTIKK 2007 FOR JORDSKIFTERETTENE

Jordskifterettene	70
Innkommende saker	70
Avsluttede saker	70
Restanser	71
Gjennomsnittsalder slutta saker (år)	71
Jordskifteoverrettene	72
Innkommende saker	72
Avsluttede saker	72
Restanser	72

ÅRSSTATISTIKK 2007

FOR

DOMSTOLENE I FØRSTEINSTANS

Tabellene som presenteres er basert på rapportene fra domstolenes saksbehandlingssystem LOVISA.

Alle domstolene registrerer opplysninger i saksbehandlingssystemet. Dataene blir deretter elektronisk overført til Domstoladministrasjonen som bruker dataene til å utarbeide statistikken. Feilregistreringer og programmeringsfeil i tabellproduksjonen kan forekomme, og det kan i enkelte tilfeller være differanser mellom domstolenes egne oversikter og tallmaterialet som presenteres som domstolenes saksavvikling for 2007. Domstoladministrasjonen er likevel bl.a. av ressursmessige hensyn nødt til å legge til grunn den elektroniske innrapportering for domstolenes saksavvikling.

Rettinger som foretas i saksbehandlingssystemet for saker som er innkommet, saker som er behandlet og beholdninger gjør også at tallene ikke nødvendigvis stemmer 100 % overens.

I noen få tilfeller har vi ikke fått frem domstolenes beholdning, og har da valgt å beregne den forventede beholdningsstørrelsen. I de tilfeller vi har gjort dette, er tallkolonnen markert med grått.

SAKSBEHANDLINGSTID:

Stortinget har definert følgende mål for gjennomsnittlig saksbehandlingstid:

Sivile tvistemål	6 måneder
Enedommersaker	1 måned
Meddomsrettssaker	3 måneder

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden viser saksbehandlingstiden på avgjorte eller avsluttede saker i perioden. Særlig for de mindre domstolene kan avslutningen av en enkelt sak i en periode gi tilfeldige svingninger i den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden.

Landstall 2003 - 2007

STRAFFESAKER

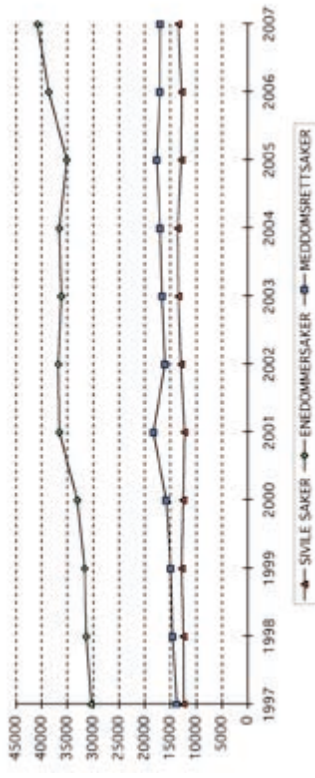
	Enedommersaker innkommet	Enedommersaker behandlet	Enedommersaker uavsluttet 31.12	Enedommersaker Saksbehandlings- tid	Meddomsrettssaker innkommet	Meddomsrettssaker behandlet	Meddomsrettssaker uavsluttet 31.12	Meddomsrettssaker Saksbehandlings- tid
2003	36 070	35 407	2 236	0,6	16 499	16 627	4 560	3,4
2004	36 434	36 032	2 410	0,6	16 896	16 343	5 264	3,5
2005	36 434	34 808	1 888	0,6	17 494	17 417	4 528	3,2
2006	38 489	38 279	2 127	0,6	16 959	17 690	3 726	2,9
2007	40 685	40 761	1 955	0,5	16 864	17 033	3 528	2,7
Endring 06-07	5,7%	6,5%	-8,1%	-16,7%	-0,6%	-3,7%	-5,3%	-6,9%

SIVILE TVISTEMÅL

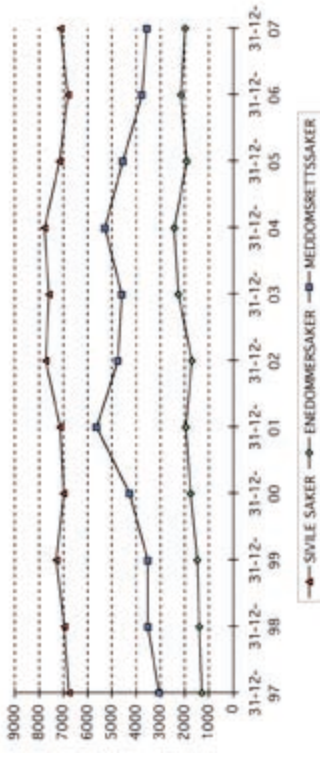
	Sivile tviste- målssaker innkommet	Sivile tviste- målssaker behandlet	Sivile tviste- målssaker Uavsl. 31.12	Sivile tviste- målssaker Saksbeh.tid
2003	13 341	13 371	7 577	6,7
2004	13 450	13 944	7 751	6,9
2005	12 788	13 219	7 131	7,0
2006	12 709	13 020	6 794	6,6
2007	13 307	12 981	7 095	6,1
Endring 06-07	4,7%	-0,3%	4,4%	-7,6%

Landstall 1997-2007

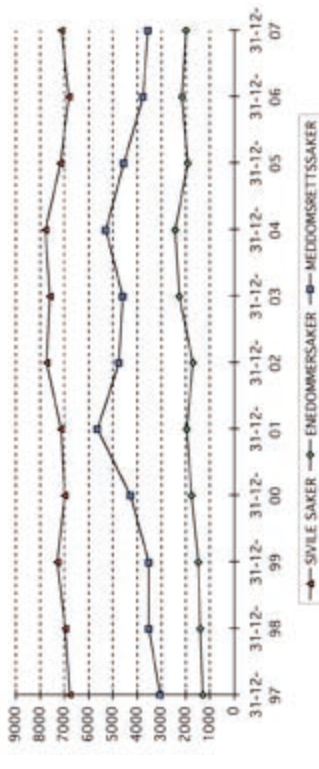
INNKOMNE SAKER 1997-2007

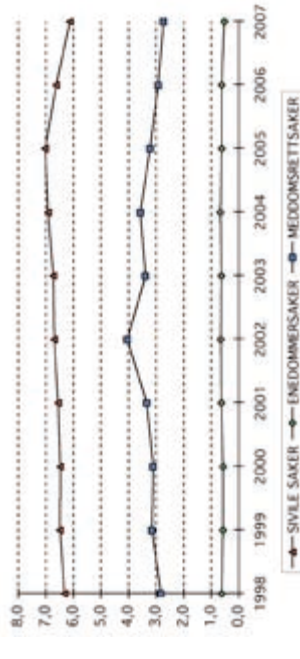
BEHOLDNING 1997-2007

BEHANDLEDE SAKER 1997-2007

GJENNOMSNITTLIG SAKSBEHANDLINGSTID 1998-2007

Tvistemålsaker innkommet 2003-2007

Embete	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	61	71	53	40	63
Alta ²	61	64	51	58	72
Askar og Bærum	665	604	551	523	555
Aust-Agder ²	194	185	192	192	212
Aust-Telemark					79
Bergen byfogdebete	86	95	84		
Bergen tingrett ⁴	615	661	641	712	666
Bronøy	99	124	120	121	101
Dalane ³	65	65	81	84	94
Drammen	344	365	342	355	374
Eidsvoll	142	142			
Eiker, Modum og Sigdal	106	112	106	124	131
Fjordane			177	149	134
Flekkefjord	34	27			
Follo			314	311	301
Fosen ¹	70	88	73	61	77
Fredrikstad	186	196	208	210	222
Glåmdal				74	98
Hadeland og Land	94	53	81	66	101
Halden	62	69	57	55	58
Hallingdal	40	55	58	63	56
Hammerfest ²	69	66	64	62	52
Hardanger ⁴	37	29	33	20	45
Haugesund	82	80	88	94	100
Hedmarken	187	144	170	175	189
Heggen og Frøland	94	98	67	80	94
Holmestrand	54	54			
Horten	58	66			
Inderøy	72	87	78	58	71
Indre Finnmark			33	44	42
Indre Follo	168	182			
Indre Sogn	34	18			
Jæren ^{4,5}	158	127	139	349	285
Karmsund	115	94	123	109	130
Kongsberg	77	84	76	79	72
Kragerø	45	45	38		
Kristiansand ²	360	428	413	383	453
Larvik	74	99	133	106	110
Lister			78	83	86
Lofoten ³	71	70	53	52	44
Lyngdal	36	33			
Midthordland	163	133	156		
Moss	142	135	161	169	181
Namdal	46	79	72	68	71
Nedre Romerike	326	289	351	338	306
Nedre Telemark ⁶	35	58	46	47	331
Nes	90	86			
Nordfjord	42	49			
Nord-Gudbrandsdal	38	21	31	48	39
Nordhordland ⁴	86	81	83	267	322

Embete	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	142	125	111	129	142
Nordre Vestfold			105	113	119
Nord-Troms	302	282	293	287	289
Nord-Østerdal	34	38	48	35	31
Ofoten	89	110	110	88	81
Oslo byfogdebete	2	5	7	302	247
Oslo byskriver og skifterett	332	392	343		
Oslo tingrett	2555	2436	2229	2285	2401
Rana ³	69	81	65	73	91
Ringerike	75	67	65	65	71
Romsdal	107	106	95	98	112
Ryfylke	81	83	68	98	
Salten ³	199	230	217	228	228
Sandefjord	102	111	111	113	112
Sandnes	166	191	152		
Sarpsborg	167	188	202	108	185
Senja	54	78	59	80	67
Skien og Porsgrunn ⁶	235	251	245	295	
Sogn			45	53	52
Solør	25	24	27		
Stavanger byfogdebete	33	33	25	36	
Stavanger tingrett ⁵	478	462	399	313	455
Stjøer- og Verdal	96	100	91	109	126
Sunnfjord	85	88			
Sunnhordland	109	101	89	98	118
Sunnmøre	242	235	220	219	252
Søre Sunnmøre	44	64	44	46	67
Sør-Gudbrandsdal	94	108	96	74	70
Sør-Trøndelag ¹	160	168	158	174	171
Sør-Østerdal	70	67	65	78	106
Tinn og Heddal	36	43	44	43	
Toten	86	88	84	98	110
Trondenes	90	107	102	80	98
Trondheim ¹	499	490	513	448	444
Tønsberg	244	245	249	230	255
Valdres	40	42	39	43	43
Vesterålen	72	81	59	68	64
Vest-Telemark ⁵	27	34	34	36	27
Vinger og Odal	76	76	79		
Voss	20	17	22		
Ytre Follo	133	109			
Ytre Sogn	53	48			
Øst-Finnmark		89	66	67	73
Øvre Romerike			151	170	183
Totalt	13012	13450	12894	12709	13307

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Tvistemålssaker behandlet 2003-2007

Embete	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	49	54	104	67	61
Alta ²	65	54	80	68	59
Asker og Bærum	627	613	586	558	529
Aust-Agder		182	200	197	197
Aust-Telemark					85
Bergen byfogdebete	81	93	68		
Bergen tingrett ⁴	590	731	691	760	683
Brennøy	87	128	118	124	119
Dalane ³	53	71	88	73	81
Drammen	382	309	356	376	377
Eidsvoll	113	159			
Eiker, Modum og Sigdal	106	114	71	115	134
Fjordane			136	186	162
Flekkefjord	41	39			
Follo			293	328	299
Fosen ¹	48	74	80	63	67
Fredrikstad	192	204	146	207	234
Glåmdal				91	91
Hadeland og Land	88	69	70	74	89
Halden	63	62	57	66	58
Hallingdal	45	43	82	65	51
Hammerfest ²	66	68	85	65	57
Hardanger ⁴	41	49	23	33	33
Haugesund	97	75	77	84	111
Hedmarken	158	175	158	158	194
Heggen og Frøland	97	86	108	85	88
Holmestrand	60	53			
Horten	61	37			
Inderøy	83	81	77	70	60
Indre Finnmark		22	36	29	51
Indre Follo	190	189			
Indre Sogn	25	43			
Jæren ^{4,5}	147	163	119	291	347
Karmsund	95	105	85	134	107
Kongsberg	81	85	60	84	75
Kragerø	45	56	33		
Kristiansand ²	351	405	472	370	445
Larvik	101	87	138	85	119
Lister			89	90	69
Lofoten ³	69	71	69	56	48
Lyngdal	43	37			
Midthordland	162	153	141		
Moss	173	148	158	143	194
Namdal	44	64	79	81	65
Nedre Romerike	339	346	351	342	312
Nedre Telemark ⁶	30	63	49	42	333
Nes	97	73			
Nordfjord	39	48			
Nord-Gudbrandsdal	37	32	21	48	37
Nordhordland ⁴	109	102	70	260	307

Embete	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	128	147	130	106	130
Nordre Vestfold			84	126	133
Nord-Troms	302	310	265	280	282
Nord-Østerdal	41	26	54	36	39
Ofoten	99	101	106	93	86
Oslo byfogdebete	2	4	6	322	262
Oslo byskriver og skifterett	306	425	339		
Oslo tingrett	2577	2811	2407	2489	2228
Rana ³	48	76	82	65	79
Ringerike	66	76	67	58	69
Romsdal	104	114	102	95	108
Ryfylke	91	76	103	88	
Salten ³	211	198	241	207	234
Sandefjord	91	66	128	126	121
Sandnes	182	210	156		
Sarpsborg	149	202	192	133	170
Senja	64	70	83	65	74
Skien og Porsgrunn ⁶	252	238	241	284	
Sogn			35	49	56
Solør	21	27	18		
Stavanger byfogdebete	39	32	29	28	
Stavanger tingrett ⁵	477	474	366	351	418
Stjør- og Verdal	81	101	116	104	112
Sunnfjord	74	72			
Sunnhordland	134	108	88	99	94
Sunnmøre	236	225	212	211	220
Sør-Sunnmøre	43	53	38	46	56
Sør-Gudbrandsdal	117	90	98	90	71
Sør-Trøndelag ¹	127	129	198	169	158
Sør-Østerdal	69	74	65	68	104
Tinn og Heddal	37	40	42	38	
Toten	85	104	64	100	104
Trondenes	94	89	144	90	87
Trondheim ¹	458	500	522	438	430
Tønsberg	256	249	237	223	261
Valdres	49	42	46	35	38
Vesterålen	79	83	94	64	66
Vest-Telemark ⁵	27	37	33	34	24
Vinger og Odal	70	76	104		
Voss	18	28	14		
Ytre Follo	140	123			
Ytre Sogn	55	55			
Øst-Finnmark		69	79	72	63
Øvre Romerike			138	170	176
Totalt	12969	13944	13290	13020	12981

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Tvistemålssaker beholdning 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	53	73	61	32	33
Alta ²	25	35	33	21	34
Asker og Bærum	362	348	306	270	290
Aust-Agder		111	96	93	103
Aust-Telemark					35
Bergen byfogdebete	38	40	31		
Bergen tingrett ⁴	386	544	436	423	407
Brennøy	44	41	50	47	29
Dalane ³	39	33	43	55	67
Drammen	213	261	208	186	180
Eidsvoll	107	96			
Eiker, Modum og Sigdal	38	36	44	53	50
Fjordane			159	118	94
Flekkefjord	12	16			
Follo			151	136	137
Fosen ¹	38	54	42	37	46
Fredrikstad	112	115	137	140	125
Glåmdal				40	47
Hadeland og Land	38	22	39	29	42
Halden	24	40	34	23	24
Hallingdal	19	31	33	31	38
Hammerfest ²	32	29	29	28	23
Hardanger ⁴	27	19	27	14	26
Haugesund	39	54	47	56	45
Hedmarken	99	61	74	90	88
Heggen og Frøland	53	66	37	32	38
Holmestrand	22	35			
Horten	37	53			
Inderøy	21	27	34	22	30
Indre Finnmark		17	15	29	21
Indre Follo	119	120			
Indre Sogn	18				
Jæren ^{4,5}	80	65	69	219	157
Karmsund	79	79	86	58	83
Kongsberg	20	19	35	23	20
Kragerø	21	30	26		
Kristiansand ²	71	114	166	175	183
Larvik	52	63	53	75	64
Lister			35	28	44
Lofoten ³	35	34	31	25	22
Lyngdal	15	17			
Midthordland	72	72	72		
Moss	84	80	84	108	94
Namdal	26	42	45	31	38
Nedre Romerike	199	130	150	142	134
Nedre Telemark ⁶	29	25	19	23	141
Nes	23	40			
Nordfjord	26	25			
Nord-Gudbrandsdal	18	7	18	19	20
Nordhordland ⁴	48	42	53	143	158

	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	71	49	38	60	71
Nordre Vestfold			94	82	73
Nord-Troms	152	131	144	154	157
Nord-Østerdal	9	21	20	18	10
Ofoten	54	63	75	67	57
Oslo byfogdebete	1	2	4	91	78
Oslo byskriver og skifterett	117	109	109		
Oslo tingrett	2019	1793	1559	1350	1522
Rana ³	60	67	58	64	76
Ringerike	32	25	31	35	36
Romsdal	64	55	53	48	53
Ryfylke	38	44	33	41	
Salten ³	75	107	80	101	95
Sandefjord	79	102	85	74	65
Sandnes	82	102	94		
Sarpsborg	96	95	75	50	65
Senja	25	33	26	40	35
Skien og Porsgrunn ⁶	96	123	99	137	
Sogn			29	34	30
Solør	16	13	17		
Stavanger byfogdebete	13	16	10	18	
Stavanger tingrett ⁵	287	302	248	195	287
Stjør- og Verdal	59	58	44	49	65
Sunnfjord	77	72			
Sunnhordland	59	52	51	42	66
Sunnmøre	98	120	100	108	135
Sør-Sunnmøre	15	26	24	23	37
Sør-Gudbrandsdal	20	54	52	33	32
Sør-Trøndelag ¹	69	110	86	93	106
Sør-Østerdal	28	27	25	42	44
Tinn og Heddal	15	19	17	21	
Toten	59	42	43	52	56
Trondenes	46	61	59	39	49
Trondheim ¹	216	208	194	205	220
Tønsberg	128	123	133	140	134
Valdres	21	22	22	31	35
Vesterålen	49	49	37	41	39
Vest-Telemark ⁵	13	19	18	22	24
Vinger og Odal	41	41	44		
Voss	14	3	12		
Ytre Follo	52	51			
Ytre Sogn	23	30			
Øst-Finnmark		51	34	29	40
Øvre Romerike			91	91	93
Totalt	7401	7751	7175	6794	7095

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Tvistemålssaker saksbehandlingstid 2003-2007, måneder

	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	8,9	9,2	11,8	10,4	6,6
Alta ²	5,8	5,2	7,8	6,1	4,4
Asker og Bærum	6,0	6,7	7,3	6,2	5,9
Aust-Agder		8,0	7,0	5,2	5,5
Aust-Telemark					5,1
Bergen byfogdebete	3,9	4,2	3,8		
Bergen tingrett ⁴	7,9	8,7	8,7	7,6	7,5
Brønnøy	5,0	5,0	4,6	4,2	3,5
Dalane ³	5,6	6,0	6,9	6,9	7,4
Drammen	8,0	6,9	7,7	6,8	6,3
Eidsvoll	7,4	7,7			
Eiker, Modum og Sigdal	4,3	3,9	4,1	4,3	4,5
Fjordane			10,1	11,6	8,9
Flekkefjord	4,2	5,6			
Follo			6,3	5,9	5,2
Fosen ¹	4,8	6,4	7,8	7,1	5,2
Fredrikstad	6,7	6,3	7,1	7,3	6,5
Glåmdal				6,7	5,5
Hadeland og Land	4,8	5,2	4,7	5,8	5,0
Halden	4,1	4,1	6,0	5,5	4,3
Hallingdal	6,8	7,0	7,6	5,8	5,7
Hammerfest ²	5,1	6,2	7,4	6,0	4,6
Hardanger ⁴	7,7	8,4	6,6	9,1	6,8
Haugesund	6,8	5,0	6,6	6,4	6,9
Hedmarken	5,6	4,8	4,9	5,5	5,0
Heggen og Frøland	6,3	7,3	7,4	5,8	4,5
Holmestrand	4,8	6,1			
Horten	7,5	6,7			
Inderøy	4,3	3,5	4,5	5,1	3,9
Indre Finnmark		3,0	5,8	6,3	6,8
Indre Follo	7,2	8,8			
Indre Sogn	4,4	5,3			
Jæren ^{4,5}	4,5	4,3	4,9	6,4	6,7
Karmsund	5,8	7,2	6,8	9,0	6,4
Kongsberg	3,1	3,3	3,5	3,3	3,1
Kragerø	6,3	5,7	7,5		
Kristiansand ²	5,9	6,2	5,8	5,4	4,9
Larvik	9,2	7,7	5,8	5,4	7,8
Lister			6,0	5,7	4,4
Lofoten ³	6,6	5,6	6,0	5,8	7,9
Lyngdal	5,7	6,6			
Midthordland	5,3	5,2	6,8		
Moss	7,1	7,5	7,1	7,2	7,1
Namdal	6,6	4,7	6,5	5,8	5,4
Nedre Romerike	5,8	6,5	5,4	5,4	5,7
Nedre Telemark ⁶	6,2	5,5	6,5	5,7	5,3
Nes	3,7	3,2	4,0		
Nordfjord	7,1	6,8			
Nord-Gudbrandsdal	5,3	4,5	5,2	5,7	4,9
Northordland ⁴	6,0	7,6	5,7	6,3	5,6

	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	5,6	5,3	4,2	4,2	5,2
Nordre Vestfold			9,0	9,2	7,5
Nord-Troms	6,5	6,0	6,1	6,1	5,8
Nord-Østerdal	4,2	4,4	4,5	5,8	4,7
Ofoten	6,8	5,9	7,2	7,9	8,2
Oslo byfogdebete	3,6	6,4	7,8	3,3	3,7
Oslo byskriver og skifterett	3,4	3,7	3,5		
Oslo tingrett	9,3	9,3	8,9	8,1	7,0
Rana ³	7,5	11,0	10,7	12,2	9,6
Ringerike	4,2	5,2	4,4	5,8	5,9
Romsdal	5,3	6,1	6,7	5,8	5,7
Ryfylke	7,1	4,9	11,3	5,3	
Salten ³	5,0	4,8	4,3	5,1	5,2
Sandefjord	8,9	9,9	8,1	9,3	8,5
Sandnes	6,4	5,2	7,8		
Sarpsborg	5,7	5,6	5,9	6,3	4,2
Senja	7,6	4,9	4,7	5,6	6,1
Skien og Porsgrunn ⁶	5,2	4,4	4,8	5,4	
Sogn			6,0	7,2	7,4
Solør	4,6	5,9	8,4		
Stavanger byfogdebete	3,8	3,3	4,8	3,7	
Stavanger tingrett ⁵	6,6	6,9	7,5	8,1	6,4
Stjøer- og Verdal	6,2	6,7	6,7	5,4	5,5
Sunnfjord	8,4	8,3			
Sunnhordland	8,1	5,9	7,4	6,6	5,3
Sunnmøre	5,1	5,0	5,7	5,3	5,8
Sør-Sunnmøre	4,3	4,5	4,6	4,6	5,9
Sør-Gudbrandsdal	5,9	5,0	5,4	5,6	5,2
Sør-Trøndelag ¹	6,5	7,3	7,8	6,3	5,5
Sør-Østerdal	3,6	3,6	3,8	4,8	4,1
Tinn og Heddal	4,2	4,1	4,6	4,7	
Toten	7,4	5,8	7,1	7,2	5,6
Trondenes	6,1	5,6	7,0	6,1	5,3
Trondheim ¹	5,4	5,0	5,0	5,2	5,2
Tønsberg	5,8	5,7	5,6	6,3	6,9
Valdres	9,8	5,4	8,1	7,9	8,4
Vesterålen	8,9	9,1	6,5	6,7	7,8
Vest-Telemark ⁵	8,3	7,2	6,4	5,1	5,5
Vinger og Odal	5,7	4,7	8,5		
Voss	7,3	6,3	3,6		
Ytre Follo	5,0	5,6			
Ytre Sogn	3,8	5,8			
Øst-Finnmark		5,4	5,5	4,8	5,4
Øvre Romerike			8,2	6,9	5,6
Veid gjennomskift	6,7	6,9	7,0	6,6	6,1

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Enedommersaker innkommet 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	212	247	171	238	257
Alta ²	221	213	133	205	220
Asker og Bærum	865	962	979	898	1194
Aust-Agder	698	698	825	896	775
Aust-Telemark					247
Bergen ⁴	2219	2347	2340	2473	2659
Bronnøy	95	70	70	95	71
Dalane ³	114	113	132	128	142
Drammen	770	803	794	909	994
Eidsvoll	294	369			
Eiker, Modum og Sigdal	485	422	316	427	421
Fjordane	67	102	471	448	541
Flekkefjord					
Follo			655	757	722
Fosen ¹	145	161	151	142	124
Fredrikstad	529	569	524	738	616
Glåmdal				396	338
Hadeland og Land	194	152	200	237	206
Halden	537	826	813	646	672
Hallingdal	82	68	72	117	103
Hammerfest ²	210	190	82	137	186
Hardanger ⁴	104	123	111	138	98
Haugesund	373	337	364	314	368
Hedmarken	521	473	493	525	557
Heggen og Frøland	315	248	288	353	316
Holmestrand	257	223			
Horten	305	432			
Inderøy	196	237	165	223	214
Indre Finnmark		89	152	153	163
Indre Follo	419	448			
Indre Sogn	117	85			
Jæren ^{4, 5}	369	412	421	924	1013
Karmsund	328	366	376	380	364
Kongsberg	185	183	119	170	209
Kragerø	106	97	104		
Kristiansand ²	1214	1323	1335	1454	1485
Larvik	414	408	298	344	352
Lister			152	150	251
Lofoten ³	189	92	115	121	146
Lyngdal	120	139			
Midthordland	430	376	423		
Moss	490	406	458	500	503
Namdal	209	209	143	183	180
Nedre Romerike	1070	1227	1201	1631	1701
Nedre Telemark ⁶	144	124	112	133	1039
Nes	152	242			
Nordfjord	149	151			
Nord-Gudbrandsdal	77	95	46	91	79
Nordhordland ⁴	168	169	186	587	728

	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	323	394	504	431	424
Nordre Vestfold			352	452	505
Nord-Troms	950	843	978	909	960
Nord-Østerdal	71	79	51	70	76
Ofoten	171	207	157	248	234
Oslo	6283	6156	6331	6562	7437
Rana ³	322	337	257	333	300
Ringerike	300	322	309	356	326
Romsdal	274	311	313	384	333
Ryfylke	196	160	140	133	
Salten ³	537	515	595	620	636
Sandefjord	433	207	246	355	347
Sandnes	459	432	412		
Sarpsborg	514	463	572	542	582
Senja	263	229	213	232	286
Skien og Porsgrunn ⁶	933	1007	856	1047	
Sogn			111	102	127
Solør	79	87	66		
Stavanger ⁵	1352	1263	1068	1043	1372
Stjør- og Verdal	290	359	331	375	349
Sunnfjord	289	295			
Sunnhordland	197	257	203	217	240
Sunnmøre	540	592	704	662	752
Søre Sunnmøre	127	128	142	167	140
Sør-Gudbrandsdal	194	203	161	179	180
Sør-Trøndelag ¹	364	469	446	479	407
Sør-Østerdal	186	226	245	245	279
Tinn og Heddal	146	198	131	106	
Toten	414	322	281	398	397
Trondenes	137	221	164	193	220
Trondheim ¹	1198	1269	1279	1388	1386
Tonsberg	651	612	816	892	1067
Valdres	84	84	55	74	78
Vesterålen	147	193	131	177	199
Vest-Telemark ⁵	68	50	30	69	85
Vinger og Odal	236	344	232		
Voss	52	43	43		
Ytre Follo	300	228			
Ytre Sogn	68	57			
Øst-Finnmark		246	333	328	251
Øvre Romerike			317	460	456
Totalt	34608	36434	35365	38489	40685

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Enedommersaker behandlet 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	194	245	167	238	257
Alta ²	226	210	128	199	225
Asker og Bærum	861	959	994	897	1187
Aust-Agder		657	833	888	774
Aust-Telemark			260		260
Bergen ⁴	2197	2341	2298	2479	2635
Bronnøy	92	72	66	94	75
Dalane ³	116	115	126	126	144
Drammen	749	781	800	901	1021
Eidsvoll	276	353			
Eiker, Modum og Sigdal	485	420	301	412	414
Fjordane			463	446	555
Flekkefjord	71	102			
Follo			671	735	731
Fosen ¹	130	173	134	147	133
Fredrikstad	524	549	518	744	622
Glåmdal			388		353
Hadeland og Land	191	160	170	248	202
Halden	543	805	809	662	667
Hallingdal	79	69	69	109	111
Hammerfest ²	210	193	71	139	192
Hardanger ⁴	106	118	119	122	115
Haugesund	364	325	364	308	380
Hedmarken	507	480	495	525	560
Heggen og Frøland	310	252	270	353	323
Holmestrand	250	222			
Horten	283	403			
Inderøy	192	240	157	225	211
Indre Finnmark		79	149	150	174
Indre Follo	415	431			
Indre Sogn	120	86			
Jæren ^{4,5}	366	403	390	897	1057
Karmsund	333	345	374	388	363
Kongsberg	185	185	117	165	213
Kragerø	102	91	101		
Kristiansand ²	1137	1344	1362	1445	1496
Larvik	424	413	307	326	359
Lister			159	151	250
Lofoten ³	187	96	104	124	144
Lyngdal	117	146			
Midthordland	427	376	413		
Moss	493	407	460	499	496
Namdal	219	207	137	179	184
Nedre Romerike	1033	1253	1209	1636	1690
Nedre Telemark ⁶	142	128	108	121	1043
Nes	157	235			
Nordfjord	136	146			
Nord-Gudbrandsdal	73	97	46	88	80
Northordland ⁴	162	173	179	586	709

	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	330	382	483	438	426
Nordre Vestfold			385	436	516
Nord-Troms	972	834	994	903	956
Nord-Østerdal	71	75	49	70	76
Ofoten	163	206	133	244	243
Oslo	6011	6113	6468	6587	7315
Rana ³	319	299	213	343	297
Ringerike	301	319	286	353	309
Romsdal	268	314	292	380	344
Ryfylke	203	158	134	129	
Salten ³	543	524	561	629	643
Sandefjord	409	172	280	338	372
Sandnes	463	429	401		
Sarpsborg	512	464	550	558	565
Senja	266	226	194	238	286
Skien og Porsgrunn ⁶	917	979	876	1057	
Sogn			108	104	121
Solør	79	84	65		
Stavanger ⁵	1362	1224	1081	1004	1394
Stjør- og Verdal	294	357	317	381	350
Sunnfjord	285	291			
Sunnhordland	199	252	188	219	236
Sunnmøre	539	578	699	667	753
Søre Sunnmøre	127	125	140	162	149
Sør-Gudbrandsdal	193	202	164	169	183
Sør-Trøndelag ¹	347	444	440	478	422
Sør-Østerdal	174	234	241	247	275
Tinn og Heddal	142	192	131	107	
Toten	400	339	248	399	378
Trondenes	132	223	143	199	219
Trondheim ¹	1157	1281	1281	1331	1429
Tonsberg	637	591	828	872	1052
Valdres	80	85	48	76	71
Vesterålen	148	194	119	177	200
Vest-Telemark ⁵	65	49	34	65	86
Vinger og Odal	236	334	208		
Voss	55	43	40		
Ytre Follo	276	249			
Ytre Sogn	66	55			
Øst-Finnmark		227	334	331	253
Øvre Romerike			315	448	437
Totalt	35399	36032	35109	38279	40761

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Enedommersaker beholdning 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	22	24	7	8	8
Alta ²	4	7	5	11	6
Asker og Bærum	51	50	37	37	44
Aust-Agder		45	37	50	46
Aust-Telemark					8
Bergen ⁴	163	182	159	182	194
Bronnøy	5	3	4	5	1
Dalane ³	4	2	6	8	6
Drammen	66	85	53	71	43
Eidsvoll	37	55			
Eiker, Modum og Sigdal	15	17	15	30	37
Fjordane			22	21	9
Flekkefjord	1	4			
Follo			16	36	27
Fosen ¹	21	11	27	18	9
Fredrikstad	25	43	39	26	17
Glåmdal				31	16
Hadeland og Land	14	6	31	19	24
Halden	13	34	23	10	12
Hallingdal	3	2	3	11	3
Hammerfest ²	10	7	11	9	3
Hardanger ⁴	5	10	2	20	2
Haugesund	15	28	22	27	13
Hedmarken	33	23	19	19	16
Heggen og Frøland	16	13	18	21	12
Holmestrand	11	12			
Horten	28	57			
Inderøy	7	4	8	7	10
Indre Finnmark		10	13	18	6
Indre Follo	25	36			
Indre Sogn					
Jeren ^{4,5}	13	20	39	91	43
Karmsund	6	26	24	16	18
Kongsberg	2		2	7	3
Kragerø	7	12	11		
Kristiansand ²	126	87	45	50	40
Larvik	21	15	6	29	19
Lister			9	8	9
Lofoten ³	6	2	9	6	8
Lyngdal	7	5			
Midthordland	17	18	25		
Moss	31	34	24	20	27
Namdal	1	3	6	10	6
Nedre Romerike	74	44	47	38	47
Nedre Telemark ⁶	6	1	5	16	33
Nes	6	13			
Nordfjord	16	10			
Nord-Gudbrandsdal	5	3		3	2
Nordhordland ⁴	13	7	14	46	62

	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	13	25	21	12	10
Nordre Vestfold			34	52	42
Nord-Troms	25	34	13	19	23
Nord-Østerdal		4	2	2	2
Ofoten	17	15	31	23	13
Oslo	578	517	285	292	405
Rana ³	9	46	47	33	22
Ringerike	17	20	23	17	34
Romsdal	19	8	20	20	9
Ryfylke	5	7	6	10	
Salten ³	28	19	34	27	21
Sandefjord	42	69	23	41	12
Sandnes	16	16	24		
Sarpsborg	32	31	38	25	36
Senja	1	4	19	12	12
Skien og Porsgrunn ⁶	35	63	41	37	
Sogn			5	3	9
Solør	2	4	1		
Stavanger ⁵	38	75	35	73	57
Stjør- og Verdal	8	10	14	8	7
Sunnfjord	14	12			
Sunnhordland	8	13	24	15	19
Sunnmore	18	32	33	25	20
Søre Sunnmøre	3	6	8	13	4
Sør-Gudbrandsdal	12	11	8	19	16
Sør-Trøndelag ¹	45	70	35	30	12
Sør-Østerdal	12	5	8	8	10
Tinn og Heddal	6	10	7	5	
Toten	30	12	33	34	52
Trondenes	20	18	21	8	9
Trondheim ¹	64	51	36	103	48
Tønsberg	40	61	39	54	69
Valdres	6	5	7	5	12
Vesterålen	8	7	12	12	9
Vest-Telemark ⁵	3	4		4	3
Vinger og Odal	7	18	24		
Voss	1	1	4		
Ytre Follo	34	10			
Ytre Sogn	3	2			
Øst-Finnmark		25	21	16	14
Øvre Romerike			24	35	55
Totalt	2236	2410	1903	2127	1955

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Enedommersaker saksbehandlingstid 2003-2007, måneder

	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	0,5	1,1	1,0	0,5	0,4
Alta ²	0,4	0,4	0,6	0,5	0,5
Asker og Bærum	0,6	0,7	0,5	0,5	0,4
Aust-Agder	0,8	0,8	0,6	0,6	0,5
Aust-Telemark					0,8
Bergen ⁴	1,0	0,8	0,7	0,6	0,7
Bronnøy	0,7	1,2	0,8	0,4	0,5
Dalane ³	0,6	0,5	0,5	0,4	0,7
Drammen	1,1	0,6	1,0	0,7	0,5
Eidsvoll	0,6	0,9			
Eiker, Modum og Sigdal	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Fjordane		0,6	0,6	0,6	0,5
Flekkefjord	0,7	0,5			
Follo			0,6	0,6	0,5
Fosen ¹	0,6	0,7	0,6	0,7	0,8
Fredrikstad	0,5	0,5	0,9	0,7	0,6
Glåmdal			0,7	0,7	0,6
Hadeland og Land	0,9	0,8	1,0	0,9	0,8
Halden	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
Hallingdal	0,5	0,5	0,6	0,5	0,6
Hammerfest ²	0,6	0,6	0,7	0,4	0,4
Hardanger ⁴	0,8	0,8	0,7	1,0	0,9
Haugesund	0,4	0,5	0,7	0,6	0,4
Hedmarken	0,7	0,5	0,4	0,4	0,4
Heggen og Frøland	0,6	0,7	0,5	0,6	0,5
Holmestrand	0,5	0,5			
Horten	0,5	0,8			
Inderøy	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4
Indre Finnmark	0,8	0,8	0,5	0,7	0,7
Indre Follo	0,8	0,8			
Indre Sogn	0,4	0,3			
Jæren ^{4,5}	0,4	0,4	0,6	0,8	0,7
Karmsund	0,4	0,4	0,6	0,6	0,6
Kongsberg	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
Kragerø	0,5	0,5	1,3		
Kristiansand ²	0,6	0,7	0,7	0,4	0,4
Larvik	0,5	0,9	0,6	0,6	0,6
Lister		0,7	0,4	0,4	0,4
Lofoten ³	0,4	0,5	0,6	1,0	0,6
Lyngdal	0,5	0,4			
Midthordland	0,6	0,6	0,6		
Moss	0,8	0,6	0,8	0,8	0,7
Namdal	0,6	0,4	0,6	0,7	0,5
Nedre Romerike	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
Nedre Telemark ⁶	0,5	0,5	0,5	0,7	0,5
Nes	0,7	0,6			
Nordfjord	0,3	0,3			
Nord-Gudbrandsdal	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4
Nordhordland ⁴	0,4	0,7	0,6	0,7	0,5

	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5
Nordre Vestfold			1,9	0,9	0,7
Nord-Troms	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3
Nord-Østerdal	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4
Ofoten	0,9	0,6	0,9	0,8	0,9
Oslo	0,7	0,9	0,6	0,5	0,4
Rana ³	0,8	0,6	1,7	1,2	1,3
Ringerike	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7
Romsdal	0,6	0,7	0,8	0,7	0,6
Ryfylke	0,8	0,6	0,7	0,6	0,6
Salten ³	0,6	0,5	0,6	0,6	0,5
Sandefjord	0,9	1,1	1,7	1,0	0,8
Sandnes	0,5	0,6	0,5		
Sarpsborg	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5
Senja	0,3	0,3	0,4	0,7	0,4
Skien og Porsgrunn ⁶	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Sogn			0,5	0,7	0,6
Solør	0,6	0,6	0,9		
Stavanger ⁵	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6
Stjør- og Verdal	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5
Sunnfjord	0,4	0,4			
Sunnhordland	0,8	0,6	0,8	0,8	0,7
Sunnmøre	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4
Søre Sunnmøre	0,4	0,7	0,8	0,5	0,7
Sør-Gudbrandsdal	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7
Sør-Trøndelag ¹	0,7	0,8	0,5	0,6	0,5
Sør-Østerdal	0,4	0,5	0,4	0,5	0,3
Tinn og Heddal	0,5	0,6	0,7	0,6	0,6
Toten	0,8	0,8	1,0	1,1	0,9
Trondenes	0,7	0,5	0,7	0,7	0,4
Trondheim ¹	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4
Tønsberg	0,7	0,7	0,8	0,5	0,5
Valdres	0,7	0,7	0,7	0,7	1,0
Vesterålen	0,5	0,7	0,7	0,6	0,5
Vest-Telemark ⁵	1,0	1,0	1,1	0,9	0,7
Vinger og Odal	0,4	0,5	0,6		
Voss	0,4	0,3	0,3		
Ytre Follo	0,6	0,6			
Ytre Sogn	0,7	0,9			
Øst-Finnmark		0,6	0,6	0,5	0,4
Øvre Romerike					
Veid gjennomsnitt	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Meddomsrettssaker innkommet 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	98	140	127	109	95
Alta ²	124	107	104	96	169
Asker og Bærum	329	369	410	356	391
Aust-Agder		362	367	372	368
Aust-Telemark					154
Bergen ⁴	760	823	1027	876	902
Brønnøy	27	37	27	28	19
Dalane ³	65	52	54	61	57
Drammen	284	455	325	386	413
Eidsvoll	242	373			
Eiker, Modum og Sigdal	177	198	157	216	155
Fjordane			247	194	181
Flekkefjord	33	30			
Follo			302	352	262
Fosen ¹	44	61	46	62	45
Fredrikstad	240	258	253	275	306
Glåmdal			244		194
Hadeland og Land	94	68	102	112	97
Halden	152	148	298	232	224
Hallingdal	53	50	104	105	94
Hammerfest ²	141	147	130	120	117
Hardanger ⁴	85	82	88	80	93
Haugesund	195	207	197	183	181
Hedmarken	348	371	407	426	419
Heggen og Frøland	143	135	166	173	167
Holmestrand	119	119			
Horten	175	167			
Indre Finnermark	80	69	72	52	50
Indre Follo		84	86	99	132
Indre Follo	222	216			
Indre Sogn	91	72			
Jæren ^{4,5}	103	101	168	400	458
Karmsund	113	141	142	143	144
Kongsberg	91	101	103	96	90
Kragerø	65	53	55		
Kristiansand ²	480	711	683	614	495
Larvik	249	248	235	256	196
Lister			115	85	89
Lofoten ³	66	94	79	56	77
Lyngholm	66	63			
Midthordland	208	156	190		
Moss	152	160	155	174	150
Namdal	108	86	51	48	32
Nedre Romerike	332	346	442	373	450
Nedre Telemark ⁶	83	87	77	61	521
Nes	107	130			
Nordfjord	106	100			
Nord-Gudbrandsdal	54	51	53	53	57
Nordhordland ⁴	119	75	88	241	242

	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	165	219	293	207	232
Nordre Vestfold			220	249	303
Nord-Troms	480	511	458	471	482
Nord-Østerdal	53	68	93	64	47
Ofoten	71	119	133	129	120
Oslo	3662	3222	3425	3126	3027
Rana ³	235	218	202	222	170
Ringerike	112	114	141	153	133
Romsdal	131	134	147	160	157
Ryfylke	46	59	71	73	
Salten ³	244	205	265	240	214
Sandefjord	121	145	130	162	248
Sandnes	174	184	177		
Sarpsborg	175	185	271	217	205
Senja	143	118	113	155	131
Skien og Porsgrunn ⁶	280	412	466	528	
Sogn			97	69	89
Solør	58	44	42		
Stavanger ⁵	377	315	334	336	444
Stjør- og Verdal	156	132	160	127	127
Sunnfjord	128	146			
Sunnhordland	132	177	159	126	135
Sunnmøre	271	259	256	279	365
Søre Sunnmøre	75	76	98	68	64
Sør-Gudbrandsdal	70	76	68	74	58
Sør-Trøndelag ¹	132	148	127	116	106
Sør-Østerdal	124	109	125	130	114
Tinn og Heddal	100	121	105	73	
Toten	128	97	99	158	126
Trondenes	82	112	96	93	117
Trondheim ¹	308	386	327	333	282
Tønsberg	251	278	290	333	290
Valdres	27	32	37	52	32
Vesterålen	78	92	98	97	118
Vest-Telemark ⁵	48	47	37	34	45
Vinger og Odal	156	118	158		
Voss	31	24	29		
Ytre Follo	136	115			
Ytre Sogn	39	34			
Øst-Finnermark		142	198	157	181
Øvre Romerike			374	339	416
Totalt	16499	16896	17651	16959	16864

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Meddomsrettssaker behandlet 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	72	92	163	131	104
Alta ²	126	112	102	91	160
Asker og Bærum	322	369	409	396	361
Aust-Agder		296	461	340	373
Aust-Telemark					149
Bergen ⁴	760	898	966	1046	918
Bremøy	20	40	30	30	22
Dalane ³	66	56	45	64	58
Drammen	249	364	378	380	427
Eidsvoll	253	277			
Eiker, Modum og Sigdal	168	204	135	205	158
Fjordane			224	228	181
Flekkefjord	34	37			
Follo			316	303	326
Fosen ¹	50	56	46	58	49
Fredrikstad	254	250	226	239	320
Glåmdal				250	209
Hadeland og Land	97	72	96	106	110
Halden	164	122	231	288	227
Hallingdal	54	51	84	106	95
Hammerfest ²	124	153	123	121	133
Hardanger ⁴	92	71	99	67	93
Haugesund	211	160	159	223	178
Hedmarken	310	362	434	422	409
Heggen og Frøland	115	139	151	195	205
Holmestrand	107	123			
Horten	156	112			
Indre Finnmark	76	59	73	54	56
Indre Follo	208	228	72	105	133
Indre Sogn	76	92			
Jeren ^{4,5}	96	96	165	322	484
Karmsund	108	128	130	132	160
Kongsberg	95	94	108	91	99
Kragerø	76	50	46		
Kristiansand ²	482	688	724	646	515
Larvik	291	226	275	245	202
Lister			107	104	87
Lofoten ³	71	89	71	72	74
Lyngdal	57	50			
Midthordland	230	195	160		
Moss	153	173	149	173	159
Namdal	99	71	77	52	29
Nedre Romerike	354	327	464	377	410
Nedre Telemark ⁶	71	86	74	71	527
Nes	101	128			
Nordfjord	122	105			
Nord-Gudbrandsdal	57	48	57	53	53
Northordland ⁴	90	98	79	272	248

	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	205	186	308	230	205
Nordre Vestfold			248	248	328
Nord-Troms	528	498	430	474	465
Nord-Østerdal	55	71	88	73	47
Ofoten	89	89	90	162	129
Oslo	3812	3383	3549	3365	2913
Rana ³	200	186	184	238	175
Ringerike	104	120	127	152	141
Romsdal	130	131	147	167	155
Ryfylke	46	50	69	73	
Salten ³	244	249	241	209	267
Sandefjord	117	72	177	152	292
Sandnes	172	195	169		
Sarpsborg	167	197	233	243	187
Senja	127	122	113	133	152
Skien og Porsgrunn ⁶	281	337	443	544	
Sogn		91	78		75
Solør	59	48	38		
Stavanger ⁵	349	317	319	319	455
Stjøer- og Verdal	154	130	143	158	131
Sumnfjord	152	151			
Sumhordland	140	163	136	142	128
Summøre	260	251	271	258	358
Sør- Sunnmøre	75	73	84	75	70
Sør-Gudbrandsdal	86	76	68	69	56
Sør-Trøndelag ¹	138	134	137	124	121
Sør-Østerdal	113	116	128	136	106
Tinn og Heddal	82	109	120	80	
Toten	148	106	69	159	110
Trondenes	85	99	77	114	120
Trondheim ¹	348	337	366	313	307
Tønsberg	279	241	314	344	291
Valdres	28	35	40	43	36
Vesterålen	76	84	83	119	99
Vest-Telemark ⁵	38	50	48	33	34
Vinger og Odal	144	130	147		
Voss	29	24	28		
Ytre Follo	108	136			
Ytre Sogn	36	32			
Øst-Finnmark		104	175	195	177
Øvre Romerike			345	410	402
Totalt	16626	16343	17552	17690	17033

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Meddomsrettssaker beholdning 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Alstahaug	52	99	52	23	13
Alta ²	32	27	29	34	43
Asker og Bærum	94	87	88	50	78
Aust-Agder		170	71	103	98
Aust-Telemark					16
Bergen ⁴	211	397	431	255	233
Brønnøy	14	11	8	6	3
Dalane ³	11	7	15	12	11
Drammen	109	199	93	99	85
Eidsvoll	98	193			
Eiker, Modum og Sigdal	28	22	22	34	30
Fjordane			71	37	35
Flekkefjord	5	6			
Follo			50	97	33
Fosen ¹	8	13	13	14	10
Fredrikstad	77	86	63	93	78
Glåmdal			40	25	
Hadeland og Land	23	19	25	31	17
Halden	20	46	85	30	27
Hallingdal	11	10	29	27	26
Hammerfest ²	28	22	29	27	10
Hardanger ⁴	8	19	8	20	19
Haugesund	28	75	85	44	46
Hedmarken	75	79	52	56	66
Heggen og Frøland	70	66	79	56	18
Holmestrand	25	22			
Horten	56	111			
Inderøy	6	16	15	13	7
Indre Finnmark		20	33	27	26
Indre Follo	96	84			
Indre Sogn	20				
Jeren ^{4,5}	24	30	30	137	108
Karmsund	32	45	39	50	34
Kongsberg	2	9	4	9	
Kragerø	10	12	12		
Kristiansand ²	126	143	96	64	44
Larvik	73	94	51	62	56
Lister			30	11	13
Lofoten ³	12	18	27	11	14
Lyngdal	19	20			
Midthordland	78	39	46		
Moss	49	48	43	43	34
Namdal	25	40	12	8	11
Nedre Romerike	73	88	82	77	117
Nedre Telemark ⁶	14	16	13	3	107
Nes	15	17			
Nordfjord	14	22			
Nord-Gudbrandsdal	6	9	4	4	8
Northordland ⁴	44	21	30	51	45

	2003	2004	2005	2006	2007
Nordmøre	28	61	38	15	42
Nordre Vestfold			84	85	59
Nord-Troms	126	137	112	108	125
Nord-Østerdal	10	7	13	3	3
Ofoten	24	54	93	43	34
Oslo	1227	1053	851	606	719
Rana ³	69	101	117	91	85
Ringerike	27	21	35	37	29
Romsdal	25	28	28	21	22
Ryfylke	6	15	17	16	
Salten ³	69	25	49	80	25
Sandefjord	55	117	63	74	28
Sandnes	39	28	35		
Sarpsborg	42	30	51	25	43
Senja	37	33	32	53	32
Skien og Porsgrunn ⁶	52	128	121	113	
Sogn			19	10	24
Solør	10	6	5		
Stavanger ⁵	106	103	55	72	77
Stjør- og Verdal	40	42	58	27	23
Sunnfjord	37	49			
Sunnhordland	33	48	40	22	29
Sunnmøre	52	61	40	58	64
Søre Sunnmøre	10	13	27	20	14
Sør-Gudbrandsdal	9	9	9	13	15
Sør-Trøndelag ¹	40	54	33	24	10
Sør-Østerdal	21	16	11	5	13
Tinn og Heddal	27	39	15	8	
Toten	24	15	30	29	45
Trondenes	14	27	46	24	21
Trondheim ¹	56	105	63	82	54
Tønsberg	64	101	74	62	61
Valdres	9	6	3	12	8
Vesterålen	18	26	41	20	40
Vest-Telemark ⁵	16	13	1	2	13
Vinger og Odal	43	31	40		
Voss	7	7	6		
Ytre Follo	48	23			
Ytre Sogn	6	6			
Øst-Finnmark		49	70	31	36
Øvre Romerike			160	77	91
Totalt	4560	5264	4550	3726	3528

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

Meddomsrettssaker saksbehandlingstid 2003-2007, måneder

	2003	0204	2005	2006	2007
Alstahaug	3,2	5,6	5,2	3,7	2,3
Alta ²	3,2	2,4	2,6	2,8	2,8
Askar og Bærum	3,1	2,8	2,6	2,4	2,1
Aust-Agder		5,9	4,2	2,6	3,0
Aust-Telemark					2,4
Bergen ⁴	4,8	6,3	5,8	4,6	3,3
Bronnøy	3,4	3,3	3,2	3,8	2,7
Dalane ³	3,0	2,9	2,6	3,6	3,9
Drammen	4,4	4,2	4,2	3,2	3,2
Eidsvoll	3,9	4,6			
Eiker, Modum og Sigdal	1,7	2,1	1,9	1,8	2,1
Fjordane			3,6	4,1	2,7
Flekkefjord	2,0	2,8			
Follo			3,0	2,8	2,6
Fosen ¹	2,3	3,0	3,1	2,8	2,6
Fredrikstad	3,9	3,9	3,5	3,3	3,6
Glåmdal				2,9	2,3
Hadeland og Land	3,3	2,9	2,8	2,8	2,7
Halden	2,2	2,7	2,6	2,2	2,0
Hallingdal	2,7	2,7	3,0	2,7	2,4
Hammerfest ²	2,4	2,2	3,0	2,4	2,9
Hardanger ⁴	2,9	3,2	2,9	2,5	2,5
Haugesund	2,1	2,3	3,9	3,8	2,7
Hedmarken	2,4	2,2	2,1	1,9	1,7
Heggen og Frøland	4,7	6,3	5,2	4,8	2,9
Holmestrand	2,2	2,0			
Horten	4,6	4,4			
Inderøy	2,7	2,1	2,4	2,8	2,3
Indre Finnmark	2,4	2,4	3,1	3,2	3,4
Indre Follo	4,8	4,6			
Indre Sogn	2,1	3,2			
Jeren ^{4,5}	3,1	2,6	2,8	2,8	3,6
Karmsund	2,4	2,4	3,7	2,9	2,9
Kongsberg	0,9	0,8	0,9	1,3	1,1
Kragerø	2,7	2,3	3,1		
Kristiansand ²	3,0	2,5	2,3	1,8	1,7
Larvik	5,3	3,5	3,1	2,5	3,0
Lister			2,8	2,6	2,6
Lofoten ³	2,6	2,5	3,5	3,0	2,2
Lyngdal	2,7	2,9			
Midthordland	4,8	3,8	2,9		
Moss	4,5	3,6	3,1	3,1	2,5
Namdal	4,3	4,2	3,7	3,7	3,3
Nedre Romerike	3,4	2,7	2,5	2,7	2,8
Nedre Telemark ⁶	1,7	1,8	2,3	2,4	2,1
Nes	1,9	1,6			
Nordfjord	3,1	3,0			
Nord-Gudbrandsdal	2,6	2,5	1,6	1,7	1,7
Nordhordland ⁴	4,2	4,5	2,8	3,1	2,0

	2003	0204	2005	2006	2007
Nordmøre	3,1	1,7	1,8	1,8	2,1
Nordre Vestfold			5,7	4,8	3,6
Nord-Troms	4,2	3,2	2,9	2,7	2,5
Nord-Østerdal	1,0	1,3	1,4	1,3	1,0
Ofoten	5,2	3,5	4,8	5,5	4,0
Oslo	3,5	3,7	3,1	2,7	2,7
Rana ³	4,0	5,2	4,7	5,7	4,8
Ringerike	2,1	2,5	2,8	3,2	2,7
Romsdal	3,0	2,6	2,8	2,3	2,2
Ryfylke	2,6	2,3	2,8	2,9	
Salten ³	2,9	2,7	2,2	2,2	2,5
Sandefjord	4,4	4,9	6,5	5,1	4,4
Sandnes	2,6	2,4	2,0		
Sarpsborg	2,6	2,6	2,6	2,4	1,9
Senja	3,1	3,2	3,3	3,2	2,9
Skien og Porsgrunn ⁶	2,2	2,4	2,8	2,6	
Sogn			2,2	2,7	2,4
Solør	2,7	2,7	2,2		
Stavanger ⁵	2,7	3,6	2,6	2,3	2,5
Stjør- og Verdal	3,6	3,6	3,3	4,1	3,3
Sunnfjord	3,7	3,3			
Sunnhordland	3,6	2,5	2,8	2,8	2,5
Sunnmøre	2,4	2,8	2,3	2,4	2,4
Sør Sunnmøre	2,7	2,5	2,0	2,4	2,7
Sør-Gudbrandsdal	2,9	1,9	2,9	2,1	2,2
Sør-Trøndelag ¹	3,3	3,5	2,6	2,4	2,2
Sør-Østerdal	1,1	1,1	1,2	1,4	0,9
Tinn og Heddal	2,0	2,1	2,7	2,2	
Toten	3,6	3,0	2,5	3,2	3,1
Trondenes	3,1	2,6	3,1	3,6	2,1
Trondheim ¹	2,9	2,4	2,9	2,4	2,4
Tonsberg	3,4	4,2	3,5	2,6	2,4
Valdres	4,7	2,4	1,6	2,1	2,7
Vesterålen	2,9	2,7	3,4	3,3	3,3
Vest-Telemark ⁵	3,7	2,7	3,7	1,7	2,3
Vinger og Odal	3,2	3,2	2,5		
Voss	2,5	3,5	1,4		
Ytre Follo	3,0	3,0			
Ytre Sogn	2,0	1,5			
Øst-Finnmark		2,5	3,5	3,0	2,9
Øvre Romerike			5,2	3,3	2,4
Veid gjennomsnitt	3,4	3,5	3,2	2,9	2,7

¹ Strukturendring 2003

² Strukturendring 2004

³ Strukturendring 2005

⁴ Strukturendring 2006

⁵ Strukturendring 2007

⁶ Skien og Porsgrunn innlemmet i Nedre Telemark 2007

ÅRSSTATISTIKK 2007

FOR

DOMSTOLENE I ANDREINSTANS

Tabellene som presenteres er basert på rapporter fra domstolenes saksbehandlingssystem LOVISA.

Feilregistreringer og programmeringsfeil i tabellproduksjonen kan forekomme, og det kan i enkelte tilfeller være differanser mellom domstolenes egne oversikter og tallmaterialet som presenteres som domstolens saksavvikling for 2007. Domstoladministrasjonen er likevel bl.a. av ressursmessige hensyn nødt til å legge til grunn den elektroniske innrapportering for domstolenes saksavvikling. Rettinger som foretas i saksbehandlingssystemet for saker som er innkommet, saker som er behandlet og beholdninger gjør også at tallene ikke nødvendigvis stemmer 100 % overens.

I noen få tilfeller har vi ikke fått frem domstolenes beholdning, og har da valgt å beregne den forventede beholdningsstørrelsen. I de tilfeller vi har gjort dette, er tallkolonnen markert med grått

SAKSBEHANDLINGSTID:

Stortinget har definert følgende mål for gjennomsnittlig saksbehandlingstid:

Sivile ankesaker	6 måneder
Straffesaker	3 måneder

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden viser saksbehandlingstiden på avgjorte eller avsluttede saker i perioden.

KOMMENTARER TIL ÅRSSTATISTIKKEN

Ankeprøvingsstatistikken er endret i forhold til tidligere år. Saksbehandlingstiden og beholdningen for disse sakene er ikke sammenlignbar med tall før 2004.

På grunn av overgangen til Lovisa har vi ikke saksbehandlingstider for 2003.

Sivile kjæremålssaker

INNKOMMET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	204	198	168	159	155	148
Borgarting	529	522	491	459	465	438
Eidsivating	117	120	139	122	90	113
Frostating	129	128	139	143	141	121
Gulating	315	292	270	204	235	264
Hålogaland	137	140	138	97	110	124
Totalt	1 431	1 400	1 345	1 184	1 196	1 208

BEHANDLET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	190	208	173	146	158	152
Borgarting	520	495	491	469	454	463
Eidsivating	108	115	149	134	86	115
Frostating	139	116	146	152	138	120
Gulating	312	291	281	228	215	263
Hålogaland	140	133	148	97	110	125
Totalt	1 409	1 358	1 388	1 226	1 161	1 238

BEHOLDNING

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	26	15	8	18	15	10
Borgarting	94	104	76	64	71	43
Eidsivating	24	29	24	11	13	10
Frostating	9	19	22	13	15	15
Gulating	72	67	50	21	42	44
Hålogaland	12	19	8	7	7	6
Totalt	237	253	188	134	163	128

SAKSBEHANDLINGSTID

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	0,9		0,9	0,8	1,0	1
Borgarting	1,9		2,0	2,3	1,7	1,7
Eidsivating	1,7		2,4	1,9	1,2	1,2
Frostating	2,2		2,1	2,0	1,2	1,5
Gulating	2,4		2,2	2,5	1,6	2,1
Hålogaland	1,3		1,3	1,0	1,0	1
Veid gjennomsnitt	1,8		1,9	2,0	1,5	1,6

Sivile ankesaker

INNKOMMET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	238	237	206	222	221	217
Borgarting	679	680	586	645	696	628
Eidsivating	132	151	152	125	138	136
Frostating	177	208	193	194	192	162
Gulating	438	411	390	384	363	396
Hålogaland	171	166	157	184	176	170
Totalt	1 835	1 853	1 684	1 754	1 786	1 709

BEHANDLET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	193	233	268	232	219	219
Borgarting	670	638	544	569	706	777
Eidsivating	127	120	156	157	149	132
Frostating	153	206	215	198	211	160
Gulating	453	392	458	515	446	383
Hålogaland	213	157	159	165	199	179
Totalt	1 809	1 746	1 800	1 836	1 930	1 850

BEHOLDNING

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	173	173	110	97	100	97
Borgarting	607	607	593	654	640	490
Eidsivating	101	101	99	66	54	58
Frostating	91	91	80	73	53	54
Gulating	506	506	416	281	196	208
Hålogaland	75	66	64	82	60	51
Totalt	1 553	1 544	1 362	1 253	1 103	958

SAKSBEHANDLINGSTID

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	7,2		8,4	6,6	5,9	5,1
Borgarting	10,1		11,8	12,4	11,6	11,2
Eidsivating	6,6		8	8,3	5,6	4,9
Frostating	6,2		5,6	5,9	5,0	4,7
Gulating	12,8		13,0	11,8	9,5	7,1
Hålogaland	6,2		5,7	5,3	4,8	4,8
Veid gjennomsnitt	9,4		10,0	9,8	8,6	8

Straffesaker kjæremål

INNKOMMET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	731	696	661	610	564	546
Borgarting	1461	1543	1289	1323	1250	1317
Eidsivating	308	296	302	248	255	256
Frostating	286	301	318	269	307	277
Gulating	780	767	784	776	703	716
Hålogaland	228	214	183	187	190	161
Totalt	3 794	3 817	3 537	3 413	3 269	3 273

BEHANDLET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	724	691	662	606	567	543
Borgarting	1450	1511	1293	1335	1252	1320
Eidsivating	309	292	305	250	252	259
Frostating	288	297	331	276	303	273
Gulating	774	732	811	762	713	711
Hålogaland	232	213	183	187	187	153
Totalt	3 777	3 736	3 585	3 416	3 274	3 259

BEHOLDNING

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	13	16	5	5	3,0	6
Borgarting	21	18	45	17	15,0	11
Eidsivating	2	7	4	2	5,0	2
Frostating	4	10	9	0	4,0	6
Gulating	19	48	19	23	9,0	13
Hålogaland	1	2	1	0	3,0	8
Totalt	60	101	83	47	39	46

SAKSBEHANDLINGSTID

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	0,1		0,1	0,1	0,1	0,2
Borgarting	0,2		0,3	0,3	0,3	0,2
Eidsivating	0,2		0,3	0,2	0,2	0,2
Frostating	0,3		0,3	0,3	0,2	0,2
Gulating	0,3		0,4	0,3	0,4	0,2
Hålogaland	0,2		0,2	0,1	0,2	0,1
Veid gj.snitt	0,2		0,3	0,2	0,3	0,2

Straffesaker ankeprøving

INNKOMMET

LOVISA

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	545	672	625	698	673	635
Borgarting	1082	1341	1101	1301	1335	1227
Eidsivating	370	406	434	429	410	445
Frostating	357	390	364	395	364	367
Gulating	709	683	723	697	739	718
Hålogaland	411	401	406	419	428	438
Totalt	3 474	3 893	3 653	3 939	3 949	3 830

BEHANDLET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	537	682	668	692	673	631
Borgarting	1103	1180	1057	1315	1387	1257
Eidsivating	373	385	436	439	403	443
Frostating	359	382	374	387	373	360
Gulating	719	739	721	695	734	708
Hålogaland	413	411	410	419	424	433
Totalt	3 504	3 779	3 666	3 947	3 994	3 832

BEHOLDNING

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	13	3	7	13	25	25
Borgarting	50	50	123	94	78	40
Eidsivating	12	6	19	5	17	17
Frostating	7	15	11	16	3	8
Gulating	26	36	37	32	43	43
Hålogaland	16	6	9	7	7	14
Totalt	124	115	206	167	173	147

SAKSBEHANDLINGSTID

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	0,1		0,3	0,2	0,2	0,2
Borgarting	0,6		1,1	1,1	0,9	0,6
Eidsivating	0,3		0,4	0,3	0,3	0,3
Frostating	0,4		0,7	0,4	0,3	0,3
Gulating	0,4		0,8	0,7	0,8	0,6
Hålogaland	0,3		0,4	0,3	0,3	0,2
Veid gj.snitt	0,4		0,7	0,6	0,6	0,4

SILINGSPROSENT - SAKER HENVIST

	2004	2005	2006	2007
Agder	28,9 %	33,7 %	36,1 %	38,4 %
Borgarting	34,5 %	34,4 %	33,7 %	36,5 %
Eidsivating	30,9 %	26,0 %	27,6 %	30,7 %
Frostating	33,3 %	31,8 %	40,4 %	40,6 %
Gulating	27,7 %	31,7 %	37,3 %	35,0 %
Hålogaland	31,6 %	30,7 %	34,4 %	33,3 %

Straffesaker fagdommer

Straffesaker meddomsrett

INNKOMMET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	87	116	74	94	108	118
Borgarting	145	129	126	149	171	167
Eidsivating	55	29	59	50	40	57
Frostating	44	56	39	38	53	51
Gulating	98	85	109	92	122	100
Hålogaland	64	53	57	46	66	57
Totalt	493	468	464	469	560	550

INNKOMMET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	71	81	83	102	88	92
Borgarting	123	164	124	166	166	149
Eidsivating	43	53	47	44	47	55
Frostating	57	53	59	56	68	69
Gulating	98	108	95	91	104	88
Hålogaland	56	64	43	44	64	57
Totalt	448	523	451	503	537	510

BEHANDLET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	92	97	91	90	109	106
Borgarting	133	145	105	153	169	197
Eidsivating	55	34	46	59	42	48
Frostating	43	59	45	34	56	53
Gulating	83	106	101	96	114	110
Hålogaland	59	53	60	49	59	62
Totalt	465	494	448	481	549	576

BEHANDLET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	78	76	93	94	94	87
Borgarting	132	148	121	138	178	199
Eidsivating	41	46	60	43	45	59
Frostating	67	58	51	58	70	64
Gulating	99	116	102	73	111	89
Hålogaland	65	51	44	52	58	60
Totalt	482	495	471	458	556	558

BEHOLDNING

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	21	40	21	23	23	35
Borgarting	76	88	80	78	79	49
Eidsivating	14	9	21	13	10	19
Frostating	9	6	10	13	10	9
Gulating	50	30	37	37	43	31
Hålogaland	23	22	19	14	21	15
Totalt	193	195	188	178	186	158

BEHOLDNING

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	27	33	21	28	24	29
Borgarting	65	69	75	101	97	51
Eidsivating	18	24	12	15	17	14
Frostating	15	11	20	16	15	20
Gulating	48	41	30	43	40	38
Hålogaland	10	21	20	12	19	17
Totalt	183	199	178	215	212	169

SAKSBEHANDLINGSTID

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	3,4		3,4	3,1	3,4	2,6
Borgarting	5,7		7,1	7,0	6,4	4,9
Eidsivating	4,0		4,2	3,6	3,1	3,5
Frostating	3,1		3,5	3,4	3,2	3,5
Gulating	4,5		3,6	4,0	4,8	3,7
Hålogaland	3,7		3,9	3,5	3,9	3,6
Veid gj.snitt	4,3		4,5	4,6	4,6	3,9

SAKSBEHANDLINGSTID

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	4,7		4,1	3,3	4,0	3,1
Borgarting	6,6		7,2	7,2	7,0	6,6
Eidsivating	4,6		5,1	4,8	3,7	4,4
Frostating	4,3		4,4	4,1	4,1	3,8
Gulating	6		4,7	4,8	5,4	4,5
Hålogaland	4,5		3,9	4,2	4,1	3,9
Veid gj.snitt	5,4		5,2	5,1	5,2	4,8

Straffesaker lagrette

INNKOMMET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	46	49	38	38	44	39
Borgarting	84	152	118	151	107	136
Eidsivating	21	33	28	22	27	26
Frostating	39	38	43	37	27	29
Gulating	76	69	58	56	62	69
Hålogaland	26	34	36	38	21	31
Totalt	292	375	321	342	288	330

BEHANDLET

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	35	51	44	37	48	35
Borgarting	84	131	113	128	141	136
Eidsivating	28	31	22	27	30	25
Frostating	41	50	38	39	25	27
Gulating	69	81	45	62	59	66
Hålogaland	30	32	33	32	30	28
Totalt	287	376	295	325	333	317

BEHOLDNING

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	24	22	16	17	12	16
Borgarting	53	76	73	88	53	53
Eidsivating	7	9	14	9	6	7
Frostating	21	8	13	12	13	15
Gulating	42	27	35	27	35	30
Hålogaland	11	6	10	16	7	9
Totalt	158	148	161	169	126	130

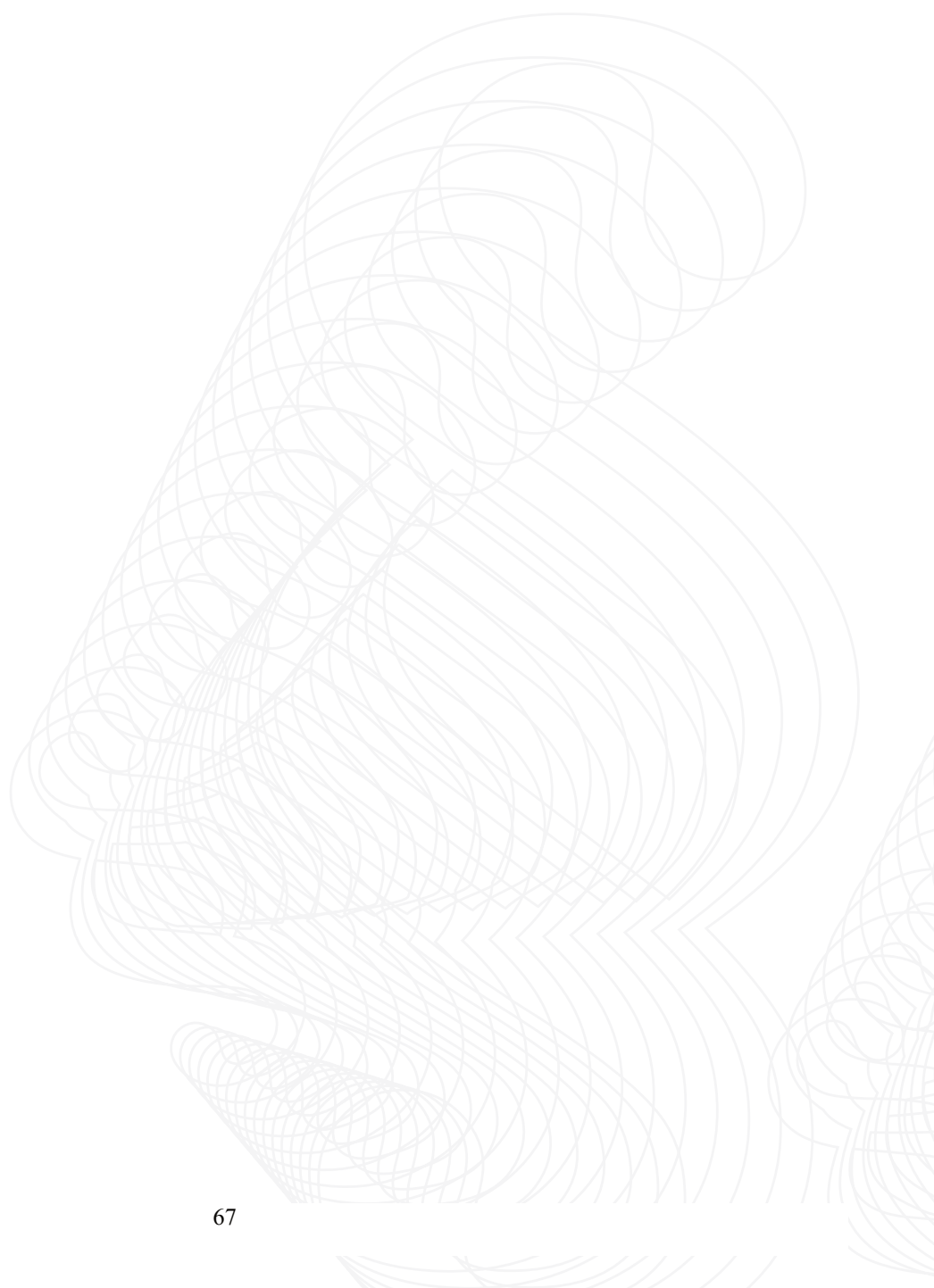
SAKSBEHANDLINGSTID

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agder	5,8		5,0	3,9	5,1	4,0
Borgarting	8,1		5,5	6,2	7,6	5,8
Eidsivating	5,7		4,3	4,0	4,5	3,3
Frostating	5,4		3,9	4,1	4,3	3,5
Gulating	6,5		5,3	5,9	6,7	5,3
Hålogaland	5,1		2,8	3,6	3,8	4,0
Veid gj.snitt	6,5		4,8	5,2	6,2	4,9

ÅRSSTATISTIKK 2007

FOR

HØYESTERETT

Forretningsstatistikk for Høyesterett

KJEREMÅLSUTVALGETS VIRKSOMHET -

SIVILE SAKER

	2006	2007
Sivile ankesaker		
Ikke avgjorte saker ved periodens start	35	42
Innkommert	504	457
Avgjort	497	460
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	42	38
Resultat:		
Anken henvist til Høyesterett	74	71
Anken nektet fremmet	391	362
Anken avvist	1	3
Hevete ankesaker	2	2
Anketilfelle gitt (verdi/dir.)	4	3
Anketilfelle ikke gitt	20	14
Annet	5	5
	497	460

	2006	2007
Sivile kjeremål		
Ikke avgjorte saker i kjeremålsutvalget ved periodens start	35	39
Innkommert kjeremål	421	388
Innkommert andre saker	9	11
Avgjort i kjeremålsutvalget	424	388
Ikke avgjorte saker i kjeremålsutvalget ved periodens slutt	41	50

	2006	2007
Resultat:		
Kjeremål henvist til Høyesterett	13	4
Forkastet eller stadfestet	295	292
Tatt til følge/opphøvet	53	40
Kjeremålet avvist	36	34
Hevete kjeremål	9	5
Annet	18	13
	424	388

HØYESTERETT I AVDELING - SIVILE SAKER

	2006	2007
Sivile ankesaker		
Ikke avgjorte saker ved periodens start	46	43
Henvist til behandling	78	77
Avgjort	80	81
Behandlet i plenium	1	3
Hevet	1	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	43	39

	2006	2007
Sivile kjeremål og andre saker		
Ikke avgjorte saker ved periodens start	2	6
Henvist til behandling	13	4
Avgjort	9	4
Behandlet i plenium	0	0
Hevet	0	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	6	6

Sivile saker samlet

	2006	2007
Ikke avgjorte saker ved periodens start	48	49
Henvist til behandling	91	81
Avgjort	89	85
Behandlet i plenium	1	3
Hevet	1	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	49	45

BEHANDLINGSTID FOR SIVILE SAKER -

KJEREMÅLSUTVALGET OG HØYESTERETT I AVDELING

	2006	2007
Gjennomsnittlig behandlingstid for ankesaker fra innkommert Høyesterett til avgjort i kjeremålsutvalget	0,8	0,7
Gjennomsnittlig behandlingstid for kjeremål fra innkommert Høyesterett til avgjort i kjeremålsutvalget	0,8	0,7
Gjennomsnittlig behandlingstid for sivile saker fra kjeremålsutvalgets henvisning til Høyesteretts avgjørelse	6,2	5,9

KJEREMÅLSUTVALGETS VIRKSOMHET - STRAFFESAKER

	2006	2007
Straffeankeer		
Ikke avgjorte saker ved periodens start	36	54
Innkommert	443	428
Avgjort	426	447
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	53	34
Resultat:		
Anken tillatt fremmet	84	85
Anken ikke tillatt fremmet	329	346
Anken avvist	4	3
Anken fratatt/hevnet	5	12
Anketilfelle gitt (dir. anke)	1	0
Anketilfelle ikke gitt	3	0
Annet	0	1
	426	447

	2006	2007
Straffekjeremål		
Ikke avgjorte saker i kjeremålsutvalget ved	26	34
Innkommert kjeremål	561	543
Innkommert andre saker	11	22
Avgjort i kjeremålsutvalget	565	555
Ikke avgjorte saker i kjeremålsutvalget ved	34	41

	2006	2007
Resultat:		
Kjeremål henvist til Høyesterett	3	4
Forkastet eller stadfestet	486	435
Tatt til følge/opphøvet	45	63
Kjeremålet avvist	10	18
Kjeremålet fratatt	8	9
Annet	13	26
	565	555

HØYESTERETT I AVDELING - STRAFFESAKER

	2006	2007
Straffeankeer		
Ikke avgjorte saker ved periodens start	20	28
Tillatt fremmet til behandling	85	85
Avgjort	76	95
Behandlet i plenium	1	0
Hevet	1	3
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	28	15

	2006	2007
Straffekjeremål og andre saker		
Ikke avgjorte saker ved periodens start	1	2
Henvist til Høyesterett	4	6
Avgjort	3	2
Behandlet i plenium	0	0
Hevet	0	0
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	2	6

	2006	2007
Straffesaker samlet		
Ikke avgjorte saker ved periodens start	21	30
Tillatt fremmet til behandling / henvist til	89	91
Avgjort	79	97
Behandlet i plenium	1	0
Hevet	1	3
Ikke avgjorte saker ved periodens slutt	30	21

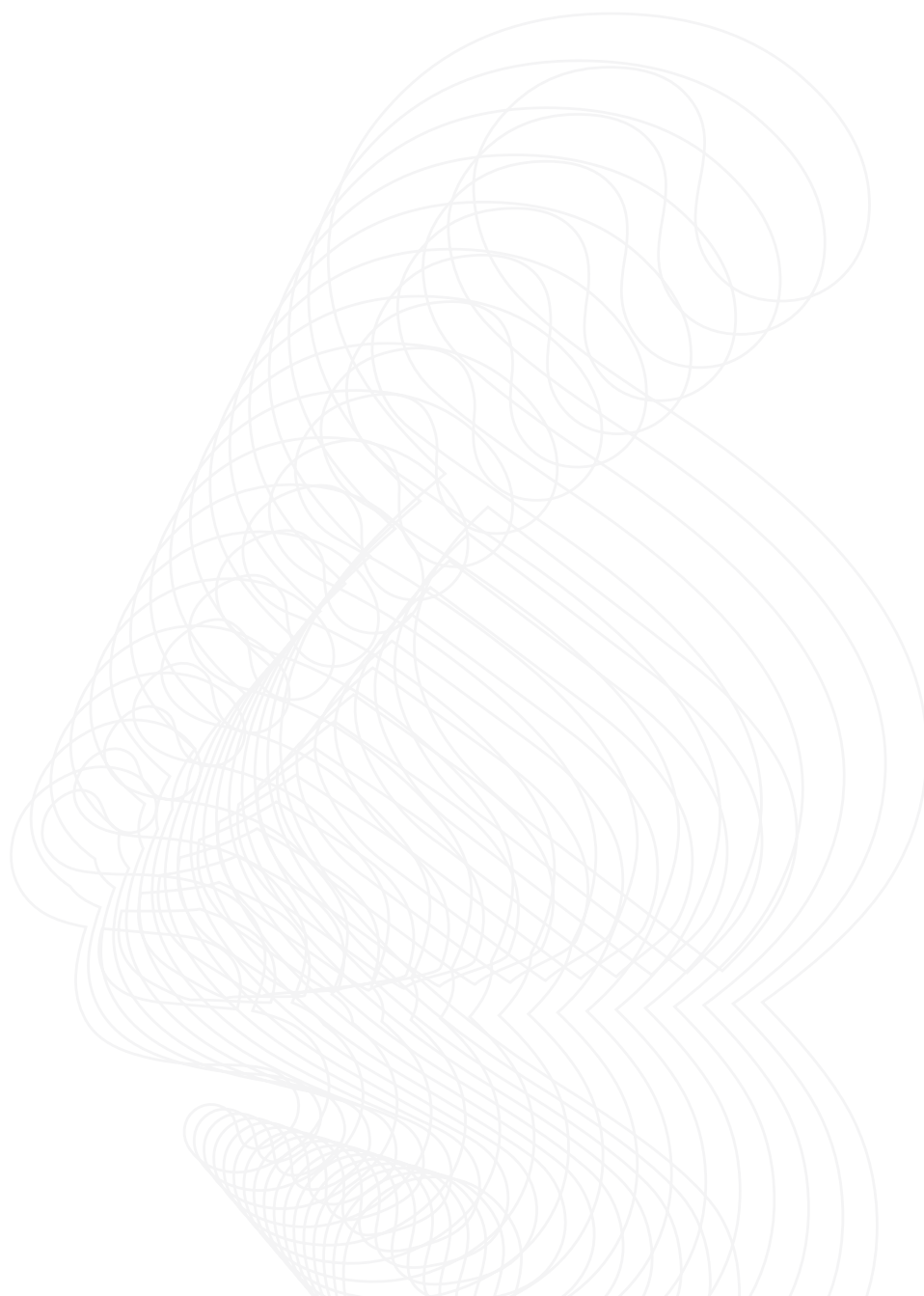
BEHANDLINGSTID FOR STRAFFESAKER - KJEREMÅLSUTVALGET OG HØYESTERETT I AVDELING

	2006	2007
Gjennomsnittlig behandlingstid for straffeankeer fra innkommert Høyesterett til avgjort i kjeremålsutvalget	0,8	0,8
Gjennomsnittlig behandlingstid for kjeremål fra innkommert Høyesterett til avgjort i kjeremålsutvalget	0,4	0,3
Gjennomsnittlig behandlingstid for straffesaker fra kjeremålsutvalget tilot saken fremmet til Høyesteretts avgjørelse	2,8	2,9

ÅRSSTATISTIKK 2007

FOR

JORDSKIFTERETTENE

Jordskifterettene 2003 - 2007

Innkommende saker

Jordskifterett	2003	2004	2005	2006	2007
1.00 Østfold	36	40	35	31	44
2.00 Akershus og Oslo	49	29	26	25	30
4.00 Hedemarken og Sør-Østerdal	13	27	17	22	30
4.10 Glåmdal	16	14	22	26	25
4.20 Nord-Østerdal	23	15	17	25	35
5.00 Vest- Oppland og Sør-Gudbr.	27	34	36	40	37
5.10 Valdres	19	26	30	26	21
5.30 Nord-Gudbrandsdal	7	5	17	11	9
6.00 Nedre Buskerud	52	37	45	29	30
6.30 Øvre Buskerud	16	16	13	11	22
7.00 Vestfold	18	24	23	34	30
8.00 Nedre Telemark	17	30	40	21	75
8.20 Øvre Telemark	16	21	24	29	32
9.00 Aust-Agder	17	33	42	33	35
10.00 Marnar	36	18	30	33	32
10.10 Lista	24	26	22	20	28
11.00 Sør-Rogaland	20	14	28	21	32
12.00 Nord- og Midthordland	38	35	30	56	53
12.10 Haugalandet og Sunnhordl.	42	33	36	40	42
12.30 Indre Hordaland	21	15	14	18	19
14.00 Sunnfjord og Ytre Sogn	37	36	46	30	25
14.10 Indre Sogn	8	9	21	13	18
14.20 Nordfjord	18	15	25	22	14
15.00 Romsdal	24	16	24	17	18
15.10 Sunnmøre	21	22	20	29	26
15.30 Nordmøre	21	16	28	14	26
16.00 Sør-Trøndelag	52	62	60	57	58
17.00 Nord-Trøndelag	8	17	22	15	21
18.00 Salten	25	31	22	23	38
18.20 Helgeland	20	14	17	27	11
18.40 Lofoten og Vesterålen	18	25	15	11	11
19.00 Nord-Troms	25	30	63	39	33
19.10 Ofoten og Sør Troms	19	25	28	33	16
20.00 Finnmark	18	10	18	16	26
Totalt	821	820	956	897	1002

Avsluttede saker

Jordskifterett	2003	2004	2005	2006	2007
1.00 Østfold	31	39	41	42	37
2.00 Akershus og Oslo	24	39	32	36	29
4.00 Hedemarken og Sør-Østerdal	24	30	29	29	31
4.10 Glåmdal	27	19	21	15	26
4.20 Nord-Østerdal	19	28	24	21	37
5.00 Vest- Oppland og Sør-Gudbr.	30	53	57	46	46
5.10 Valdres	34	33	27	22	31
5.30 Nord-Gudbrandsdal	7	43	49	10	3
6.00 Nedre Buskerud	43	28	17	41	50
6.30 Øvre Buskerud	16	35	39	18	12
7.00 Vestfold	34	32	31	19	24
8.00 Nedre Telemark	24	25	25	34	33
8.20 Øvre Telemark	23	45	38	35	25
9.00 Aust-Agder	39	45	29	39	37
10.00 Marnar	37	21	22	37	42
10.10 Lista	27	27	37	21	21
11.00 Sør-Rogaland	29	26	33	20	37
12.00 Nord- og Midthordland	33	26	33	39	46
12.10 Haugalandet og Sunnhordl.	27	35	42	51	51
12.30 Indre Hordaland	23	19	19	18	22
14.00 Sunnfjord og Ytre Sogn	37	32	36	24	36
14.10 Indre Sogn	11	15	22	15	12
14.20 Nordfjord	18	20	18	27	13
15.00 Romsdal	23	23	24	19	19
15.10 Sunnmøre	21	21	32	24	22
15.30 Nordmøre	19	21	26	27	26
16.00 Sør-Trøndelag	78	81	67	66	74
17.00 Nord-Trøndelag	27	28	34	14	31
18.00 Salten	31	26	42	37	40
18.20 Helgeland	30	20	23	12	24
18.40 Lofoten og Vesterålen	22	28	13	22	22
19.00 Nord-Troms	24	35	23	28	38
19.10 Ofoten og Sør Troms	13	10	25	29	27
20.00 Finnmark	16	15	10	12	25
Totalt	921	1023	1040	949	1043

Restanser

Jordskifterett	2003	2004	2005	2006	2007
1.00 Østfold	53	55	48	37	43
2.00 Akershus og Oslo	68	55	47	34	38
4.00 Hedemarken og Sør-Østerdal	32	31	25	21	27
4.10 Glämdal	33	31	30	35	31
4.20 Nord-Østerdal	65	59	50	47	50
5.00 Vest- Oppland og Sør-Gudbr.	39	48	43	43	49
5.10 Valdres	35	32	35	39	29
5.30 Nord-Gudbrandsdal	41	30	24	23	25
6.00 Nedre Buskerud	121	97	90	81	67
6.30 Øvre Buskerud	44	31	27	24	37
7.00 Vestfold	46	39	27	42	49
8.00 Nedre Telemark	43	49	57	47	91
8.20 Øvre Telemark	44	37	42	35	38
9.00 Aust-Agder	72	56	63	60	55
10.00 Marnar	86	58	66	58	50
10.10 Lista	65	60	46	42	47
11.00 Sør-Rogaland	35	31	25	26	22
12.00 Nord- og Midthordland	78	87	84	101	107
12.10 Haugalandet og Sunnhordl.	162	159	141	121	107
12.30 Indre Hordaland	77	74	69	68	67
14.00 Sunnfjord og Ytre Sogn	46	50	61	67	54
14.10 Indre Sogn	35	33	32	30	36
14.20 Nordfjord	31	28	34	29	31
15.00 Romsdal	39	32	34	32	30
15.10 Sunnmøre	68	68	56	62	67
15.30 Nordmøre	64	59	61	45	44
16.00 Sør-Trøndelag	152	136	132	121	113
17.00 Nord-Trøndelag	49	45	43	43	31
18.00 Salten	81	86	64	57	52
18.20 Helgeland	80	71	66	81	67
18.40 Lofoten og Vesterålen	48	44	53	39	34
19.00 Nord-Troms	48	48	95	105	99
19.10 Ofoten og Sør Troms	76	83	76	80	71
20.00 Finnmark	15	10	22	25	26
Totalt	2071	1912	1868	1800	1784

Gjennomsnittsalder slutta saker (år)

Jordskifterett	2003	2004	2005	2006	2007
1.00 Østfold	1.5	1.4	1.7	1.4	0.9
2.00 Akershus og Oslo	1.5	1.6	1.8	1.8	1.6
4.00 Hedemarken og Sør-Østerdal	3.1	1.0	1.7	1.1	2.3
4.10 Glämdal	3.6	3.3	2.4	1.5	1.6
4.20 Nord-Østerdal	3.4	2.6	3.3	3.8	4.5
5.00 Vest- Oppland og Sør-Gudbr.	2.4	1.6	1.6	1.6	1.0
5.10 Valdres	1.6	1.4	0.9	2.2	1.4
5.30 Nord-Gudbrandsdal	4.3	5.3	4.2	2.9	1.0
6.00 Nedre Buskerud	3.7	2.7	2.6	2.7	3.3
6.30 Øvre Buskerud	4.1	2.4	1.5	2.7	2.1
7.00 Vestfold	2.1	1.9	2.1	1.6	1.8
8.00 Nedre Telemark	2.5	1.9	1.1	1.7	2.2
8.20 Øvre Telemark	3.0	3.4	1.5	1.7	1.1
9.00 Aust-Agder	2.6	2.2	1.9	1.3	1.7
10.00 Marnar	2.3	1.8	2.4	2.1	1.8
10.10 Lista	2.8	2.9	2.7	2.3	1.9
11.00 Sør-Rogaland	3.5	2.6	1.9	2.8	0.8
12.00 Nord- og Midthordland	2.2	3.4	3.0	2.5	2.5
12.10 Haugalandet og Sunnhordl.	4.2	3.4	4.3	4.7	3.6
12.30 Indre Hordaland	6.3	5.0	3.5	4.3	4.0
14.00 Sunnfjord og Ytre Sogn	1.8	1.3	1.5	2.2	1.8
14.10 Indre Sogn	3.3	3.7	3.1	1.9	2.3
14.20 Nordfjord	4.6	1.2	1.1	1.8	1.2
15.00 Romsdal	2.3	2.4	2.5	1.9	2.1
15.10 Sunnmøre	2.4	3.0	4.0	2.7	3.4
15.30 Nordmøre	6.7	4.2	3.8	3.4	1.6
16.00 Sør-Trøndelag	3.4	3.2	5.3	2.3	2.6
17.00 Nord-Trøndelag	3.2	2.7	3.2	3.7	3.1
18.00 Salten	2.2	2.8	3.2	2.2	2.6
18.20 Helgeland	1.9	2.6	3.7	2.7	3.5
18.40 Lofoten og Vesterålen	1.7	2.7	3.2	2.5	2.8
19.00 Nord-Troms	2.3	2.6	3.3	1.9	2.4
19.10 Ofoten og Sør Troms	5.0	2.4	3.6	3.2	2.6
20.00 Finnmark	1.5	0.9	1.2	1.3	1.6
Totalt	1.5	0.9	1.2	2.3	2.2

Jordskifteoverrettene 2003 - 2007

Innkommende saker

Jordskifteoverrett	2003	2004	2005	2006	2007
Eidsivating	12	10	9	9	9
Agder	7	12	11	11	11
Gulating	10	18	7	7	15
Frostating	12	9	7	7	8
Hålogaland	7	1	5	5	6
Totalt	48	50	39	39	49

Avsluttede saker

Jordskifteoverrett	2003	2004	2005	2006	2007
Eidsivating	12	11	6	4	12
Agder	7	16	11	11	8
Gulating	8	14	10	14	10
Frostating	16	12	6	7	8
Hålogaland	6	5	4	2	6
Totalt	49	58	37	38	44

Restanser

Jordskifteoverrett	2003	2004	2005	2006	2007
Eidsivating	8	7	10	10	8
Agder	14	10	10	10	9
Gulating	9	12	12	12	14
Frostating	5	2	4	4	4
Hålogaland	4	0	1	1	3
Totalt	40	31	37	37	38

